

m
495

VERSLAG
VAN DEN
TOESTAND DER GEMEENTE
BATAVIA
OVER
1912.

WELTEVREDEN
FILIAAL ALBRECHT & Co.
1913.

ERRATA.

Op **pagina 10** zijn onder Hoofdstuk II weggefallen de woorden:
„BESTUUR VAN DE GEMEENTE”.

Op **pagina 65** staat:

§ 8. Diversen.

A. Grondbedrijf.

Lees:

§ 8. Grondbedrijf.

INHOUD.

HOOFDSTUK I.

Beschrijving van de Gemeente.

	BLADZ.
§ 1. Instelling der Gemeente Batavia	1.
§ 2. Grenzen der Gemeente	1.
§ 3. Gebied van de Gemeente Batavia	3.
§ 4. Bestuursindeeling der Gemeente	6.
§ 5. Politioneele indeeling der Gemeente	7.
§ 6. Verdeeling der Gemeente in wijken	7.
§ 7. Verdeeling der Gemeente in stembedistricten	8.
§ 8. Verdeeling der Gemeente in brandweerrayons	8.
§ 9. Verdeeling in opzichters-afdeelingen van Gemeentewerken	8.
§ 10. Bevolking der Gemeente	8.
§ 11. Wapen der Gemeente	9.

HOOFDSTUK II.

Bestuur van de Gemeente.

§ 1. Samenstelling van den Gemeenteraad	10.
A. Leden, rooster van aftreding.	10.
B. Tusschentijdsche vacatures	11.
C. Interpretatie van artikel 12, alinea 1 der Locale Raden Ordonnantie	11.
§ 2. Raadscommissiën	12.
A. Vaste commissiën	13.
B. Commissiën ad hoc	15.
§ 3. Plaats van vestiging der bureaux van de verschillende takken van dienst, formatie van het personeel en voorgekomen mutatiën.	17.
A. Gemeentesecretarie.	17.
B. Kantoor der belasting op openbare gemakelĳheden	18.
C. Gemeentewerken.	18.
D. Kantoor van het Rooiwezen.	20.
E. Pasarwezen.	20.
F. Slachtbedrijf.	20.

	BLADZ.
G. Land Menteng.	21.
H. Europeesche begraafplaats te Tanah-Abang	21.
I. Inlandsche begraafplaatsen	21.
K. Schouwburg.	21.
L. Aanleg bronwaterleiding.	21.

HOOFDSTUK III.

Kiezerslijst en verkiezingen.	22.
--	-----

HOOFDSTUK IV.

Middelen en lasten der Gemeente.

§ 1. Geldmiddelen van de Gemeente.	23.
§ 2. Bezittingen der Gemeente.	30.
§ 3. Schulden der Gemeente.	32.

HOOFDSTUK V.

Verrichtingen van het Gemeentebestuur.

§ 1. Arbeid van wetgegenden aard.	40.
A. Administratief organisatorische arbeid.	40.
B. Verordeningen en daaruit voortspruitende regelingen	41.
§ 2. Andere belangrijke beslissingen van den Gemeenteraad, geen wetgegenden arbeid betreffende en niet onder andere Hoofdstukken vermeld	43.
A. Beslissingen van financieelen aard	43.
B. Beslissingen met betrekking tot de uitvoering van Gemeentewerken w. o. wegen en daarmede verband houdende werken	44.
C. Beslissingen met betrekking tot het Rooiwezen	45.
D. Beslissingen met betrekking tot Grondoccupatiën.	45.
E. Beslissingen met betrekking tot het Grondbedrijf.	46.
F. Beslissingen met betrekking tot het Slachtbedrijf.	46.
G. Beslissingen met betrekking tot het Pasarwezen	46.
H. Kunsten en Wetenschappen, exploitatie van den Schouwburg	47.
I. Uitgebrachte adviezen	47.
J. Diversen	48.
§ 3. Maatregelen in het belang der openbare gezondheid	49.
A. Algemeene Gezondheidsdienst.	49.
B. Watervoorziening en waterafvoer.	50.
C. Verbetering van woningtoestanden, bouw- en woningtoezicht—Rooiwezen	52.
D. Pasarwezen.	54.
E. Slachtwezen (keuring van- en toezicht op levensmiddelen).	55.

	BLADZ.
§ 4. Aanleg, herstel en onderhoud van locale werken.	56.
A. Gebouwen.	56.
B. Wegen.	58.
C. Bruggen, duikers, kaaimuren en beschoeiingen.	60.
§ 5. Reinigings- en Besproeiingsdienst	61.
§ 6. Brandweer, stadsuurwerken en klokken.	64.
§ 7. Straatverlichting.	65.
§ 8. Grondbedrijf.	65.
§ 9. Begraafplaatsen	70.
§ 10. Bijwerking van kadasterkaarten	72.

B I J L A G E N.

1. Kaart op een schaal van 1:50000, aangevende de grenzen der bestuurs-
indeeling, der politiedistricten, stemdistricten, opzichtersafdeelingen van
Gemeentewerken en de grens van het haventerrein te Tandjong-Priok.
 2. Kaart op een schaal van 1:50000, aangevende de gemeente-eigendommen,
de pasars (markten) en de artesische putten.
 3. Staat der particuliere landerijen, gelegen in de Gemeente Batavia.
 4. Overzicht van de ontvangsten van 1905 t/m 1911.
 5. Overzicht der uitgaven van 1905 t/m 1911.
-

de Zuidzijde van den grintweg van Soekaboemi naar Tanah Abang; wijders die zijde tot den linkeroever der Kali Grogol en ten slotte deze oever tot den Zuidkant van den binnenweg van Kebajoran.

Ten Zuiden: de Zuidkant van evenbedoelden binnenweg in Oostelijke richting tot den binnenweg naar Tjipete; vervolgens de Noordgrens van het land Senajan-Petjandran, verpondingsnummer 1684, tot den rechteroever der Krokot-rivier; verder die oever stroomafwaarts tot de grens van het land Padoerenan verpondingsnummer 7267; voorts de Zuidgrens van dat land tot het spruitje Menteng (Kali Tjideng); wijders de linkeroever van dat spruitje stroomafwaarts tot de Noordgrens van het land Matraman, verpondingsnummer 5963; vervolgens de Noordgrens van de landen Matraman, Paal Merijem, verpondingsnummer 6021, en Salemba Oetan Kajoe, verpondingsnummer 6282 tot een steenen pilaar op de Westelijke onteigeningsgrens van den spoorweg van Batavia naar Krawang; verder die onteigeningsgrens in Noordelijke richting tot de Noordgrens van het land Struiswijk, verpondingsnummer 11986, voorts die grens in Noord-Oostelijke richting tot den hardsteen paal op het hoekpunt van dat land en de landen Kwitang Oost, verpondingsnummer 8944, en Tjempaka Poeti, verpondingsnummer 5552 en daarna de grens tusschen de landen Struiswijk en Tjempaka Poeti voornoemd tot een op $\pm$ 843 meters verder Oostwaarts gelegen grenssteen.

Ten Oosten: de grens tusschen het land Struiswijk en het land Tjempaka Poeti van evenbedoelden grenssteen in Noordoostelijke richting en voorts de grens tusschen eerstgenoemd land en het perceel, verpondingsnummer 7142, tot een grenspaal op den linkeroever der Kali Soenter; voorts die oever stroomopwaarts tot tegenover den rechteroever der Kali Poeloe en vervolgens die rechteroever en de rechteroever der Kali Toegoe of Pepango tot de Zuidelijke onteigeningsgrens van den spoorweg van Batavia naar Tandjong-Priok, verder bedoelde onteigeningsgrens tot de Soengei Tirem; voorts de linkeroever die Soengei en de rechteroever der Soengei Bamboe of Moeara Petjah tot de Zuidelijke onteigeningsgrens van de haven van Tandjong Priok; wijders deze onteigeningsgrens in Noordoostelijke, daarna in Noordelijke en vervolgens in Oostelijke richting verder de Zuidgrens der perceelen, verpondingsnummers 11222, 11223 en 1780; voorts de Oostgrens van laatstbedoeld perceel tot de Soengei Tjelintjing of Vinkevaart en ten slotte de Zuidzijde der Vinkevaart tot de baai van Maroenda.

§ 3. Gebied van de Gemeente Batavia.

Het gebied van de gemeente Batavia omvat dus de geheele afdeeling Stad en Voorsteden van Batavia, met uitzondering van de mede tot die afdeeling behorende eilanden in de baai van Batavia en ten Noorden daarvan gelegen.

De totale oppervlakte van de Gemeente bedraagt 125 □ K. M.

Aan den Gemeenteraad is de voorziening in de bij de constitutieve ordonantie genoemde locale behoeften voor dit geheele gebied opgedragen, met uitzondering van de terreinen onder militair beheer en onder beheer van den dienst der Staatsspoorwegen, zoomede van het eigenlijke haventerrein te Tandjong Priok. De grenzen van dit laatste terrein, werden vastgesteld bij Stbl. 1905 No. 234 en zijn:

ten Noorden: de buitenhaven;

ten Westen: het oosterboord der Westergracht, van de buitenhaven tot de Noordzijde van de afwateringssloot benoorden den grooten dwarsweg, verder de Noordzijde van die sloot in oostelijke richting en eene lijn in het verlengde daarvan tot de Oostzijde van den weg langs het station der Staatsspoorwegen, eindelijk de Oostzijde van laatstgenoemden weg tot de Noordzijde van den weg langs het Zuiderhavenboord;

ten Zuiden: de noordzijde van laatstgenoemden weg;

ten Oosten: de Noordwest- en Westzijde van de voortzetting van dien weg tot voorbij de zoutpakhuizen en verder de lijn in het verlengde van die Westzijde tot de buitenhaven.

De grenzen van de militaire terreinen zijn vastgesteld bij Gouvernementsbesluit d. d. 1 April 1905 No. 1, overeenkomstig de bij dat besluit behorende teekeningen 1, 2, 3 en 4.

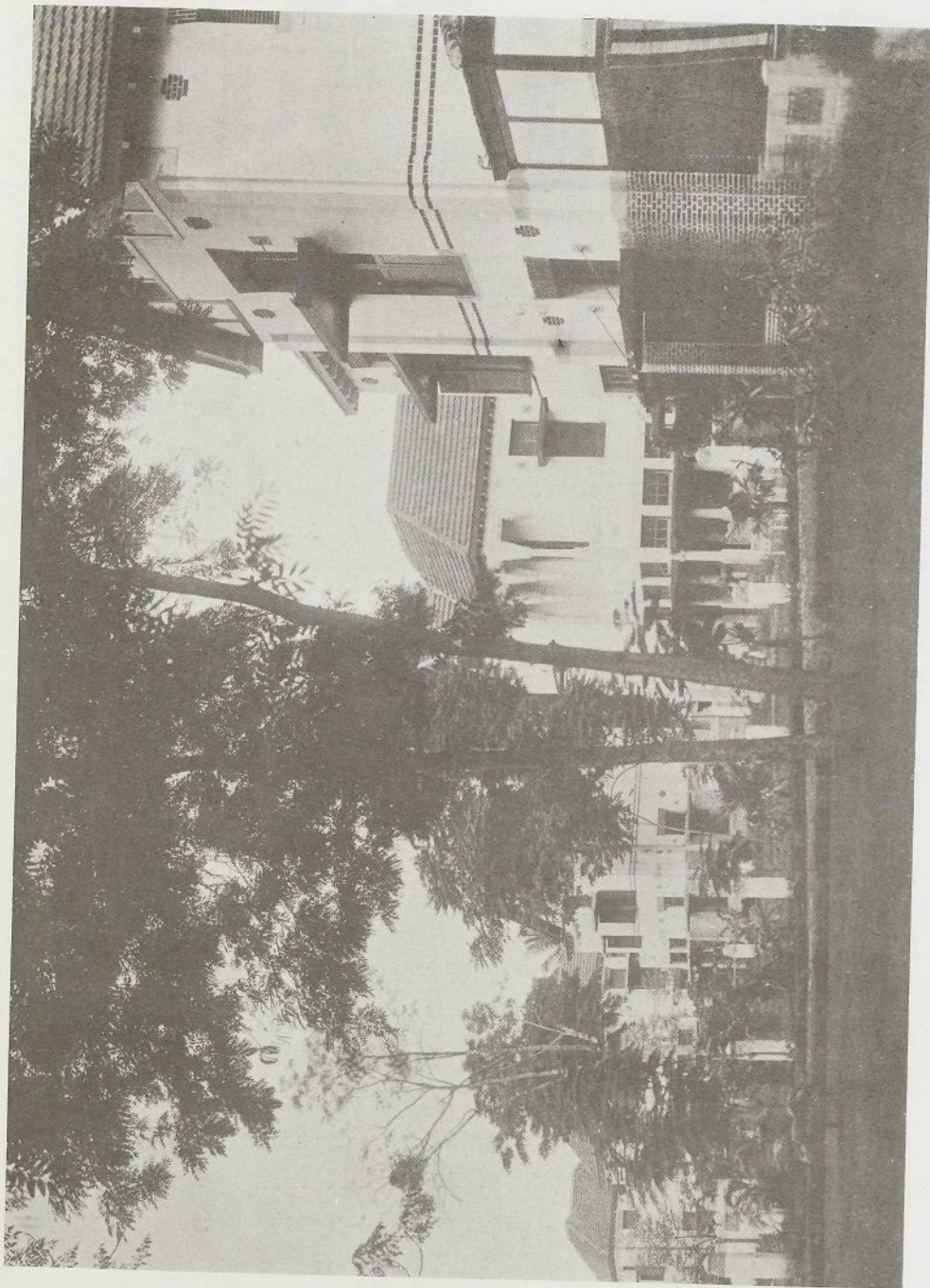
Wijziging in de grenzen van deze militaire terreinen geschiedt voor zoover daartegen bij den Raad geen bezwaar bestaat namens den Gouverneur-Generaal door den Legercommandant in overleg met de Hoofden der Departementen van Algemeen Bestuur (Gouvernementsbesluit Stbl. 1911 No. 10).

Het grootste gedeelte van de Gemeente bestaat uit perceelen, die in vollen eigendom zijn afgestaan. Daarnaast is nog een klein deel Landsdomein, hoofdzakelijk ingenomen door pleinen en parken, die aan de gemeente in beheer zijn gegeven.

Eene opgave van die parken en pleinen, zooals die oorspronkelijk werd vastgesteld in de vergadering van den Gemeenteraad van 11 September 1909 volgt hieronder:

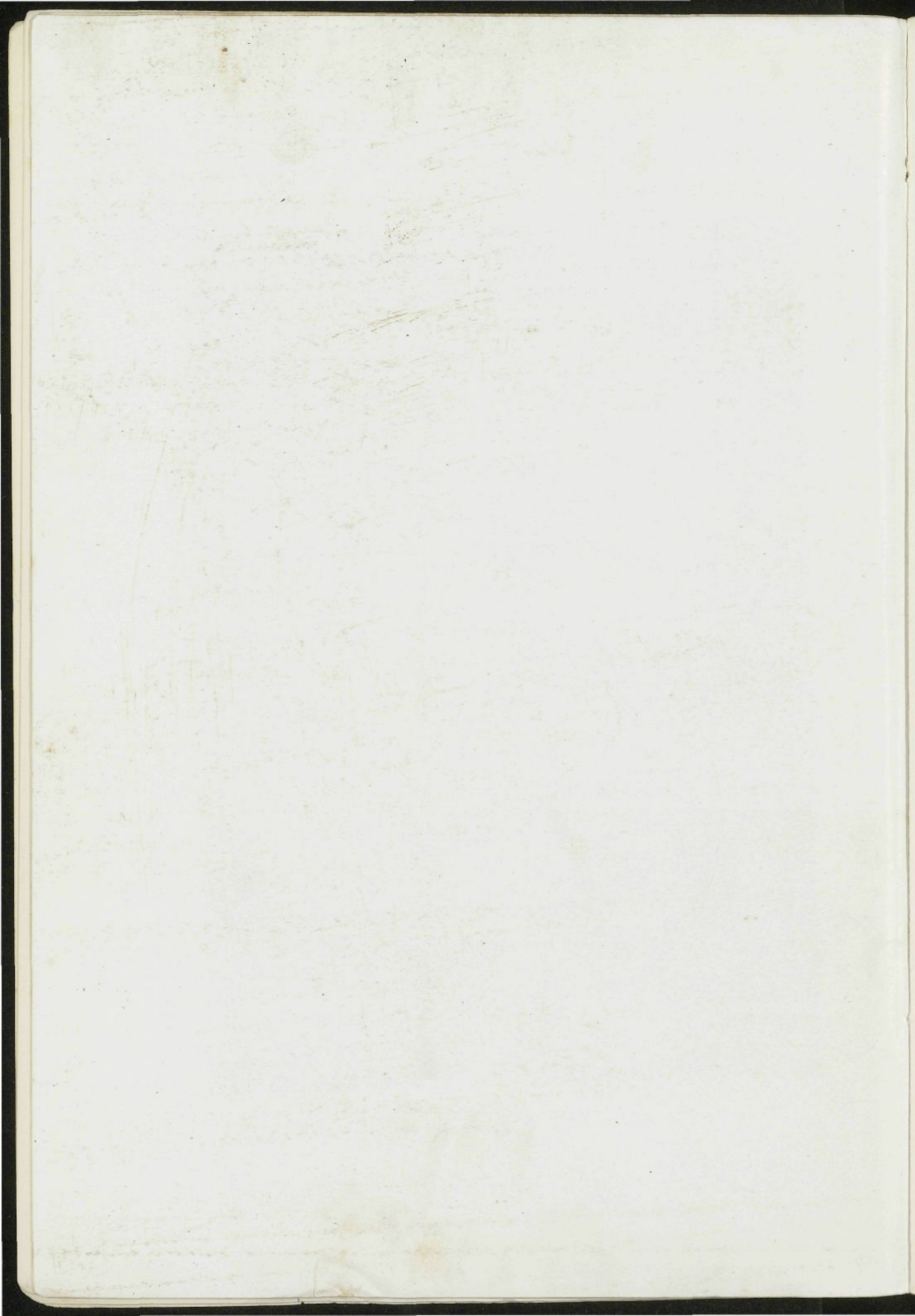
**STAAT van pleinen en plantsoenen in beheer gegeven aan de
Gemeente Batavia.**

N A M E N.	G R E N Z E N.
1 Stadhuisplein gelegen voor het Stadhuis	Ten Noorden: de gedempte Leeuwinnen- gracht. Ten Oosten: de gedempte Leeuwinnen- gracht tot aan het zuiden waar die zich vereenigt met de pilaren van het gebouw van den Raad van Justitie. Ten zuiden: van daar uit tot aan den trap van het Stadhuis, die zich ten Noor- den bevindt. Ten Westen: de Binnen-Nieuwpoort- straat (volgens kadasterkaart).
2 Beursplein	—
3 Plein Paggerman	—
4 Glodokplein	—
5 Prinsenveld Plein Mangga- besar	—
6 Plein Gardoe Kemplang z. g. Zandzee	—
7 Koningsplein, alsmede de daarop voorkomende wegen en het plantsoen ten Noorden voor de Gang Secretarie	—

KRAMATPARK.

■ ARCHITECT ■
P. A. J. MOOJEN.

N A M E N.		G R E N Z E N.
8	Waterlooplein, alsmede de daarop voorkomende wegen	—
9	Plein gelegen voor het Paleis.	Ten Noorden: aan den weg naar de Sipayersbrug (Vrijmetselaarsweg). Ten Oosten: aan den weg langs het Paleis. Ten Zuiden: aan den weg langs de Societeit Concordia. Ten Westen: aan den weg langs Waterlooplein Oostzijde.
10	Plein gelegen nabij de Societeit Concordia	De viersprong tusschen de Societeit Concordia en Stafmuziekanten blok.
11	Plein gelegen tusschen Gang Mendjangan en Hospitaalweg	In de nabijheid van S. t. o. v. i. a.
12	Salemba plein	In de nabijheid van de hydrant voor de opiumfabriek.
13	Plein te Parapattan	Voor het bureau van het magnetisch en Meteorologisch Observatorium.
14	Plantsoen op het Wilhelmina park	Om het monument aldaar.
15	Plein in de Willemslaan	Voor de Wilhelminaschool en den weg naar de Wilhelminabrug.
16	Plein nabij de Sluisbrug	Voor de Sluisbrug aan de Oostzijde.

N A M E N.	G R E N Z E N.
17 Plein behorende tot het Koningsplein gelegen aan de Oostzijde.	Aan het einde van den Citadelweg.
18 Plein behorende tot het Koningsplein gelegen aan de Noordzijde.	Gelegen in de nabijheid van Gang Pool.

In de vergadering van 17 Mei 1911 werd besloten aan die opgave toe te voegen het plein „Pasar-Ikan” gelegen ten Zuiden van het Visscherijstation aan het Oude havenkanaal.

De meening van den Raad, dat ook het z.g. Heemradenplein behoort tot de aan hem in beheer gegeven zaken werd, blijkens de aan den Resident van Batavia gerichte missive van den 1en GS. dd. 8 Januari 1913 No 62, niet door de Regeering gedeeld en zulks op grond van de omstandigheid dat dit plein niet kan worden beschouwd als een „Openbaar plein” in den zin, dien men aan deze uitdrukking pleegt te hechten.

Een niet onbelangrijk gedeelte van het gebied der Gemeente Batavia, voornamelijk dat gelegen buiten de bebouwde kom, wordt ingenomen door de zoogenaamde „particuliere landerijen”, die in vroegere tijden in vollen eigendom zijn afgestaan en waarop van toepassing is het reglement opgenomen in No. 19 van het Staatsblad van 1836, sedert vervangen door het Reglement in Staatsblad 1912 No. 422, dat ingevolge het bepaalde bij Staatsblad 1912 No. 613 met ingang van 1 Maart 1913 in werking is getreden.

Een staat aantoonende de namen, de uitgestrektheid, de aard der bebouwing enz. van deze landerijen is hierbij gevoegd als bijlage 3.

§ 4. Bestuursindeeling der Gemeente.

Administratief is Batavia bij Gouvernementsbesluit van 25 Januari 1908 No. 16, opgenomen in het Staatsblad No 79, en gewijzigd bij Stbl. 1912 No. 417, verdeeld in 2 districten, Batavia en Weltevreden, en 6 onderdistricten, met name: Tandjong-Priok, Manggabesar, Pendjaringan, Tanah-Abang, Gambir en Senen.

De grens tusschen deze 2 districten wordt gevormd door de volgende lijn: de Zuidzijde van den grooten postweg van Tangerang naar Batavia te beginnen bij het Noord-Oostelijk punt van het land Kampong Bali, verpondingsnummer 4100, in Oostelijke richting tot aan het Krokotkanaal; voorts langs het midden van dit kanaal stroomafwaarts tot aan het Noordwestelijk punt van het land Petodjo Sawah, verpondingsnummer 8202; verder de Noordgrens van laatstgenoemd land tot den weg Defensielijn van den Bosch; vervolgens de Zuidzijde van dezen weg, van de wegen Gang Ketapang, Sawah-besar, Krekot en Pintoebesi en van de brug Pintoebesi; voorts de Zuid- en daarna de Oostzijde van den weg Defensielijn van den Bosch tot het ontmoetingspunt met de Kali Baroe; wijders het midden van deze rivier stroomafwaarts tot hare vereeniging met de Kali Soenter; en tenslotte het midden van laatstgenoemde rivier stroomopwaarts tot de grenspaal op den linkeroever ter aanduiding van de grens tusschen de afdeelingen Stad- en Voorsteden van Batavia en Meester-Cornelis.

Vide voor deze bestuursindeeling het kaartje als Bijlage 1 bij dit verslag gevoegd.

§ 5. Politioneele indeeling der Gemeente.

Politioneel is Batavia krachtens besluit van den Resident van Batavia dd 11 April 1911 No 7230/2 verdeeld in vijf afdeelingen.

Aan het hoofd van elke Afdeeling staat een Commissaris van Politie, terwijl de Afdeelingen nader worden aangeduid met den naam van de plaats, waar de woning, tevens het bureau van den Commissaris is gevestigd nl.

- 1e Afdeeling Tandjoeng Priok.
- 2e „ Glodok.
- 3e „ Pasar Baroe.
- 4e „ Tanah Abang.
- 5e „ Kramat.

§ 6. Verdeeling der Gemeente in wijken.

De Politie-afdeelingen omvatten tevens de Europeesche wijken, waarin de gemeente is verdeeld. De Commissarissen van Politie, chefs dier afdeelingen, zijn tevens belast met de functiën van Europeesch Wijkmeester. Aan dezen moeten dus de verschillende mutatiën onder de Europeesche bevolking der

gemeente worden gerapporteerd. Bij gemis aan een goed ingericht bevolkingsbureau met het daarvoor benodigd personeel, is tot dezen maatregel moeten worden overgegaan, ofschoon het niet te ontkennen is, dat die combinatie van werkzaamheden niet bevorderlijk is voor een goeden en geregelden gang van zaken en ook niet in het belang is van het publiek dat nu niet altijd weet onder welken wijkmeester het ressorteert.

§ 7. Verdeeling der Gemeente in stembedistricten.

Krachtens art. 33 van de kiesordonnantie in Stbl. 1908 No. 53 is bij verordening van den Gemeenteraad van 17 Juni 1908 de Gemeente Batavia verdeeld in vier stembedistricten. Het hoofdstembureau heeft zitting in het vierde stembedistrict. Vide voor deze indeeling het kaartje Bijlage 1.

§ 8. Verdeeling der Gemeente in brandweer-rayons.

Bij de jongste reorganisatie van de brandweer werd eene nieuwe verdeeling van de gemeente in brandweer-rayons aangenomen. In de bij dit verslag gevoegde kaart (bijlage 1) zijn die rayons nader met cijfers aangegeven.

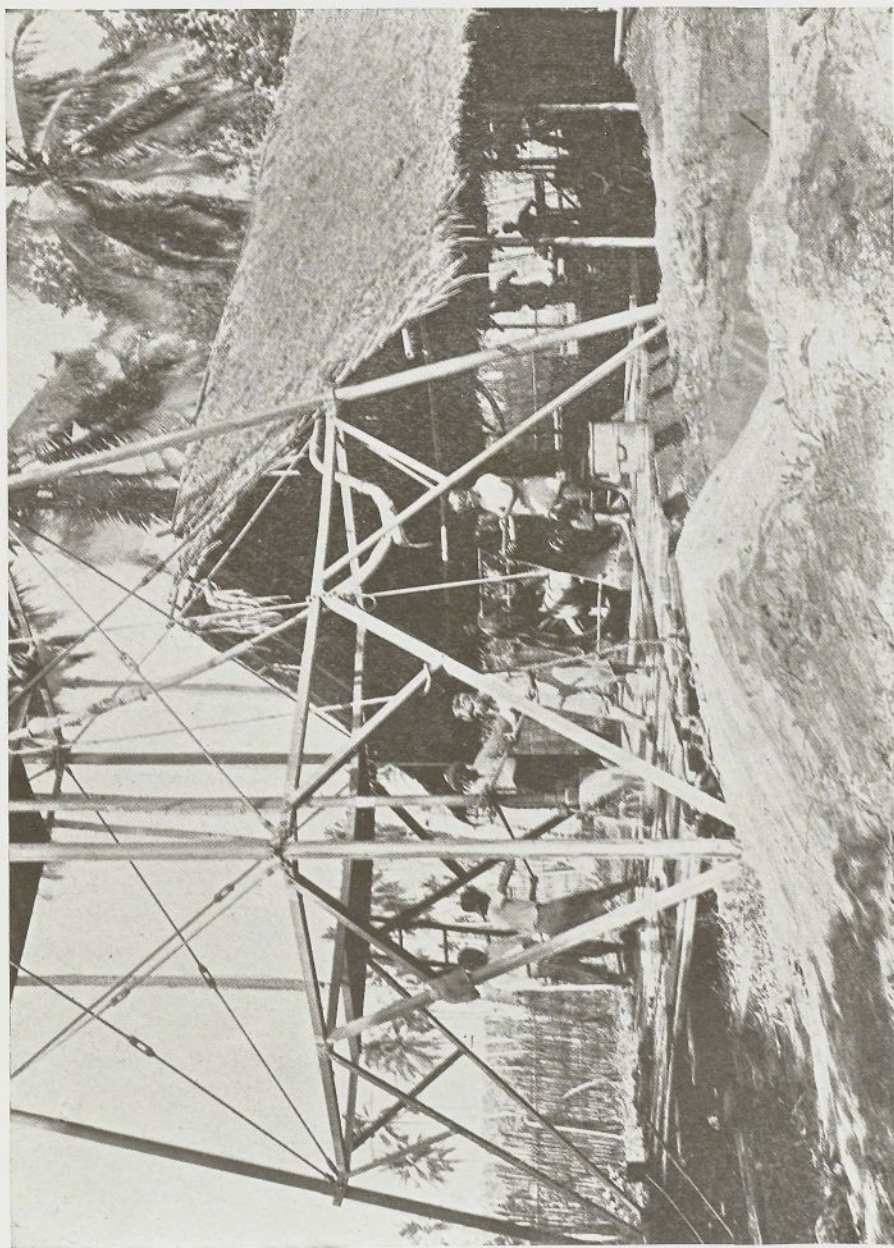
§ 9. Verdeeling in opzichters-afdeelingen van Gemeentewerken.

In het belang van een goed toezicht en van een strengere contrôle op de werkzaamheden, zijn door den dienst der Gemeentewerken aan de verschillende opzichters afzonderlijke gebieden ter verzorging gegeven.

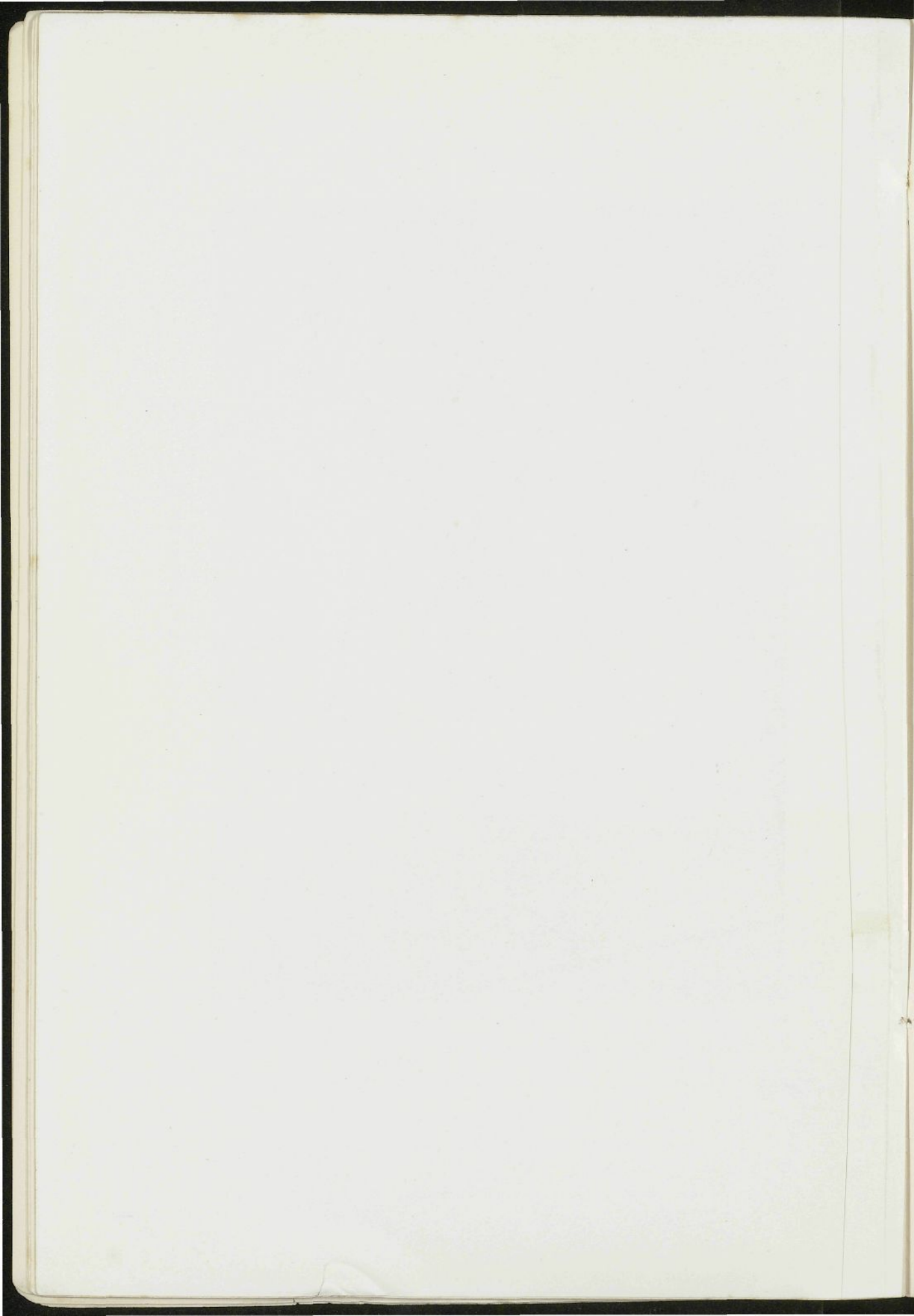
In het geheel is de gemeente verdeeld in 4 dusdanige afdeelingen, verder omschreven op de kaart bijlage 1.

§ 10. Bevolking der Gemeente.

Volgens de opgave van de Europeesche wijkmeesters en van de Hoofden der Inlanders en Vreemde Oosterlingen telde de Gemeente op ultimo van het verslagjaar 162.126 inwoners, welke naar landaard en kunne te splitsen zijn als volgt:

BORING LAND MENTENG, BATAVIA.

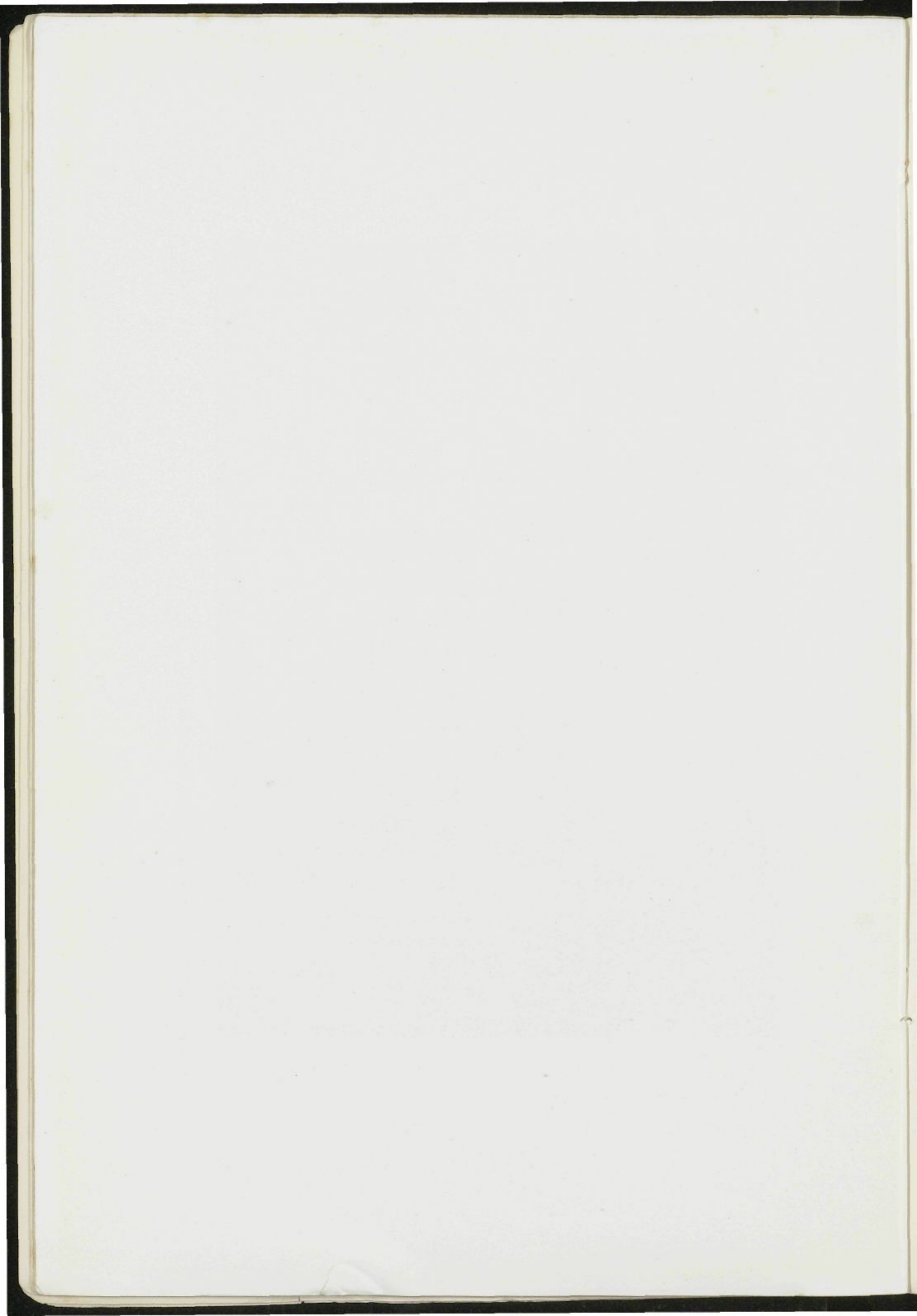
LANDAARD.	Mannen.	Vrouwen.	Totaal.
Euopeanen.	7.920	7.396	15.316
Japanners.	50	57	107
Inlanders.	58.596	56.167	114.763
Chineezen.	19.583	10.380	29.963
Mooren en Bengaleezen. . .	51	147	198
Arabieren.	938	841	1779
TOTAAL .	87.138	74.988	162.126

§ 11. Wapen der Gemeente.

Het wapen der Gemeente is, in navolging van het oude wapen der stad Batavia, vastgesteld bij Raadsverordening van 8 Februari 1911 (Jav. Cour. 24 Feb. '11 No. 16).

Eene afbeelding van dit wapen met schildhouders en devies, volgt hieronder:

NAMEN DER LEDEN.	Jaar van eerste benoeming of verkiezing.	Jaar van aftre- ding volgens den rooster.
Inlandsche leden:		
R. R. ADJIT	1905	1914
R. B. DJAJANEGARA	1908	1917
R. SABAROEDIN	1910	1914
R. M. A. DHIPOKOESOEMO	1911	1917
R. DJAJA	1911	1917
R. PRAWIROsasro	1911	1917
MAS DJAJADIREDA	1912	1914
Chineesche leden:		
KHOUW KIM AN	1906	1917
THUNG BOUW KIAT	1908	1914
Arabisch lid:		
S. OE. BAHASJOEAN	1908	1914

B. Tusschentijdsche vacatures.

Gedurende het verslagjaar namen de Heeren L. J. GINJOOLEN en MR. DR. H. ZAALBERG, beiden wegens vertrek naar Europa, ontslag als lid van den Gemeenteraad.

In de eerstbedoelde vacature werd nog in 1912 voorzien. Bij de daarvoor op 12 Juli 1912 gehouden verkiezing werden candidaat gesteld de Heeren:

H. VAN DER HORST en

A. TIGLER WYBRANDI.

De stemming vond plaats op 24 Juli d. a. v. Uitgebracht werden 291 geldige stemmen, waarvan op eerstgenoemden candidaat 103 stemmen, terwijl de Heer TIGLER WYBRANDI 188 stemmen op zich vereenigde, zoodat laatstgenoemde gekozen werd.

In de vacature ZAALBERG werd eerst in 1913 voorzien.

C. Interpretatie van artikel 12, alinea 1 der Locale Raden Ordonnantie.

Het wordt niet ondienstig geacht hier melding te maken van eene in 1912 gegeven interpretatie van artikel 12, lid 1 L. R. O. naar aanleiding van het tijdelijk vertrek uit Batavia van een lid van den Gemeenteraad.

In October 1912 vertrok de Heer MR. DR. W. M. G. SCHUMANN naar Europa. Aangezien het de bedoeling was van genoemd lid daar slechts een verlof door te brengen, werd bij dezerzijdsche missive van 29 Augustus 1912 No. 3850/31 aan Z. E. den Gouverneur Generaal gevraagd of in dit geval moest worden geacht dat de Heer SCHUMANN zijn werkelijk verblijf niet meer in de Gemeente gevestigd had.

Bij schrijven van den wd. 1sten Gouvernements-Secretaris van 28 September 1912 No. 2154 werd te kennen gegeven: „dat, hoewel in artikel 7 van het „Decentralisatiebesluit „werkelijk verblijf” tot criterium is gekozen en niet „woon- „plaats” het niet de bedoeling is geweest om, in een ander uiterste vervallend, „de uitdrukking „werkelijk verblijf” te streng letterlijk op te vatten. Slechts „wanneer een tijdelijk verlof in Europa van een raadslid, onverschillig of hij „landsdienaar is of niet, van zoo langen duur is, dat het bezwaar oplevert voor „het lidmaatschap, zal mitsdien moeten worden beslist, dat het werkelijk verblijf „niet langer in 's Raads ressort is gevestigd.”

In elk bijzonder geval zal dan zulks door den Raad zelve moeten worden beoordeeld.

De desbetreffende stukken werden den Raad als visiestukken ter kennis gebracht.

§ 2. Raadscommissiën.

De door den gemeenteraad benoemde Commissiën zijn te verdeelen in:

A. Vaste Commissiën.

B. Commissiën ad hoc.

De sub A bedoelde vaste Commissiën zijn te onderscheiden in: de Commissie voor de Financiën, de beheerscommissiën en de Commissiën van advies.

1. de Commissie voor de Financiën.

Voorzitter: de Voorzitter van den Gemeenteraad (C. CANNE.)

Leden: MR. DR. H. ZAALBERG.

MR. DR. W. M. G. SCHUMANN.

De langdurige ziekte van den Heer ZAALBERG maakte de aanvulling van de Commissie met een plaatsvervangend lid noodig. In 's Raads zitting van 15 October 1912 werd daarvoor aangewezen de Heer E. LANKHOUT.

Naar aanleiding der ontslagname van den Heer ZAALBERG als lid van den Gemeenteraad werd de Heer LANKHOUT d. d. 17 December d. a. v. als lid gekozen. In diezelfde vergadering werd de Heer A. TIGLER WYBRANDI als vervangend lid benoemd.

In de plaats van den Heer SCHUMANN die, naar aanleiding van zijn vertrek naar Europa, ontslag nam als lid van deze Commissie werd d. d. 24 September 1912 gekozen de Heer J. STIGTER.

Beheerscommissiën zijn:

1. de Pasarcommissie.

Voorzitter: D. RENS.

Leden: A. J. H. EIJKEN.
R. M. A. DHIPOKOESOEMO.
DR. C. OUWEHAND.

Secretaris: DR. J. HELLEMANS.

Wegens het vertrek van DR. OUWEHAND naar Europa werd ter Raadzitting van 6 Augustus 1912 de Heer TAN JOE HOK als diens vervanger aangewezen.

2. de Commissie voor het Slachtbedrijf.

Voorzitter: D. RENS.

Leden: R. M. A. DHIPOKOESOEMO.
THUNG BOUW KIAT.

Secretaris: DR. J. HELLEMANS.

3. de Commissie van toezicht op het beheer van het Land Menteng.

Leden: MR. H. JELGERHUIS SWILDENS.
MR. P. R. HOORWEG.
W. C. LOUDON.

4. de Commissie voor het aangaan en beheer der Geldleening.

Leden: de Commissie voor de Financiën.
W. C. LOUDON.
L. J. GINJOLEN.

De Heer GINJOOLEN werd d. d. 17 December 1912 vervangen door
A. TIGLER WYBRANDI.

5. de Commissie voor het Legaat Rijkschroeff.

Leden: MR. DR. W. M. G. SCHUMANN.

P. A. DE NIJS BIK.

R. B. DJAJANEGARA.

De Heer DE NIJS BIK werd d. d. 23 Juli 1912 opgevolgd door:

E. LANKHOUT.

De Heer SCHUMANN d. d. 24 September 1912 door:

MR. P. R. HOORWEG.

6. de Schouwburg-Commissie.

Voorzitter: MR. H. JELGERHUIS SWILDENS.

Leden: E. H. CARPENTIER ALTING.

MR. J. A. VAN DIJK JR.

J. FABRICIUS.

MR. P. R. HOORWEG.

De Commissiën van advies zijn:

1. de Technische Commissie.

Leden: P. A. J. MOOJEN.

J. GRAAFF.

J. SIJPKENS BROUWERS.

2. de Commissie voor de opneming van voltooide werken.

Leden: de leden der Technische Commissie.

3. de Commissie voor de Wetgeving.

Leden: MR. H. JELGERHUIS SWILDENS.

MR. P. R. HOORWEG.

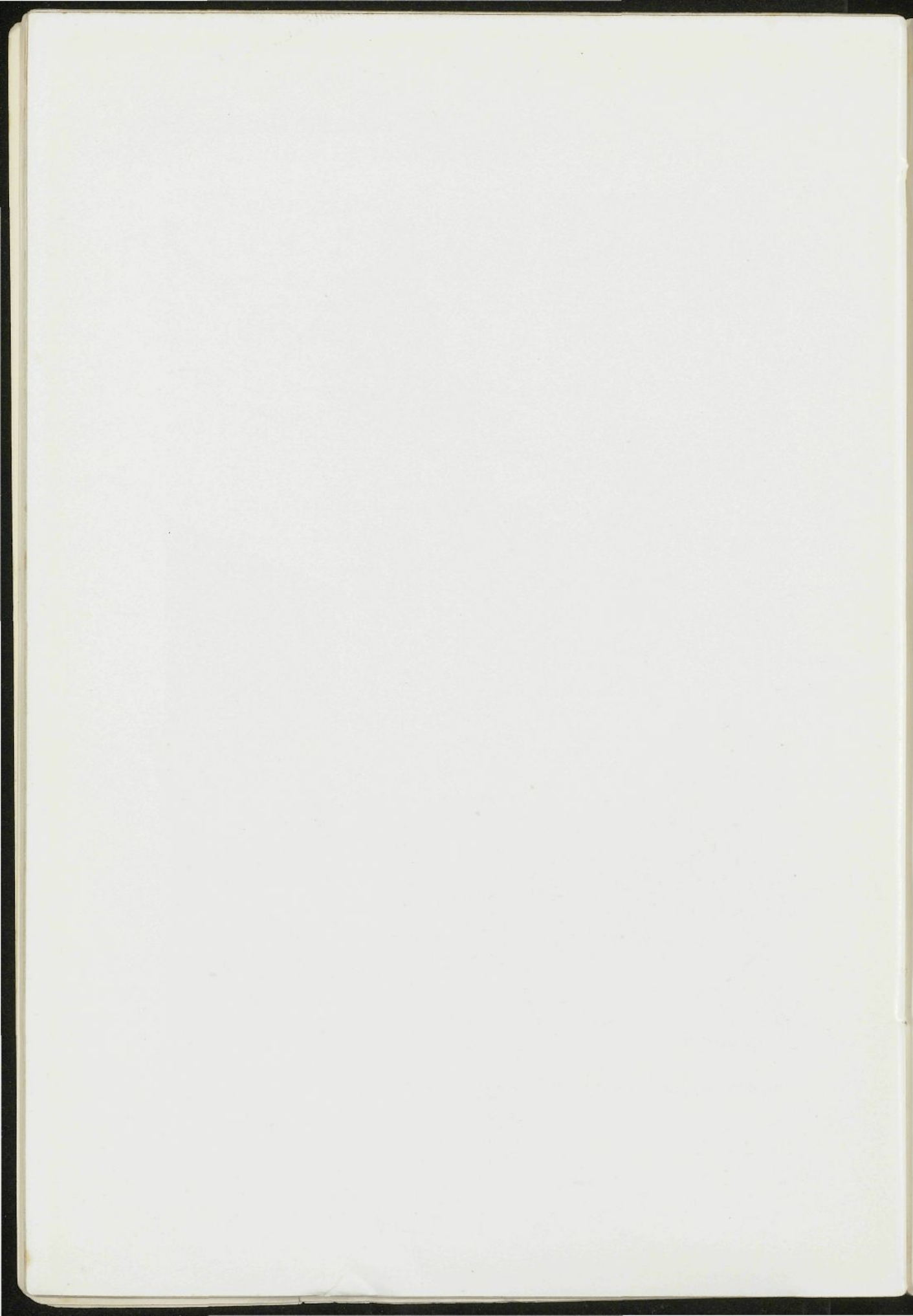
R. B. DJAJANEGARA.

Secretaris: MR. I. HEN.

HONGKONG EN SHANGHAI BANKING CORPORATION.

■ ARCHITECTEN BUREAU ■
ED. CUYPERS EN HULSWIT

4. de Commissie voor de Spoorwegtoestanden.

Leden: J. GRAAFF.

W. C. LOUDON.

MR. DR. W. M. G. SCHUMANN, d. d. 24 September 1912 vervangen
door

A. TIGLER WYBRANDI.

5. de Commissie tot onderzoek van Pondok-
en Kampongtoestanden.

Leden: J. STIGTER.

R. M. A. DHIPOKOESOEMO.

MR. DR. W. M. G. SCHUMANN, d. d. 24 September 1912 ver-
vangen door:

R. B. DJAJANEGARA.

6. de Concessiën-Commissie.

Leden: W. C. LOUDON.

J. GRAAFF.

MR. DR. W. M. G. SCHUMANN.

Secretaris: MR. I. HEN.

De Heer SCHUMANN werd sinds 24 September 1912 vervangen door:

MR. DR. H. ZAALBERG.

Volledigheidshalve zij hierbij nog vermeld dat overeenkomstig het Gouverne-
mentsbesluit van 9 Januari 1912 No. 34 een lid van den Gemeenteraad zitting
heeft in de Commissie van Bijstand voor de haven te Tandjong Priok.
Hiervoor werd aangewezen de Heer

W. C. LOUDON.

d. d. 24 Augustus 1912 vervangen door

A. TIGLER WYBRANDI.

De sub B bedoelde Commissiën, ad hoc. zijn:

1. de Commissie tot vaststelling van de
kiezerslijst voor 1912:

Leden: W. C. LOUDON.

MR. DR. W. M. G. SCHUMANN.

2. de Commissie voor de wegen.

Leden: J. G. H. DE VOOGT.
 P. A. J. MOOJEN.
 J. GRAAFF.
 DR. G. GRIJNS.
 C. H. LUYTEN.

3. de Commissie voor den Waterafvoer en de
watervoorziening.

Leden: MR. DR. H. ZAALBERG.
 MR. H. JELGERHUIS SWILDENS.
 P. A. J. MOOJEN.

4. de Kondangdia-Commissie (gedechargeerd).

Leden: J. GRAAFF.
 DR. G. GRIJNS.
 J. G. H. DE VOOGT.
 MR. DR. ZAALBERG.
 P. A. J. MOOJEN.

Secretaris: Mr. I. HEN.

5. de Commissie tot onderzoek der begrooting van
ontvangsten en uitgaven voor 1913.

de Commissie voor de Financiën.

het lid van de Pasarcommissie en

„ „ Commissie voor het Slachtbedrijf

„ „ der Technische Commissie J. GRAAFF.

Verder: MR. H. JELGERHUIS SWILDENS.
 W. C. LOUDON.
 R. M. A. DHIPOKOESOEMO.
 KHOUW KIM AN.

Secretaris: MR. I. HEN.

} D. RENS.

6. de Raadhuiscommissie.

Leden: de leden der Comm. voor de Financiën.
de leden der Technische Commissie.

Verder: MR. H. JELGERHUIS SWILDENS.
W. C. LOUDON.
S. R. J. ONNEN.

Secretaris: MR. I. HEN.

Tot dusverre is nog geen reglement voor de commissien vastgesteld. Het ligt echter in de bedoeling den Raad in 1913 een zoodanig reglement ter goedkeuring aan te bieden.

§ 3. Plaats van vestiging der bureaux van de verschillende takken van dienst, formatie van het personeel en voorgekomen mutatiën.

A. Gemeente-Secretarie.

De Gemeentesecretarie was tot 1 Mei 1912 gevestigd in de Benedenstad, Binnen-Nieuwpoortstraat, waarna dat kantoor werd overgebracht naar Tanah-Abang 35, tegenover Gang Scott (telefoonnummer 656).

Voorzitter van den Gemeenteraad is het Hoofd van plaatselijk Bestuur, de Assistent-Resident C. CANNE. Diens spreekuren worden des Woensdags en Zaterdags van des morgens 8 tot 11 ure ter Secretarie gehouden.

Secretaris: MR. I. HEN.

Deze ambtenaar is te allen tijde voor het publiek bereikbaar, hetzij ter Secretarie, hetzij aan diens huis, Pedjambon 20 (telefoonnummer 277).

De kantooruren voor het personeel zijn van des morgens 7 $\frac{1}{2}$ ure tot des namiddags 2 ure.

De formatie van het ter Secretarie werkend personeel beneden den rang van Secretaris is laatstelijk vastgesteld bij 's Raadsbesluit van 24 September 1912 No. 5195/31.

Het secretariëpersoneel bestond uit:

H. VAN DER HORST, tijdelijk Boekhouder-Commies, sedert 3 Mei 1912 vervangen door:

H. J. WIESSING, eveneens in tijdelijken dienst, welke ambtenaar op 26 November 1912 werd benoemd in vasten dienst en den titel verkreeg van Hoofdcommies.

H. J. VAN LINGEN, Commies ter Secretarie.

H. LAURENS, 1e Klerk-Archivaris.

E. KHOUW, 2e „ ter Secretarie.

MEJ. F. A. RIJKS, 2e klerke, belast met expeditiewerkzaamheden.

RADEN SOEPARNO, Inlandsch klerk.

MEJ. A. C. LAURENS, tijdelijk schrijfster.

J. MARTENS, tijdelijk belast met de opmaking van de kiezerslijst. Ter Raadszitting van 26 November 1912 werd de Voorzitter gemachtigd de Heer MARTENS met ingang van 1 Januari 1913 tot tijdelijk 1sten klerk aan te wijzen tot ultimo April d.a.v.

Van 1 September 1912 tot 20 December d.a.v. is bovendien nog tijdelijk werkzaam geweest als Commies de Heer A. H. DE WILDT.

B. Kantoor der Belasting op Openbare Vermakelijkheden.

Dit kantoor is gevestigd ter Gemeente-Secretarie.

De formatie van het personeel der belasting op Openbare Vermakelijkheden is laatstelijk vastgesteld bij 's Raads besluit van 13 Juni 1912 No. 2717/14.

Inspecteur (onbezoldigd): MR. I. HEN.

Hoofdcontroleur: J. L. VERBOON, wiens kantooruren zijn van des morgens 10 tot des namiddags 1½ ure.

Controleurs: 1. E. KHOUW.

2. F. L. HUBER (tijdelijk).

3. J. MARTENS (tijdelijk) d.d. 31 October 1912 opgevolgd door:
L. G. H. VAN LINGEN (tijdelijk).

4. E. J. J. VERDOOREN („) d.d. 31 October 1912
vervangen door

A. P. J. WAAS (tijdelijk).

C. Kantoor van Gemeentewerken.

De dienst der Gemeentewerken, Drinkwatervoorziening, Reinigings- en Besproeiingsdienst staat onder de leiding van den Directeur der Gemeentewerken, de Heer C. L. LUIJTEN.

Het kantoor is ondergebracht in een voorloopig gebouw op Koningsplein Oost (telefoonnummer 600).

Kantooruren zijn van des morgens 8 tot des namiddags 4 ure.

1. Dienst der Gemeentewerken.

De formatie van het personeel beneden den rang van Directeur is vastgesteld ter Raadszitting van 21 Juni 1911 (punt 1 der notulen).

a. Technisch personeel:

Opzichter voor den algemeenen dienst: C. BAAS.

Afdeelingsoptichters:

A. W. GILBERT.

V. H. VARKEVISSER.

M. GHIJSELS.

J. TIMMERMANS, wien d.d. 24 December 1912 met ingang van 1 Januari 1913 eervol ontslag werd verleend wegens zijn benoeming tot Directeur G.W. der gemeente Magelang.

Chef-teekenaar: J. J. ROOIJAKKERS.

Teekenaar: J. J. H. VAN DER SCHUIT.

Opnemer-teekenaars: MOH. JATIM.

E. L. DE LA CROIX d.d. 24 September 1912 vervangen door E. A. FROYEN (tijdelijk).

Inlandsche teekenaars: MAS WARTOWIDJOJO.

RADEN SASTROMIHARDJO.

SAIJAN.

Machinist-bankwerker: A. VAN OUDHEUSDEN.

Afdeelingswerkbazen: A. C. Th. VOGELSANG.

J. STIJGERS.

C. T. STEPHAN.

H. A. WASCH.

Hoofdmantri voor de plantsoenen: MAS DJIBJADIREDDJA.

b. Administratief personeel:

Klerk-boekhoudster: MEJ. S. E. AUKES, d.d. 24 December 1912 vervangen door MEJ. C. E. L. BEIJNON.

Schrijfster: MEJ. A. CAMERLING.

2. Drinkwatervoorziening.

Opzichter: W. Th. GOL.
 Instrumentmaker: C. G. BRASZ.
 Werkbaas: J. W. HEKKER.
 Teekenaar-Schrijver: IDJO.
 Klerk: MEJ. C. E. L. BEIJNON d.d. 24 December 1912
 opgevolgd door MEJ. M. H. LAURENS (tijdelijk).

3. Reinigings- en besproeiingsdienst.

Werkbazen: H. A. GULDENAAR.
 THE LIANG HOK.
 V. D. BISCH.

D. Kantoor van het Rooiwezen.

De dienst van het Rooiwezen staat onder de leiding van den Rooimeester.
 Het kantoor is gevestigd in hetzelfde gebouw als dat van Gemeentewerken.
 Kantooruren: 8—4 uur.

Het personeel bestond uit:

den Rooimeester: F. J. L. GHIJSELS, in wiens plaats d. d. 6
 Augustus 1912 werd benoemd
 P. H. W. SITSSEN.
 de Adjunct-Rooimeesters: H. S. ARTES.
 F. STOLTZ, in wiens plaats d.d. 6 Augustus
 1912 werd benoemd
 TH. J. MIRANDE.
 Klerk: MEJ. A. GIJSBERS.

E. Pasarwezen.

Controleur-Boekhouder: J. L. VERBOON, tot 31 Augustus 1912, daarna
 M. K. NEMMERS.
 Marktmeester te Senen: F. H. JASPERS.

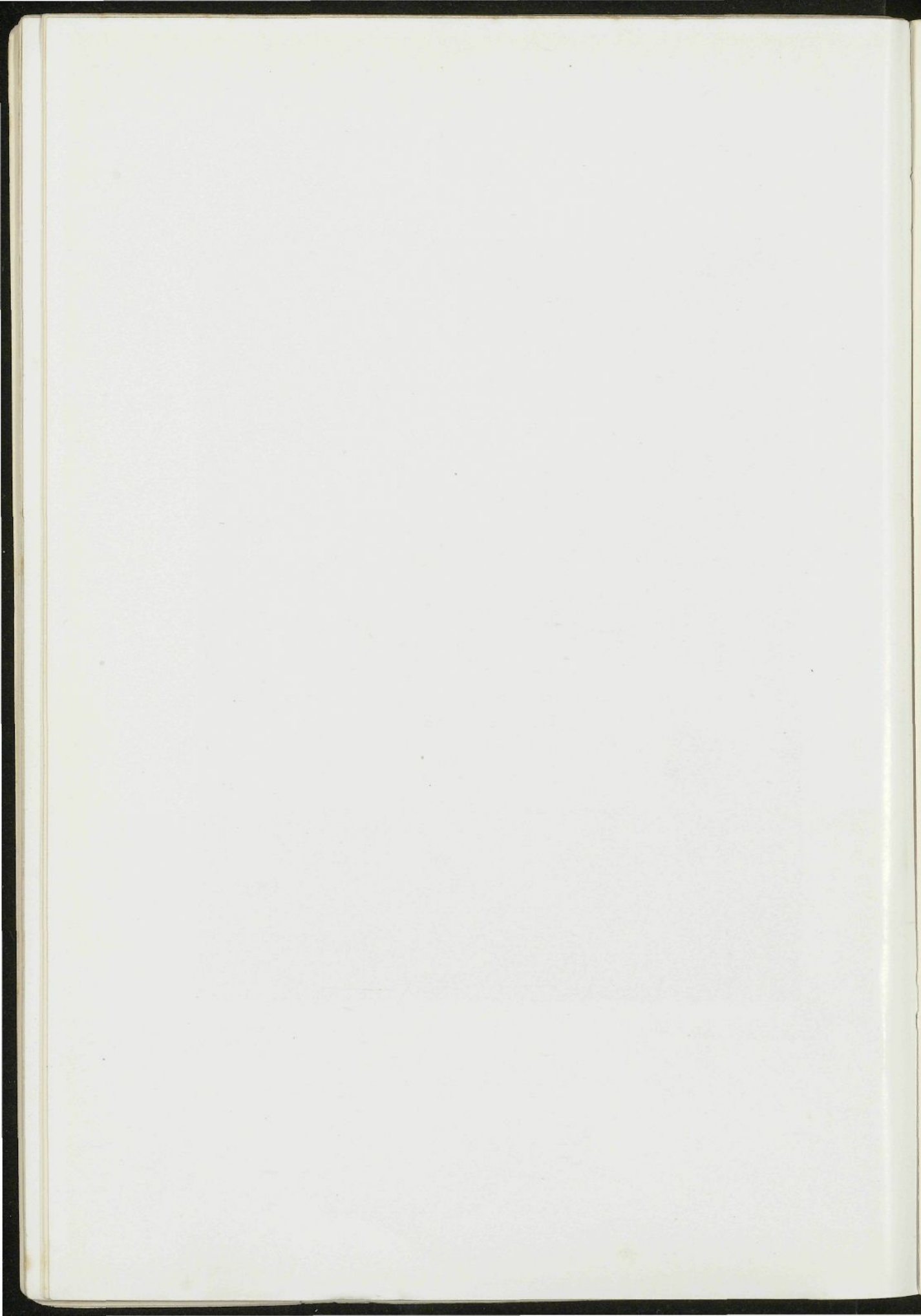
F. Slachtbedrijf.

Veearts (keurmeester): DR. J. HELLEMANS.
 Inlandsch keurmeester: RADEN NOTOHADMODJO.
 Opzichter van het varkens-abattoir: W. F. DE NIJS.
 Opzichter van de slachtplaats voor buffels: MAS SADINO.

KRAMATPARK.

■ ARCHITECT ■
P. A. J. MOOJEN.

G. Land Menteng.

Beheerder: J. G. H. F. SCHULLER TOT PEURSUM.

Het kantoor is gevestigd te Pegangsaän No. 26 (telefoonnummer 883).

De kantooruren zijn van des morgens 7 tot des namiddags 1 uur.

H. Europeesche begraafplaats te Tanah Abang.

Administrateur: J. M. BIK.

Klerk-opziener: J. CH. SWENSEN.

Het kantoor, gevestigd Kerkhoflaan no. 1, is geopend van des morgens 7 tot des namiddags 5 ure.

I. Inlandsche begraafplaatsen.

Beheerder: de oudst in rang zijnde Commies, verbonden aan de afdeeling
Comptabiliteit ter Gemeentesecretarie.

K. Schouwburg.

Administrateur: M. VIS.

L. Voor uitwerking der plannen voor eene bronwaterleiding is door den Gemeenteraad in zijne vergadering van 15 November 1912 aangewezen:

F. A. JANSSEN VAN RAAIJ.

4. andere locale heffingen dan belastingen:

a. inkomsten uit de Algemeene Begraafplaatsen.

1. Europeesche begraafplaats	f	41111.34	
2. Inlandsche begraafplaatsen	„	7245 —	
3. Inlandsche Christen begraafplaats . . „		33 —	
4. begraafplaats te Tandjong Priok	„	— . —	„ 48389.34

b. inkomsten voortvloeiende uit het Rooireglement. . . „ 17793.83⁵

c. betalingen voor vergunningen tot gebruik van wegen, pleinen enz „ 5591.87

d. inkomsten wegens arbeid voor en leveranties aan derden „ 3359.17

5. inkomsten uit locale bedrijven:

a. ontvangsten van het land Menteng. f 20033.07

b. inkomsten voortvloeiende uit het slachtbedrijf:

1. varkensabattoir	f	21665.91	
2. andere slachtplaatsen	„	9520.38	„ 31186.29

c. inkomsten voortvloeiende uit het passer-bedrijf f 36271.44

d. inkomsten voortvloeiende uit de exploitatie van den Schouwburg „ 690.45

6. verpachte middelen

(inkomsten uit aanplantingen op gemeentegronden) . . „ 1255.73

7. andere inkomsten, verdeeld als volgt:

a. batig saldo over het dienstjaar 1910 „ 48791.94⁵

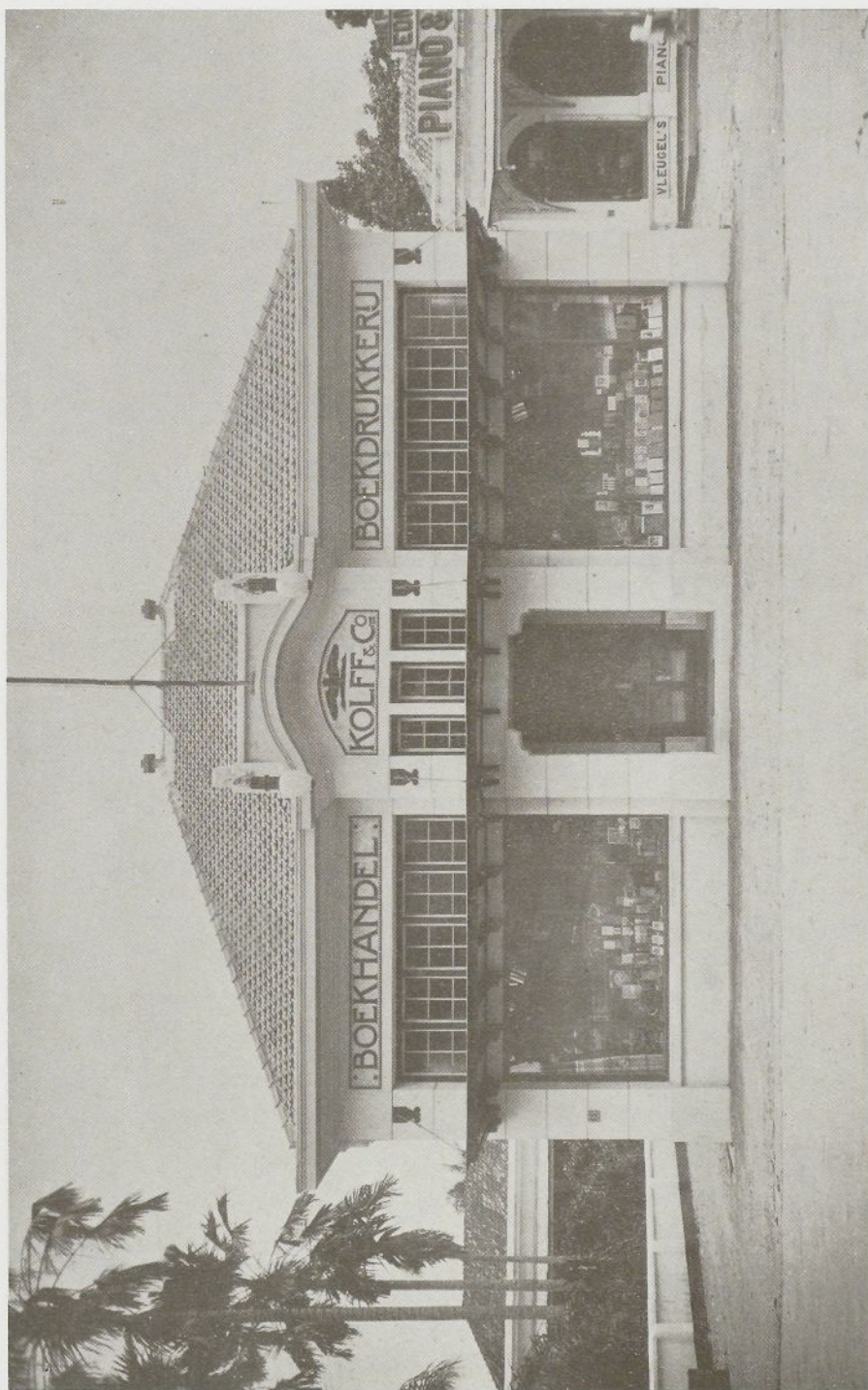
b. inhoudingen der bezoldigingen van het personeel der gemeente voor uitkeeringen als wachtgeld, pensioen enz „ 5548.—

c. teruggenomen reserves tot het doen van uitkeeringen aan gemeenteamttenaren bij het verlaten van den dienst „ 1247.09

d. terugname der belegde reserves voor maatregelen in het belang der openbare gezondheid „ 20994.—

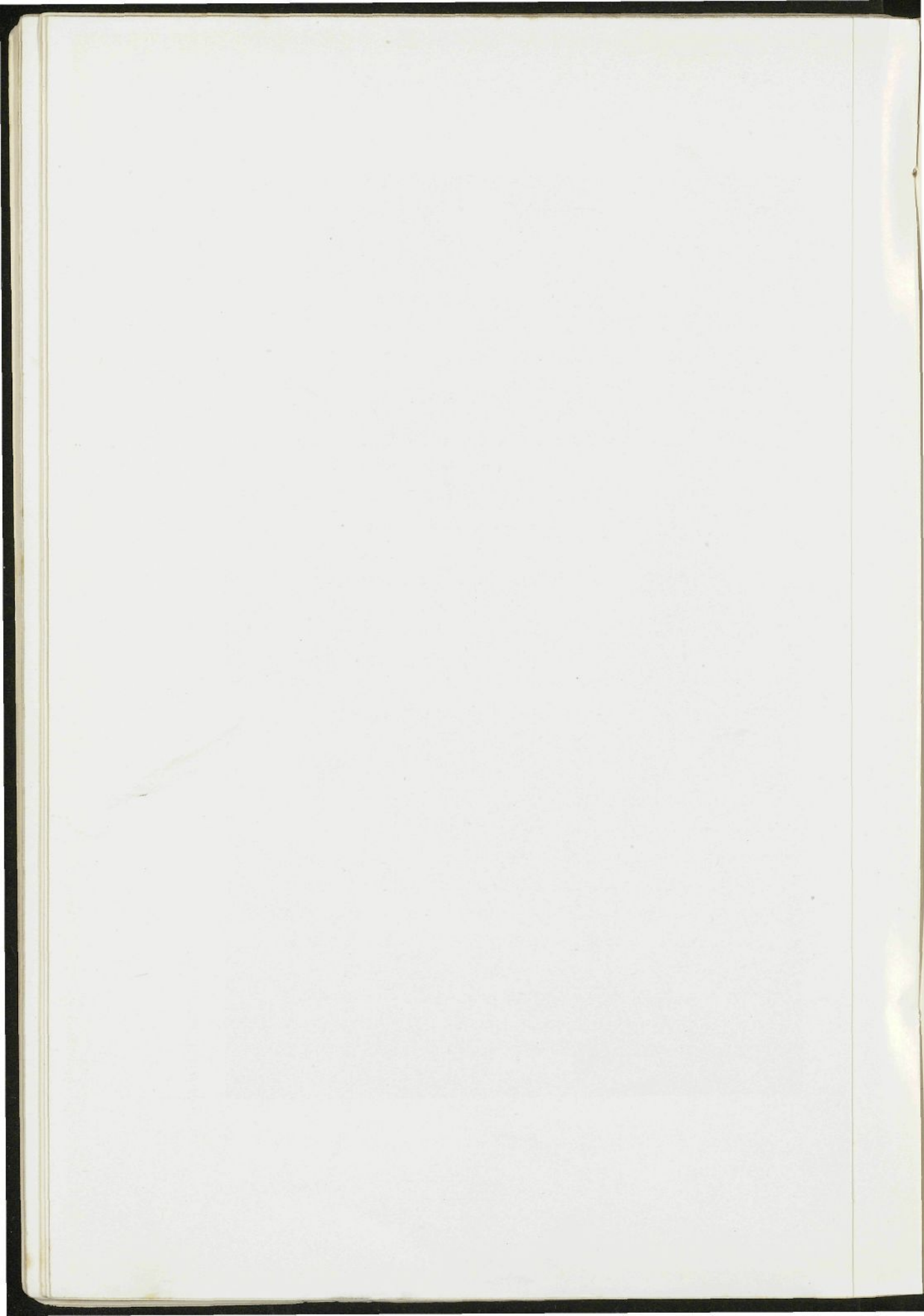
e. renten „ 1095.28

f. andere ontvangsten (zijnde van wisselvalligen aard) . . „ 59.25

WINKEL KOLFF EN CO.

■ ARCHITECTENBUREAU ■
ED. CUYPERS EN HULSWIT.

II. Buitengewone inkomsten.

1.	Restant van de in 1910 toegekende subsidie voor de demping van de Spinhuisgracht	f	4327.—
2.	Geldleeningen	"	486875.—
	TOTAAL ONTVANGSTEN	f	1181296.35 ⁵

De uitgaven betroffen:

1.	Bestuur der Gemeente.		
a.	Bezoldiging Secretaris, ambtenaren, beambten en be- dienden ter Secretarie, alsmede de representatiekosten 's Raads Voorzitter en van den Gemeenteraad, schrijf- loonen, toelagen voor het opsporen van onwettige occu- patiën, alsmede kosten voor toezicht op het beheer der rekenplichtigen	f	17985.50
b.	Kosten opmaking pensioenreglement, huur lokalen voor de Secretarie en 's raads vergaderingen, schrijf- en bureaubehoefden, druk- en bindwerk, advertentiekosten, telefoon e. d.	"	4110.—
c.	Kosten van kiezerslijsten en verkiezingen	"	1156.92
		f	23252.42
2.	Dienst der Gemeentewerken (openbare wer- ken), Reinigings- en Besproeiïngsdienst, Drinkwatervoorziening.		
a.	Bezoldigingen en andere inkomsten van:		
	1. het technisch personeel bij Gemeente- werken	f	26541.25
	2. het administratief personeel	"	6798.—
	3. het hulppersoneel bij het doen van opnemingen	"	3644.24 ⁵
	4. het personeel van den Reinigings- en besproeiïngsdienst	"	5565.—
	5. het personeel der Drinkwatervoorziening	"	6447.50
	6. het personeel der brandweer	"	2825.—
		f	51820.99 ⁵
b.	Schrijf- en bureaubehoefden, schrijfloonen, druk- en bind- werk, abonnement telefoon e.d.	"	4346.—

c. Onderhoudswerken aan:

1. gebouwen:

openbare gebouwen	f	1583.16 ⁵
brandspuithuizen	„	89.90
pasarloodsen	„	639.39
heerenhuizen en loodsen op Menteng „		1132.01
varkensabattoir	„	902.17

2. wegen, pleinen, bruggen, goten, riolen

en plantsoenen	„	74824.49 ⁵
--------------------------	---	-----------------------

3. kaaimuren, beschoeiingen, paarden-

wedden en andere kunstwerken (af-		
tappingen)	„	11866.57 ⁵

4. gereedschappen, instrumenten enz. bij

G. W., Reinigings- en Besproeiings-		
dienst en brandweer	„	6826.30

5. artesische buisleidingen, reservoirs,

putten enz	„	7934.14	f	105798.14 ⁵
----------------------	---	---------	---	------------------------

d. Nieuwe werken.

1. aanschaffing van Stadsuurwerken,

zuilen enz	„	2145.10
----------------------	---	---------

2. aanleg en herstel van wegen . . . „

8876.77

3. idem van goten en riolen „

12689.27

4. Arbeid en leveranties ten behoeve van

derden (G. W.)	„	402.26
--------------------------	---	--------

5. aanschaffing van gereedschappen en

werktuigen voor den dienst der Ge-

meentewerken	„	6064.50 ⁵	f	30177.90 ⁵
------------------------	---	----------------------	---	-----------------------

e. Magazijnsdienst

156342.05⁵

f 350.285.10

3. Reinigings- en Besproeiingsdienst.

Arbeidsloonen, aanschaffing materieel e.d. voor den

Reinigings- en Besproeiingsdienst	f	65400.43
---	---	----------

4. Drinkwatervoorziening.

a. verbetering der artesische watervoorziening „

25136.34⁵

b. arbeid en leveranties ten behoeve van derden: „

4557.52 f 29693.86⁵

5.	Kosten van Straatverlichting	f	75480.49
6.	Openbare gezondheid. verpleegkosten blinden, eerste hulp bij ongelukken en verdere uitgaven tot verbetering der openbare gezond- heid (bestrijding besmettelijke ziekten)	„	10625.43
7.	Rooiwezen.		
a.	bezoldiging van het personeel	f	14.950.—
b.	bureaubehoeften	„	747.93 „
8.	Begraafplaatsen.		
a.	bezoldiging van het personeel:		
1.	vast personeel van de Europeesche be- graafplaats	f	5022.—
2.	daggelders Inl. personeel idem	„	3676.80
3.	personeel van de begraafplaats te Tan- djong Priok	„	480.—
4.	personeel van de Inlandsche begraaf- plaatsen	„	2560.—
5.	personeel van de Inl. Christen begraaf- plaats	„	180.— „
			11918.80
b.	Onderhoudskosten van:		
1.	de Europeesche begraafplaats, kosten van stal enz, graven, kelders, aanmaak dood- kisten e.d	f	17524.50
2.	de begraafplaats te Tandjong Priok	„	50.—
3.	de Inlandsche begraafplaatsen, aankoop van grafpalen, begrafeniskosten van armen	„	1340.25
4.	de begraafplaats voor Christen Inlanders	„	299.60 „
			19214.35
		f	31133.15
9.	Bezoldigingen van het personeel voor het slachtbedrijf en andere uitgaven.		
a.	veearts	f	1490.—
b.	vast en tijdelijk personeel varkensabattoir „		5951.—
c.	idem andere slachtplaatsen	„	168.20
d.	andere uitgaven	„	5053.45 „
			12662.65

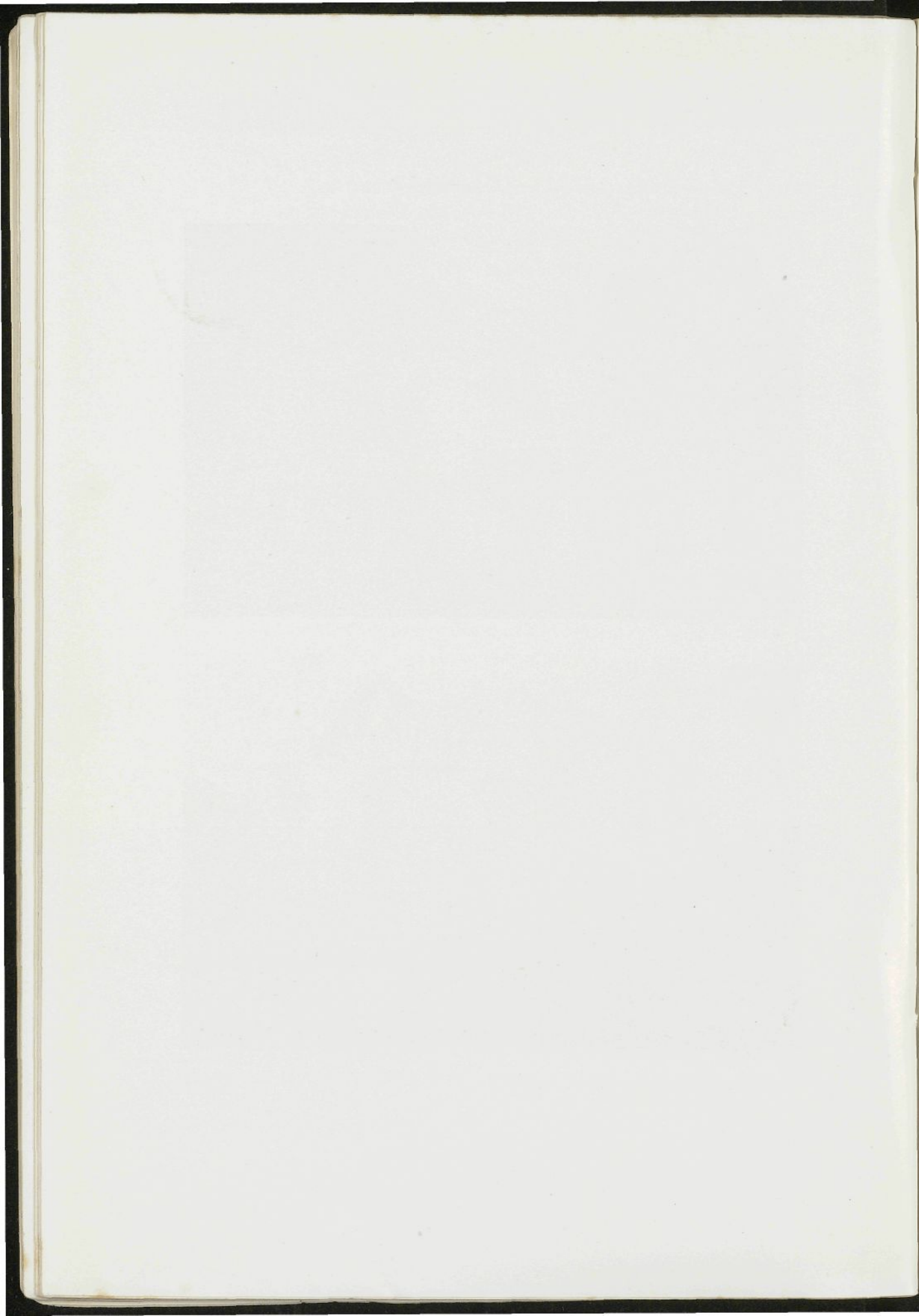
10. Bezoldiging van het personeel voor het Pasarbedrijf.	f	10606.—
11. Aanleg pasars Petodjo, werkzaamheden aan de pasars Tandjong Priok, bouw W.C. Senen en andere uitgaven	„	12066.10
12. Bezoldiging van het personeel van het land Menteng.	„	4725.58 ⁵
13. Verponding en andere uitgaven van het land Menteng.	„	2331.18
14. Aflossing van de hypotheek op het land Menteng.	„	198500.—
15. Hypotheekrente van het land Menteng . .	„	4466.25
16. Kosten der exploitatie van den Schouwburg „		1634.50
17. Dienst der obligatieleening		
a. rente	f	22500.—
b. aflossing	„	8000.—
c. administratie en courtage.	„	589.30 „
18. Belegde bedragen voor uitkeeringen aan gemeente-ambtenaren	f	8997.75
19. Uitgekeerde pensioenstortingen.	„	1247.09
20. Uitkeeringen gratificatiën, voorschotten, kosten van uitzending e.d.	„	20391.25
21. Buitengewone uitgaven, als:		
a. assaneering van de kampongs Djembatan Lima, Blen- dangan en Klenteng.	„	18491.54
b. demping der Spinhuisgracht.	„	6169.59
c. bouw van 6 privaten in de Benedenstad	„	1097.51
d. herstelling van den ringmuur der Algemeene Begraafplaats „		1422.76
e. subsidie aan de Ned. Ind. Vereeniging tot bescher- ming van dieren	„	787.50
f. reserveering van een gedeelte der obligatieleening . . „		141948.—
22. Onvoorziene uitgaven	„	189.35
TOTAAL DER UITGAVEN f		1078592.72

Overzichten van de ontvangsten en uitgaven van af het ontstaan der Gemeente tot ultimo dienstjaar 1911 zijn als bijlagen 4 en 5 bij dit verslag gevoegd.

KRAMATPARK.

■ ARCHITECT ■
P. A. J. MOOJEN.

De eerste begrooting dezer Gemeente (Staatsblad 1905 No. 204) sloot met een eindcijfer van *f* 299.400, waarvan aan Regeeringssubsidie *f* 290.000 en uit „eigen” middelen *f* 9400. Het bestuur der Gemeente compareerde daar met een totaal uitgaven van *f* 3720. Deze laatste post eischte in 1911 eene uitgave van *f* 23.252.42, desnietteenstaande bleef de oude „subsidie” gehandhaafd.

De inkomsten over dat jaar bedroegen	<i>f</i> 1181296.35 ⁵
waarvan aan Regeeringssubsidie	„ 387947.—
„ „ eigen middelen	„ 793349.35 ⁵

Hierbij is in het oog te houden dat getouchéerd werden aan gelden uit de obligatieleening *f* 486.875. Hoe deze gelden besteed werden is nader in § 3 van dit Hoofdstuk uiteengezet.

Uit de hiervoren gegeven cijfers moge blijken dat de Gemeente bezig is zich zelfstandig te ontwikkelen, ook in finantieel opzicht.

Was het jaar 1911 een jaar van vele moeilijkheden op administratief-comptabel gebied, vooral ook tengevolge der doorvoering der nieuwe regeling omtrent het geven van gelden ter goede rekening, waardoor het beheer der finantiën veel van zijne overzichtelijkheid inboette, gedurende 1912 slaagde men er in, beter overzicht te houden van ontvangsten en uitgaven.

Bij zijn besluit van 23 Mei 1912 No. 1879 werden door den Raad nieuwe regelingen voorgeschreven voor de houders van sommen ter goede rekening. Aan het einde der maand moeten nu alle overtollige kasgelden gestort worden op één girorekening ten name van den Gemeente-kashouder. Na deze nieuwe regeling kon een geregelde maandelijksche contrôle op de comptabelen plaats vinden.

Der Commissie voor de Financiën werd een ter zake deskundige kracht toegevoegd op eene maandelijksche toelage van *f* 100. Aan dezen persoon (de Heer J. BERENDSEN) werd allereerst opgedragen de boekhoudingen van het Pasarwezen, Slachtbedrijf en Land Menteng op commercieelen voet in te richten, waardoor een beter overzicht van den stand dezer bedrijven ten opzichte van de Gemeente werd verkregen.

Ten einde over de bedragen, door de gemeente voorgeschooten als aandeel in de $4\frac{1}{2}\%$ obligatieleening 1911 en over de sommen, in rekening-courant gestort en ontvangen, afzonderlijke overzichten te hebben, werden door vorengenoemden deskundige in de boeken der bedrijven de bedragen sub 1 bedoeld, gebracht op de grootboekrekening „Gemeente Batavia Stamkapitaal” en die, sub 2 aangegeven, op de rekening „Gemeente Batavia vlottend Kapitaal”.

Uit de boeken van vorenbedoelde bedrijven bleek, dat de Gemeente op 31 December 1912 te vorderen had:

a. van het Land Menteng.

1. wegens nog niet afgelost aandeel in de door de gemeente aangegane $4\frac{1}{2}\%$ obligatieleening 1911, een bedrag van. . . f 338.800.—
 2. wegens voordeelig verschil tusschen het bedrag der voorschotten aan- en dat der stortingen van het „Land Menteng” in rekening courant „ 26.692.06
- Totaal te vorderen door de Gemeente. . . f 365.492.06

b. van het Slachtbedrijf.

1. wegens nog niet afgelost aandeel in de door de Gemeente aangegane $4\frac{1}{2}\%$ obligatieleening 1911 f 49.368.—
 2. verschuldigd was wegens nadeelig verschil tusschen het bedrag der voorschotten aan- en dat der stortingen van het Slachtbedrijf in rekening-courant „ 12.145.35⁵
- Saldo door de Gemeente te vorderen . f 37.222.64⁵

c. van het Passerbedrijf.

1. wegens nog niet afgelost aandeel in de door de Gemeente aangegane $4\frac{1}{2}\%$ obligatieleening 1911 . . „ 33.880.—
 2. verschuldigd was wegens nadeelig verschil tusschen het bedrag der voorschotten aan- en dat der stortingen van het Passerbedrijf in rekening-courant „ 7.798.74⁵
- Saldo door de Gemeente te vorderen . f 26.081.25⁵

§ 2. Bezittingen der Gemeente.

Behalve de in beheer zijnde wegen, bruggen, plantsoenen, begraafplaatsen enz. bestonden de bezittingen der Gemeente Batavia uit gronden en diverse uitstaande kapitalen, die als reserves bij verschillende bankinstellingen zijn gedeponneerd.

Een overzicht van deze bezittingen met vermelding van de geschatte waarde volgt hier:

Omschrijving.	Geschatte waarde.	TOELICHTINGEN.
Gemeentewerkplaats met kantoor op het Koningsplein.	f 6.000.—	
Kantoor van den Directeur der Gemeentewerken op het Koningsplein.	„ 6.500.—	
Pasarloodsen te Senen.	„ 2.700.—	
Abattoir voor varkens.	„ 50.000.—	
Gronden:		
Perceel, verpondingsno.		
6345	f 350.000.—	Land Menteng met gebouwen. ¹⁾
„ „ 13000	„ 10.—	Gesloten Inlandsche begraafplaats te Oetan Pandjang.
„ „ 1290	„ 1340.—	Inlandsche begraafplaats Mangga Doea.
„ „ 1308		
„ „ 1309		
„ „ 3504		
„ „ 7278		
„ „ 4903	„ 1000.—	Idem Tandjong Priok.
„ „ 4211		
„ „ 6777		
„ „ 6031	„ 5500.—	Bestemd voor uitbreiding van de Inlandsche begraafplaats te Karet.
„ „ 5533		
„ „ 9400	„ 400.—	Gelegen te Pedjagalan en bestemd voor pasarterrein.
„ „ 10910	„ 4000.—	Bestemd voor pasarloodsen te Senen.
„ „ 10911		
„ „ 8478	„ 2000.—	Gelegen te Petodjo en bestemd tot berging van straatvuil.

¹⁾ Vide hierover hoofdstuk V.

Omschrijving.	Geschatte waarde.	TOELICHTINGEN.
Perceel, verpondingsno.		
1082	f 1824.—	
" " 3720	" 760.—	Oorspronkelijk bestemd voor runder-
" " 3759	" 1216.—	abattoir te Djembatan Merah.
" " 5382	" 800.—	
Belegde reserves:		
Voor verbetering en uitbreiding brandweermateriaal (Gouv. subsidie).	" 20700.—	In deposito bij de Factorij der N. H. M.
Voor maatregelen in het belang der openbare gezondheid	" 8000.—	Idem. Ned. Ind. Handelsbank
Gedeelte van de opbrengst der obligatieleening in afwachting van verwerking	" 142000.—	Idem.
TOTAAL	f 604750.—	

In 1912 werd nog besloten tot den aankoop van gronden op Sentiong. Zie Hoofdstuk V.

§ 3. Schulden der Gemeente.

Blijkens bijlage 1 der begrootingsrekening over 1911, had de Gemeente op ultimo van dat jaar de volgende schuld, voortvloeiende uit eene geldleening, aangegaan krachtens Raadsbesluit d. d. 14 December 1910 No. 3360a. Een afdruk van die bijlage volgt hieronder:

Oorspronkelijk bedrag der schuld.	Regeling betreffende rente en aflossing.	Afgelost.	Restant schuld.	Wanneer en waarvoor aangegaan, alsmede ordonnantie waarbij bekrachtigd.
f 500.000	De rente bedraagt $4\frac{1}{2}\%$'s jaars, te voldoen in 2 halfjaarlijksche termijnen, vóór of uiterlijk op 30 Juni en vóór of uiterlijk op 30 December van elk jaar. De aflossing geschiedt door uitloting ad pari overeenkomstig het op de obligatien afgedrukte aflossingsplan, volgens hetwelk, te beginnen met het jaar 1911, zoo nabij mogelijk 1.67 ten honderd van het bedrag der leening, vermeerderd met het bedrag der door vroegere aflossingen voor het loopende jaar vrijgekomen rente, jaarlijks wordt afgelost. Zoolang niet alle seriën zijn uitgegeven, wordt het volgens het aflossingsplan ter aflossing vastgestelde bedrag verminderd tot een bedrag zoo nabij mogelijk in dezelfde verhouding als die waarin de geheele leening staat tot het bedrag der uitgegeven seriën. Indien eene der seriën 6 en 7 of beide worden uitgegeven nadat reeds eene of meer aflossingen op de seriën 1, 2, 3, 4 en 5 hebben plaats gehad, wordt de eerst volgende aflossing verhoogd met	f 8000	f 492000	De obligatieleening is groot nominaal f 700.000 verdeeld in zeven seriën elk ad f 100.000. Hiervan zijn per 1 Januari 1911 uitgegeven de seriën 1, 2, 3, 4 en 5. De geldleening werd aangegaan voor restitutie aan de gewone geldmiddelen der Gemeente van de voor productieve uitgaven reeds te voren aan die middelen onttrokken gelden, voor aanleg van werken op het land Menteng, voor uitbreiding en verbetering van passers en slachtplaatsen alsmede ter aflossing eener op het land Men-

Oorspronkelijk bedrag der schuld.	Regeling betreffende rente en aflossing.	Afgelost.	Restant schuld.	Wanneer en waarvoor aangegaan, alsmede ordonnantie waarbij bekrachtigd.
	de voor die later uitgegeven serie of seriën, in afwijking van het uitlotingsplan, uitgelote bedragen. De uitlotingen geschieden te Batavia in de eerste helft van de maand October de aflossingen op den 31sten December d. a. v. De obligatiën houden op rente te dragen op den dag waarop zij aflosbaar zijn gesteld. De coupons en losbare obligatiën worden betaalbaar gesteld te Batavia en te Amsterdam, bij de Nederlandsch Indische Handelsbank. Na het jaar 1920 is de Gemeente bevoegd tot algeheele aflossing of versterking der aflossing van de uitgegeven seriën, echter onder verplichting, haar voornemen tot uitoefening van dat recht, minstens drie maanden vooraf, te publiceeren in een te Batavia en een te Amsterdam verschijnend dagblad en de ter aflossing aangewezen obligatiën op 31 December d. a. v. aflosbaar te stellen.			teng rustende hypotheek. Het raadsbesluit, waarbij tot het aangaan der leening is besloten, is bekrachtigd bij de ordonnantie in Staatsblad 1910 No. 666.

Volgens den prospectus der leening zouden de gelden als volgt moeten worden bestemd:

- a. voor restitutie aan de gewone geldmiddelen van de Gemeente, eene som van f 166.000.—
tot aanvulling van de koopsom van het Land
Menteng f 70.000.—
voor den bouw van een abattoir voor varkens „ 62.000.—
voor nieuwe pasarloodsen op Pasar Senen „ 34.000.—
f 166.000.—
- b. voor restitutie als voren f 54.000.—
eveneens bestemd tot aanvulling van de koopsom van
het land Menteng en verkregen door verkoop van
effecten, welke hebben toebehoord aan het opgeheven
fonds voor de Europeesche begraafplaats.
- c. voor uitbreiding en verbetering van pasars en slachtplaatsen f 80.000.—
- d. voor aflossing van de op het land Menteng rustende
hypotheek f 200.000.—
f 500.000.—

In werkelijkheid is aan de leeningsgelden tot en met 10 Februari 1913 de bestemming gegeven, zooals is aangeduid in het hierbij gevoegd overzicht, waaruit blijkt dat van het eerste beschikbare saldo à f 253.165.25 in 1911 voor de gewone geldmiddelen werd uitgegeven een bedrag van f 111.161.25, zoodat daarvan resteerde f 142.000, waarvan bestemd voor passers en abattoirs f 91.000 en voor den gewonen dienst f 51.000.

De wijze, waarop ook reeds over dit laatste bedrag à f 51.000 is beschikt, is bekend gesteld in het overzicht op bladzijde 38 en 39 van dit verslag.

DEBET		
Bruto-opbrengst der leening 1911, uitgifte van 5 series	f	500.000 —
Totaal	f	500.000 —
Saldo, te restitueeren aan de algemeene geldmiddelen waarvoor bedrijven te crediteeren of werken voor bedrijven te verrichten	f	253.161 25
Totaal	f	253.161 25
Saldo, gereserveerd bedrag in 1911	f	142.000 —
Totaal	f	142.000 —

Bij het opmaken der begrootingswijziging van 1911 bleek, dat op den dienst overtoeliet ($f 50.000 + f 61.161.25 = f 111.161.25$). Dit bedrag is toen gevonden uitgebracht op $f 142.000$.

CREDIT		
Nadeelig koersverschil, na aftrek rentevermeerdering	f	13.125 —
Rente in 1911	„	22.500 —
Aflossing in 1911	„	8.000 —
Kosten provisiën	„	247 50
Aflossing hypotheek Menteng	„	198.500 —
Rente dier hypotheek	„	4.466 25
Saldo	„	253.161 25
Totaal	f	500.000 —
1e. beschikking van gelden in 1911 } onderdeel 20	f	50.000 —
2e. beschikking van gelden in 1911 }	„	61.161 25
Saldo van het in 1911 gereserveerd bedrag, artikel 86a	f	111.161 25
Totaal	f	142.000 —
Totaal	f	253.161 25
Volgens den prospectus moet hiervan worden besteed voor pasars en abattoir $f 80.000$, en voor het abattoir $f 11.000$ te zamen	f	91.000 —
Saldo te bestemmen voor den gewonen dienst	„	51.000 —
Totaal	f	142.000 —

jaar, meer was uitgegeven dan het oorspronkelijk geraamde bedrag der ontvangsten beschikbare fondsen der geldleening à $f 253.161.25$, waardoor dit bedrag werd terug-

BESCHIKBAAR EN WAARVOOR.		
I.		
Voor pasars en abattoir	f	91.000 —
Totaal . . .	f	91.000 —
II.		
Voor de gewone geldmiddelen	f	51.000 —
Totaal . . .	f	51.000 —

UITGEGEVEN OF BESTEMD.	B E D R A G.		
Beschikt:			
I. bij de begrooting van 1913.			
a. voor de verbetering der inrichting van het abattoir artikel 87	f	11.000 —	
b. voor de boring van een artesischen put bij het abattoir artikel 88.	"	6.000 —	
c. voor den bouw van pasarloodsen artikel 96 . .	"	30.000 —	
			f 47.000 —
II. bij begrotingswijziging dd. 28 Januari 1913.			
a. voor den aankoop van nieuw terrein voor het runderabattoir artikel 92a	f	10.000 —	
b. idem. voor een veepasar artikel 97a.	"	5.000 —	
			f 15.000 —
III. op de vergadering van 10 Februari 1913. voor een varkenspasar en aanleg van een zijspoor	f	8.835 —	
			f 8.835 —
			f 70.835 —
Saldo beschikbaar . . .			" 20.155 —
Totaal . . .			f 91.000 —
Beschikt:			
I. bij begrooting 1913.			
voor den bouw van een Raadhuis artikel 6. . .	f	10.000 —	
II. bij begrotingswijziging dd. 28 Januari 1913.			
voor den weg Tandjong Priok artikel 25. . . .	f	41.000 —	
			f 51.000 —
Totaal . . .			f 51.000 —

HOOFDSTUK V.

VERRICHTINGEN VAN HET GEMEENTEBESTUUR.

§ 1. Arbeid van wetgevendend aard.

Van de bevoegdheid van den Raad tot het treffen van regelingen van wetgevendend aard werd in het jaar 1912 gebruik gemaakt, zoowel waar het gold administratief organisatorischen arbeid, als het opleggen van verschillende verplichtingen aan of beperkingen van de persoonlijke vrijheid van de ingezetenen (verordeningen en daarvan emaneerende besluiten).

A Administratief organisatorische arbeid.

Hieronder vallen de regelingen op comptabel gebied, alsmede de vaststelling van verschillende formaties van het personeel bij de diverse takken van dienst.

Ten aanzien van het comptabel beheer werden vastgesteld de volgende besluiten :

Datum en nummer der vaststelling.	Omschrijving van het besluit.
12 Maart '12, No. 1246/33	Vaststelling der prijzen van de materialen voor den aanleg van drinkwaterleidingen.
16 April '12, No. 1717/26	Besluit omtrent de verstrekking van gelden ter goede rekening aan den Directeur der Gemeentewerken.
23 Mei '12, No. 1879/26	Besluit omtrent het beheer der geldmiddelen door rekenplichtingen.
26 Nov. '12, No. 6148/26	Besluit tot aanwijzing der personen die als rekenplichtingen zijn aan te merken.

Ten opzichte van de formaties voor de verschillende takken van dienst wordt verwezen naar hetgeen onder Hoofdstuk II is vermeld.

B. Verordeningen en daaruit voortspuitende regelingen.

De Raad stelde de volgende verordeningen en regelingen vast:

Datum en nummer van vaststelling (arresttering).	Datum en nummer van de Jav. Courant, waarin opgenomen.	Benaming der verordening, omschrijving der regeling.
23 Juli 1912	Nog niet afgekondigd.	Veepasarverordening.
id.	id.	Veepasartarief.
id.	23 Aug. '12 No. 68	Verordening houdend toepasselijk-verklaring der Pazarverordening op de pasars Tandjong-Priok, kampong Kodja en Petodjo.
6 Augustus 1912 No. 3521/33	6 Sept. '12 No. 72	Besluit tot sluiting voor het verkeer per rijwiel van alle verhoogde voetpaden, de wandelwegen om het Koningsplein en die aan weerszijden van den weg Weltevreden-Meester-Cornelis.
27 Augustus 1912 No. 3801/55	26 Sept. '12 No. 76	Besluit tot vaststelling der rooilijnen aan de wegen ten zuiden van Gang Ketapang, Sawah Besar, Krekot en Pintoe Besie.
27 Augustus 1912 No. 3802/55	26 Sept. '12 No. 76	Besluit tot vaststelling der rooilijnen langs Noordwijk en Rijswijk.
24 September 1912 No. 5382/67	18 Apr. '13 No. 31	Verordening op de dakbedekkingen.
24 September 1912 No. 5196/67	1 Nov. '12 No. 88	Verordening houdend toepasselijk-verklaring van het Reglement op het verhuren van vaartuigen (tambangans) op het vervoer van personen in de haven en op de reede Tandjong-Priok.
15 October 1912	1 Nov. '12 No. 88	Verordening op den bouw van inrichtingen tot het houden van openbare gemakkelijkheden.

Datum en nummer van vaststelling (arresteerling).	Datum en nummer van de Jav. Courant, waarin opgenomen.	Benaming der verordening, omschrijving der regeling.
12 Nov. 1912 No. 6136/55	nog niet afgekondigd	Besluit tot vaststelling der rooilijnen aan den Kazerneweg in kampong Petodjo.
26 Nov. 1912 No. 6731/67	7 Mrt. '13 No. 19	Reglement op de Brandweer.
17 Dec. 1912 No. 6965/67	id.	Verordening houdende aanvulling van de Netheidskeur.
17 Dec. 1912 No. 6966/67	10 Jan. '13 No. 3	Verordening tot intrekking der keur op de buffelregistratie.
17 Dec. 1912 No.	nog niet afgekondigd	Verordening op logementen en koffie- huizen.
17 Dec. 1912 No. 6865/55	id.	Besluit tot vaststelling der rooilijnen aan de wegen Malacca en Roa Malacca.

Naar aanleiding van het voorstel van den Voorzitter van den Gewestelijken Raad van Batavia tot vaststelling eener gemeenschappelijke verordening op den verkoop van voor de gezondheid schadelijke eetwaren en dranken, werd ter Raadszitting van 12 November 1912 besloten mede te deelen dat de Raad daartoe niet genegen was.

In den loop van het verslagjaar werd nog afgekondigd en trad in werking de in 1911 vastgestelde

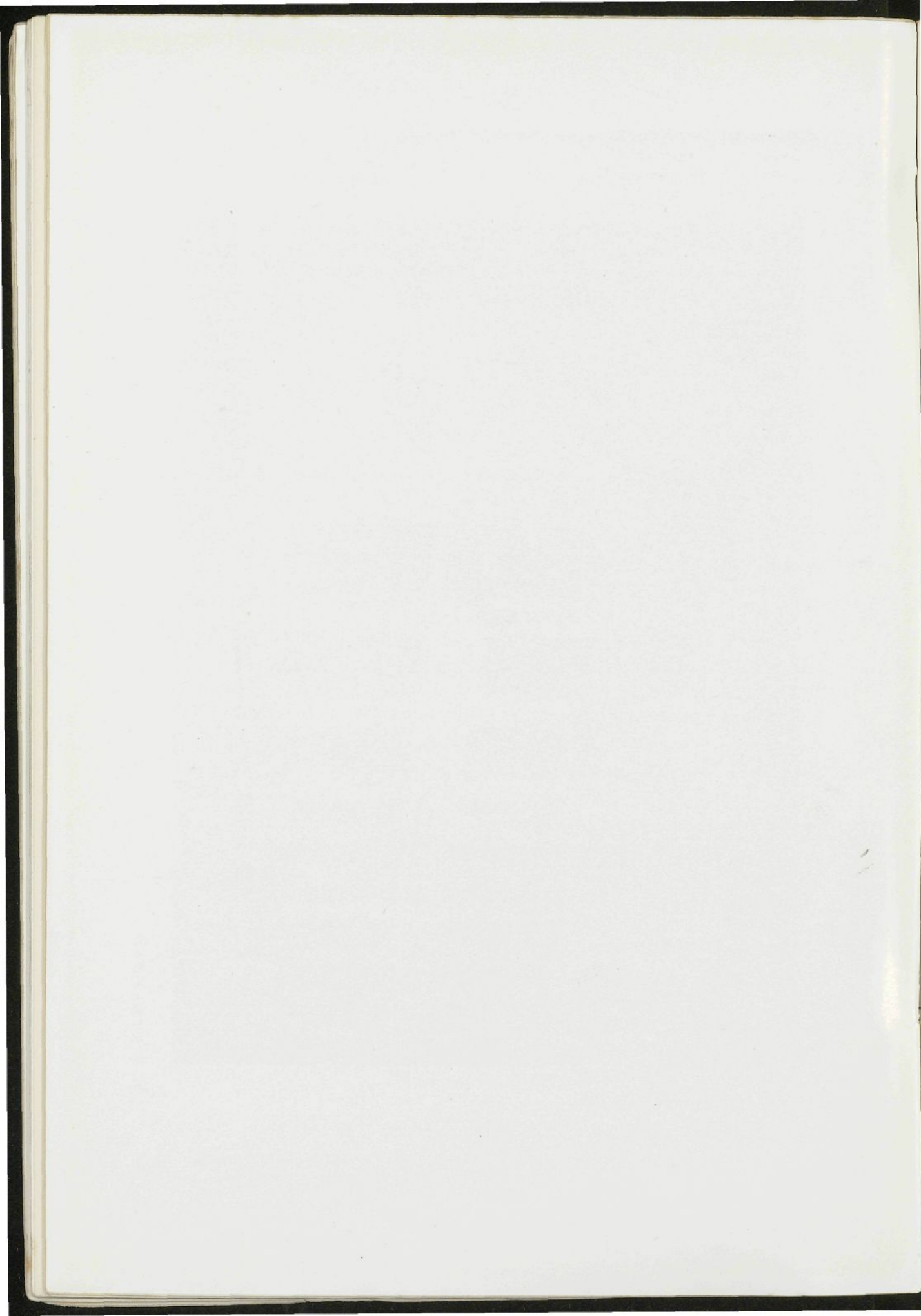
„Verordening, houdende belasting op openbare gemakkelikheden, vastgesteld ter Raadszitting van 11 October 1911, goedgekeurd bij Gouvernementsbesluit van 7 Februari 1912 No. 108, afgekondigd in de Javasche Courant van 13 Februari 1912 No. 13.

Op ultimo December 1912 bevonden zich nog in advies de concepten der volgende, inmiddels vastgestelde, verordeningen :

- a. het Binnenlandsch verlofsreglement.
- b. de verordening op de eedsaflegging.
- c. de intrekking van de bestaande keur op de broodbakkerijen.

**§ 2. Andere belangrijke beslissingen van den Gemeenteraad,
geen wetgevenden arbeid betreffende en niet onder
andere Hoofdstukken vermeld.**

Datum der vergadering en nummer der agenda of suppletoire agenda.	Omschrijving.
A. Beslissingen van financieelen aard:	
24 Januari 1912 8.	Voorloopige vaststelling der begrootingsrekening 1910.
26 Maart „ 8.	Goedkeuring dat voor verbetering van de spoelleiding langs de weeskamer tot achter de ijsfabriek Buddingh <i>f</i> 1073.81 is verwerkt.
26 „ „ 6.	Vaststelling der begrooting van ontvangsten en uitgaven voor het dienstjaar 1912.
25 Juni „ 8.	Afschrijving van een ten kantore van den Directeur der Gemeentewerken gepleegden diefstal.
10 September „ 14.	Beschikbaarstelling van <i>f</i> 3000.— in verband met de verplaatsing der Secretarie.
24 „ „ 8.	Beschikbaarstelling van <i>f</i> 1825.— voor bezoldiging van tijdelijk Secretariëpersoneel.
24 „ „ 9.	Besluit om voorziening te vragen bij den Gouverneur Generaal tegen de niet goedkeuring door den Gewestelijken Raad eener begrootingswijziging over 1911.
15 October „ 6.	Voorloopige vaststelling der begrootingsrekening over het dienstjaar 1911.
22 „ „ 2.	Regeling der Salarissen van den Gemeente Secretaris en van den Directeur der Gemeentewerken.
22 en 29 October 1912 (4 en 2.)	Behandeling en vaststelling der begrooting voor het dienstjaar 1913.
24 December 1912 2.	Besluiten tot af- en overschrijving en wijziging der begrooting van 1912.
24 „ „ 5.	Regeling der jaarwedde van den Administrateur van den Schouwburg.

Datum der vergadering en nummer der agenda of suppletoire agenda.	Omschrijving.
C. Beslissingen met betrekking tot het Rooiwezen.	
24 Januari 1912 14.	Behandeling der motie Swildens in zake rooiaan- gelegenheden op Gondang-Dia.
12 Maart „ 5.	Rooivergunning voor een bijbouw van het Grand Hotel Java.
13 Juni „ 8.	Afwijzing van het verzoek van Schmidt Erns- hausen voor den bouw van een scheidingsmuur.
9 Juli „ 3.	Ontslagaanvraag van den Rooimeester F. J. L. Ghijsels.
9 „ „ 4.	Gedrukte stukken aangaande deze Rooimeester- kwestie.
23 Juli 1912 Geheim.	Benoeming P. H. W. Sitsen tot Rooimeester met regeling van diens salaris. Benoeming Th. J. Mirande tot Adjunct Rooimeester.
15 October „ 4.	Vergunning aan de firma Versteeg tot den bouw van een paviljoen buiten de voor Noordwijk vast- gestelde rooilijn.

D. Beslissingen met betrekking tot Grondoccupatiën.	
20 Februari 1912 6.	Bezwaar tegen de ontheffing van het beheer over een gedeelte van het Koningsplein, geoccupeerd door de Nederlandsch Indische Spoorwegmaatschappij, naar aanleiding van een verzoek om kosteloos (za- kelijk) gebruiksrecht.
16 April „ 1.	Afwijzende beschikking op het rekest der firma Pathé frères om voor den tijd van 4 maanden op het Glodokplein een bioscoop te mogen oprichten.
13 Juni „ 7.	Machtiging tot uitbetaling van f 1415 aan occupan- ten van perceel verpondings No. 5533, bestemd tot uitbreiding van de Inlandsche begraafplaats te Karet.
25 „ „ 9.	Idem eener schadeloosstelling ad f 400.— aan occupanten te Tandjong Priok voor verplaatsing hunner warongs.

Datum der vergadering en nummer der agenda of suppletoire agenda.	Omschrijving.
16 April 1912 11.	Gunstig advies op het verzoek der B. E. T. M. voor aanleg en gebruik van 2 electriche leidingen.
14 Mei „ 5.	Gunstig advies op het rekwest der N. I. T. M. om voorrang voor 2 jaar om een tram te mogen leggen van Paal Merah—Eigen Hulp.
14 „ „ 6.	Afwijzend advies op het rekwest Bowles—Hofland om concessie voorrang voor een tramlijn van Pasar Bendoengan (Karet) naar Kampong Bandan.
14 „ „ 7.	Bekendstelling van de voorwaarden aan de N. I. T. M. waarop eventueel electrificatie van hare lijnen zoude kunnen plaats hebben.
15 October „ 8. }	Discussiën omtrent de verlenging der concessie van de N. I. Gasmaatschappij voor de uitsluitende levering van electriche energie binnen de gemeente Batavia.
22 „ „ 3. }	
29 „ „ 3.	Vaststelling van het advies op dit rekwest.
26 November „ 8.	Nadere formuleering van het verlangen van den Raad in dezen naar aanleiding eener opmerking van den Directeur van Gouvernements Bedrijven.

J. Diversen.

13 Juni 1912 6.	Toestemming aan het Gouvernement om ten behoefte van den waterafvoer een kanaal door Menteng te graven.
24 September „ 3.	Behandeling van het rapport over de drinkwater- voorziening met diverse beslissingen ter zake.
12 November „ 18.	Reorganisatie der brandweer. Machtiging tot aanschaffing van materiaal met verdeeling der kos- ten over 3 jaren.

§ 3. Maatregelen in het belang der openbare gezondheid.

A. Algemeene Gezondheidsdienst.

De omstandigheid dat door het Gouvernement met zeer veel energie ter hand werd genomen het onderzoek naar den Gezondheidstoestand binnen de gemeente, waarvoor een speciale gezondheidsdienst werd ingesteld, het z. g. „Gezondheidsbureau voor Batavia” maakte het overbodig om in den loop van 1912 den gemeentelijken gezondheidsdienst in te richten, waartoe t. v. verscheidene stemmen uit den Raad waren opgegaan. Niettemin achtte de Raad zich verplicht om voor de oprichting van dit bureau eene som van f 3200 ter beschikking van de Regeering te stellen (besluit 27 December 1911 No. 3268), terwijl het personeel van medici en verplegers in 1911 ontboden in verband met het naderend gevaar voor eene invasie van de pest ter beschikking van de Regeering bleef.

Voor de uitvoering van locale assaneeringswerken door het Binnenlandsch Bestuur kreeg dat bestuur v. z. n. de beschikking over het personeel van Gemeentewerken.

Ook de Gemeente nam de uitvoering van enkele werken op zich.

Zoo kwam in 1912 gereed de verbetering van den waterstaatkundigen toestand in de kampongs Djembatan Lima Wetan en Koelon, Klenteng en Blandongan, waarvoor bij Gouvernementsbesluit d.d. 16 September 1910 No. 9 eene subsidie ad f 25000 werd verleend. In het totaal werd hieraan verwerkt eene som van f 28306.61⁵. Voor nadere bijzonderheden omtrent dit werk wordt verwezen naar het ter zake afzonderlijk ingediend verslag.

Met het dempen van de rawah Petodjo, die voor dat doel in 1907 (eigendomsakte 22 Juli 1907 No. 756) werd aangekocht, werd gedurende het verslagjaar met succes geregeld voortgegaan, zoodat thans de oppervlakte van die rawah belangrijk is ingekrompen. Ook de rawah in kampong Lima werd geregeld met stadsvuil aangeplempt.

De demping der Spinhuisgracht, waartoe bij Gouvernementsbesluit d.d. 2 Augustus 1910 No. 4 eene subsidie ad f 7990 werd verleend, droeg eveneens veel bij tot verbetering van den gezondheidstoestand in dat gedeelte van de Benedenstad.

Bij besluit d.d. 24 December 1912 No. 7032/50 stelde de Raad f 2000 ter beschikking van 's Raads Voorzitter ten einde daaruit uitgaven te doen voor het in druk doen verschijnen der door DR. W. J. VAN GORKOM op 13 December 1912 gehouden lezing over „Ongezond Batavia” zulks, ten einde deze lezing

ter studie aan H. H. Raadsleden en ter kennismaking aan belanghebbenden te kunnen verstrekken.

Om een einde te maken aan de onhygiënische toestanden verbonden aan de wijze waarop tot dusverre cadavers van dieren werden begraven, werd een voorstel tot het oprichten van een vernietigings-installatie bij den Raad aanhangig gemaakt (gedrukt stuk, jaar 1912 No. 92). Deze aangelegenheid bevond zich einde verslagjaar in advies bij de Commissie voor het Slachtbedrijf.

Voor vernietiging van cadavers, desinfecteeren van privaten, goten en riolen werd door den dienst der Gemeentewerken een bedrag van f 868.27 uitgegeven.

B. Watervoorziening en waterafvoer.

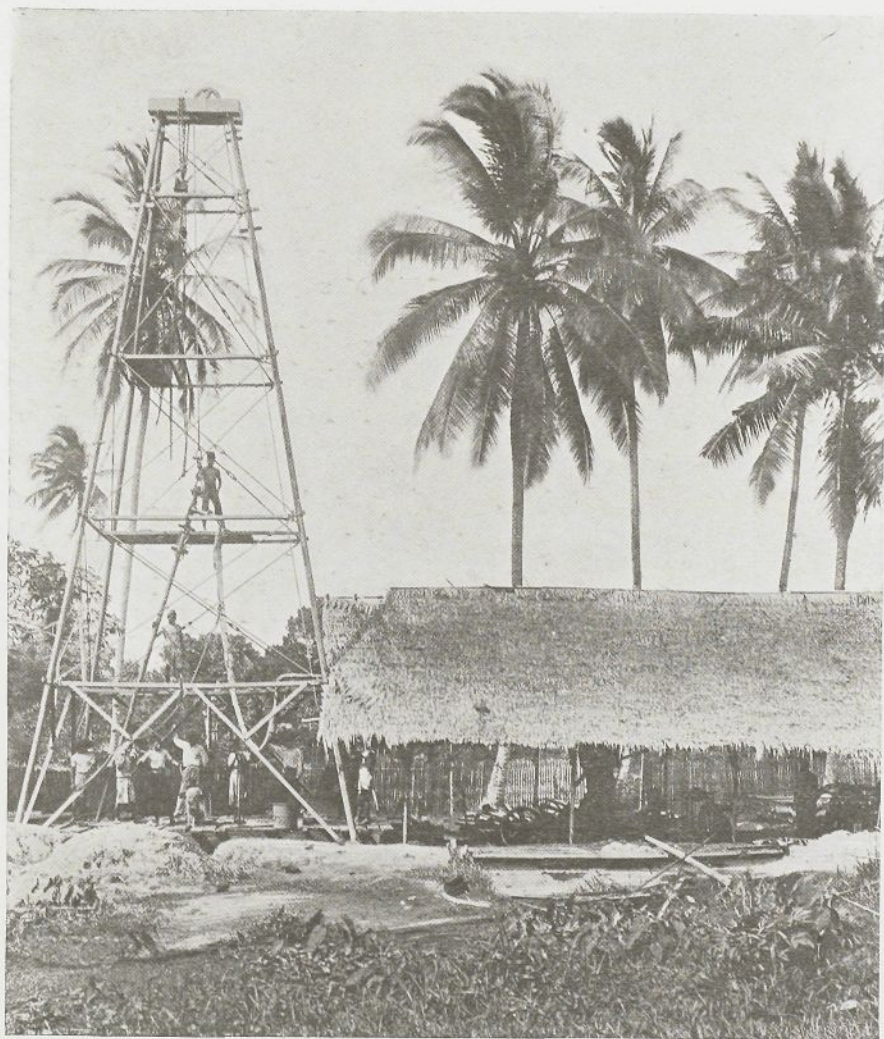
Bij de instelling der Gemeente Batavia in 1905, werden haar o. m. tevens in beheer gegeven, de aan het Land toebehoorende en te voren van Landswege beheerde werken ter verkrijging of distribueering van drink-, wasch- en spoelwater enz. (behalve die tot distribueering van water, ook buiten het eigenlijke haven-terrein, uit de bestaande artesische putten te Tandjong Priok, die tot distribueering van water uit den artesischen put bij het militair kampement te Meester-Cornelis en die tot aftapping van water uitsluitend ten behoeve van inrichtingen, gebouwen of vaartuigen van den Lande), art. 5 van Stbl. 1905 No. 204.

Het distributienet ter lengte van ± 100.000 M. werd in 1912 niet onbelangrijk uitgebreid door den aanleg van nieuwe leidingen in den Zuiderweg, de Museum-laan, de Berendrechtslaan, de Gang Pasar Baroe, de Gang Kadiman, de Gang Baroe-Kramat, Gondang-Dia en de Laan Wiechert.

In de kampongs Petodjo en Tanah-Tinggi werden voor de Inlandsche bevolking een drietal hydranten geplaatst, waardoor het totaal-aantal hydranten op 360 werd gebracht. Het waterreservoir te Pasar Baroe tegenover den Schouwburg werd, om vervuiling te voorkomen, afgedekt met beton. In het geheel is voor deze werken ongeveer f 6000 uitgegeven.

Bedroeg het aantal gegraven artesische putten bij de instelling van den gemeenteraad in 1905 slechts 10 sedert is dat aantal met 9 vermeerderd, zoodat het aantal putten thans bedraagt 19 met eene gezamenlijke capaciteit van 400 M^3 . per uur.

In het afgelopen jaar werd een nieuwe put geboord en afgewerkt op Menteng, terwijl met de boring van een tweeden put nabij het varkensabattoir een aanvang werd gemaakt.

BORING LAND MENTENG, BATAVIA.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

Op de als bijlage 2 bij dit verslag gevoegde kaart is de ligging der verschillende putten aangegeven.

Het gewone dagelijksche onderhoud der drinkwaterleiding eischte een bedrag van *f* 10.000, terwijl de kosten wegens aansluitingen bedroegen $\pm$ *f* 20.000, onder welk bedrag is begrepen de kosteloze aanleg der leidingen tot één Meter binnen de particuliere erven en de aankoop van watermeters.

Aan voor rekening van particulieren aangelegde leidingen werd ruim *f* 9000.— ontvangen.

De verstrekking van water aan particulieren leverde *f* 39167.64 op, terwijl van eigenaren van schepen *f* 2673.50 werd ontvangen.

Vermits de bestaande artesische watervoorziening niet voldoet aan de eischen van een goede waterleiding, het water bovendien niet smakelijk is, werd aan eene Commissie uit den Raad opgedragen, de kwestie der drinkwatervoorziening in deze gemeente in studie te nemen en den Raad t. z. t. van advies te dienen.

Door die Commissie werd in Mei 1912 voldaan aan de haar gegeven opdracht, door de indiening van een preadvies, dat als gedrukt stuk No. 42 aan den Raad is ingediend.

Dit zeer belangrijke rapport dat een onderwerp van behandeling heeft uitgemaakt ter Raadszitting van 24 September 1912, gaf den Raad aanleiding tot het nemen van de volgende beslissingen:

1. van den oud-Hoofdingenieur C. W. WEIJS over te nemen een reeds vroeger door hem ontworpen plan voor eene bronwaterleiding voor Batavia en Meester-Cornelis en hem wegens daarvoor gemaakte kosten eene vergoeding toe te kennen van *f* 4000.

2. deskundigen tijdelijk in dienst te nemen (en zich daartoe in verbinding te stellen met genoemden Heer WEIJS) om te doen nagaan, welke kosten zullen verbonden zijn aan:

a. het maken van de vereischte artesische putten en van hoogreservoirs en de inrichtingen om het water op te pompen,

b. het vrijmaken van het artesische water van de daaraan klevende gebreken,

c. den aanleg en de exploitatie van een bronwaterleiding,

d. den aanleg en het onderhoud van een leiding voor spoel- en sproeiwater, hetzij uit zee met een pompstation, hetzij met daartoe te boren diepe ($\pm$ 250—300 M.) artesische putten,

e. de mogelijkheid en de kosten van eene waterleiding uit zeer ondiepe putjes.

3. aan den Voorzitter van den Gemeenteraad van Meester-Cornelis te vragen of deze Gemeenteraad bereid is een evenredig deel van de te maken kosten te dragen, waartegenover die gemeente dan later ook in de resultaten van het in te stellen onderzoek zal deelen.

4. den Voorzitter te machtigen zich in verbinding te stellen met het bestuur van het Land Tjiomas (Buitenzorg) ten einde aan de Gemeente Batavia de preferentierechten op de noodige bronnen voor eene hoogdrukwaterleiding te verzekeren.

Reeds aanstonds werden de noodige stappen gedaan ter uitvoering van het sub 3 en 4 beslotene.

Het plan WEIJS werd inmiddels aangekocht en met dezen Heer werd overleg gepleegd ten opzichte van den te benoemen deskundige.

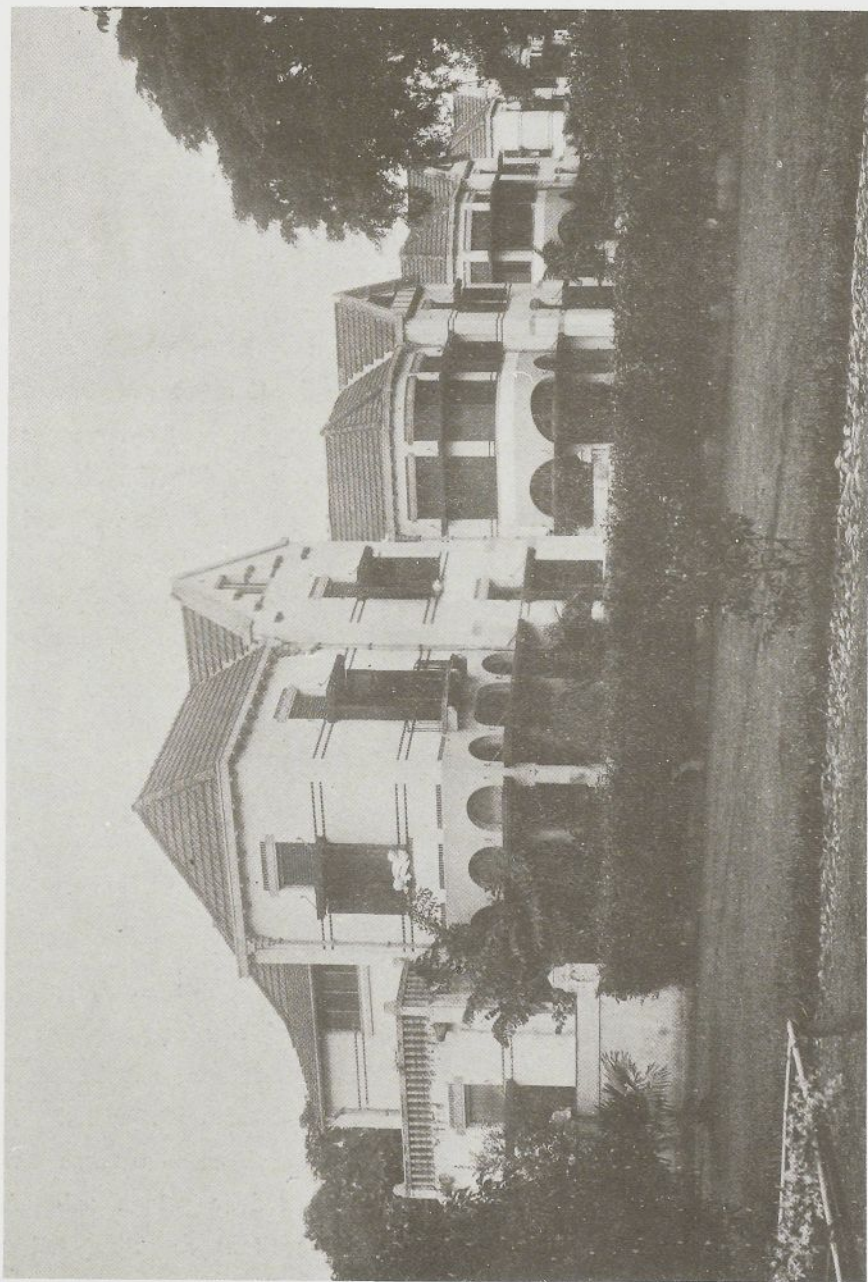
Ter Raadszitting van 15 November 1912 werd de Heer F. A. JANSSEN VAN. RAAY aangewezen als deskundige belast met de werkzaamheden sub 2 aangegeven.

De benoemde aanvaardde 1 December 1912 zijn taak en is onmiddellijk begonnen met het in studie nemen der verschillende ontwerpen en stukken, zoodat de verwachting mag worden uitgesproken dat binnen niet al te langen tijd, den Raad de noodige voorstellen zullen kunnen worden aangeboden.

Ten opzichte van den waterafvoer konden in afwachting van de groote afwateringsplannen geen werken van belangrijken omvang worden uitgevoerd, in verband waarmede de inmiddels ter zake opgemaakte concept-verordeningen gedurende het verslagjaar in advies bleven.

C. Verbetering van woningtoestanden, bouw- en woningtoezicht — Rooiwezen.

Gedurende het verslagjaar werden voorstellen ingediend tot aankoop van terreinen, bekend als de complexen Sentiong ten einde aldaar goede en gezonde kampongwoningen te stichten, allereerst voor hen, die door de verschillende bouwplannen van Europeesche wijken van hun land verdreven waren, maar ook en bovenal om te dienen als modelkampong d. w. z. te trachten bij den Inlander de behoefte te doen ontstaan aan betere en vooral gezondere woningen. Dank zij de mildheid van de Regeering werd bij missive van den 1sten Gouvernements-secretaris d. d. 29 Augustus 1912 No. 1910 o. m. te kennen gegeven, dat Z. E. de Gouverneur-Generaal bereid is de onderwerpelijke gronden

KRAMATPARK.

■ ARCHITECT ■
P. A. J. MOOJEN.

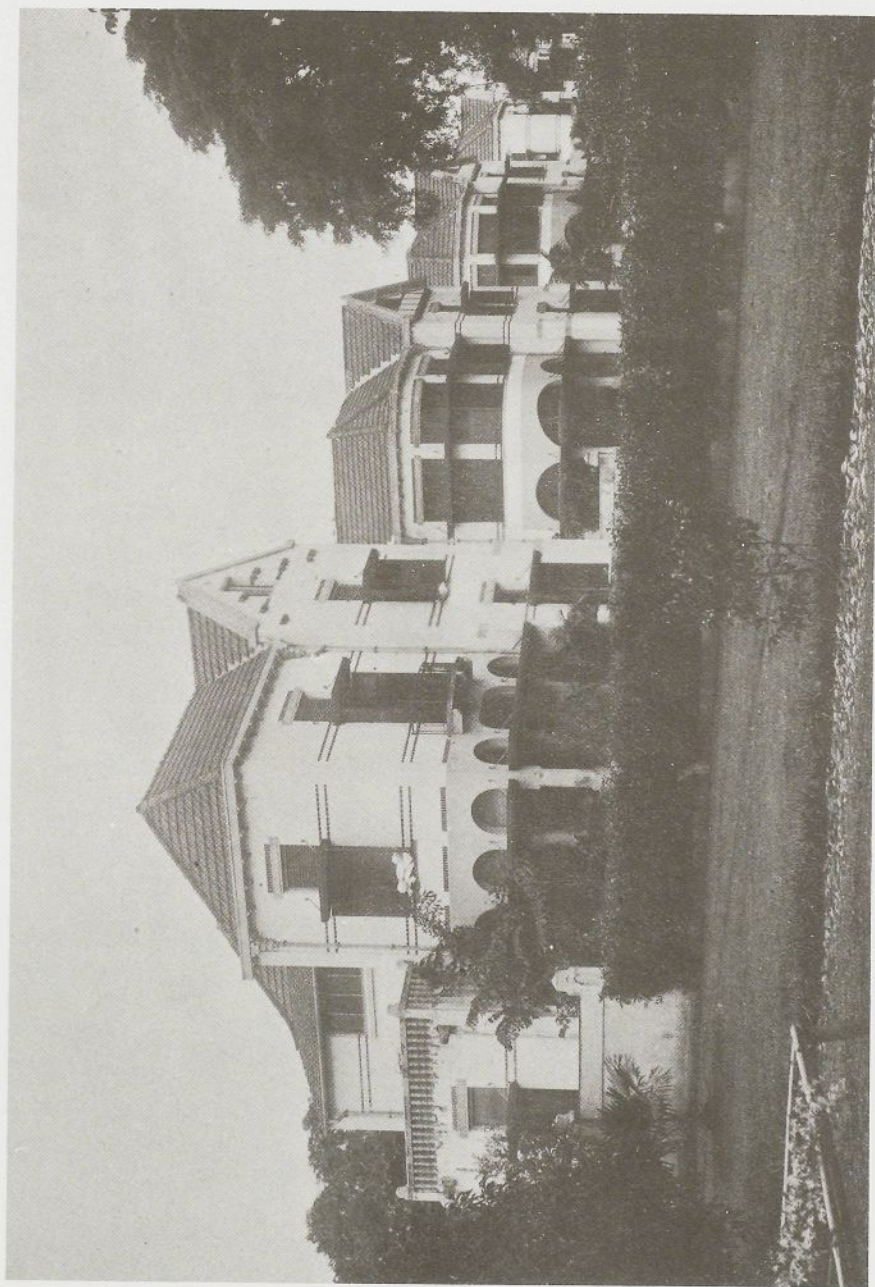

GEBOUW NEDERLANDSCHE HANDEL MIJ.

■ ARCHITECTENBUREAU ■
ED. CUYPERS EN HULSWIT.

KRAMATPARK.

■ ARCHITECT ■
P. A. J. MOOIJEN.

aan de Gemeente in eigendom af te staan op den voet der vigeerende agrarische regeling en tegen den lagen prijs van $\frac{1}{2}$ cent per M², d. w. z. voor zoover deze gronden niet inmiddels benoodigd mochten blijken voor andere het openbaar belang betreffende doeleinden.

Het plan tot exploitatie van een gedeelte van dit terrein, werd voorbereid en zal eerlang den Gemeenteraad bereiken.

De dienst van het Rooiwezen hield verder een zeer scherp toezicht op den bouw van woningen, terwijl ook aan het aesthetisch bouwen de noodige aandacht werd gewijd.

In 1912 werden afgehandeld 650 aanvragen om vergunning, waaronder 84 voor werken beneden f 50.—, voor welke laatste de vergunning namens den Voorzitter door den Rooimeester werd verleend; 16 aanvragen moesten worden geweigerd. Wegens overtreding van het Rooireglement werden 42 processen-verbaal opgemaakt.

Het totaal der voor rooiinspecties ontvangen gelden bedroeg f 29937.73.

Voor de in 1912 gearresteerde besluiten tot vaststelling van rooilijnen en voor de concept-besluiten op ultimo verslagjaar in voorbereiding wordt verwezen naar hetgeen ter zake is vermeld onder § 1 van dit Hoofdstuk.

Geregeld wordt doorgewerkt aan de vervaardiging van blokkaarten (schaal 1: 1000). Naar gelang deze werkzaamheden vorderen, zullen voorstellen tot definitieve vaststelling van rooilijnen den Raad worden aangeboden.

Met genoegen wordt geconstateerd dat verschillende particulieren, op waardige wijze voorgegaan door het Gouvernement er naar streven hunne bouwwerken te doen beantwoorden aan dikwerf hooge eischen van bouwkunst en aesthetica.

Van enkele bouwwerken uit den laatsten tijd zijn reproducties in dit verslag opgenomen.

Met erkentelijkheid mag hier nog melding worden gemaakt van de plannen van de Bouw- en Cultuurmaatschappij „Gondang-Dia”.

Uit een brochure, getiteld „een vluchtige uiteenzetting van de plannen der N. V. de Bouwploeg,” blijkt dat deze Maatschappij zich ten doel stelt de voorziening in den nijpenden huizenneed, waarbij zij zich als richtsnoer heeft gesteld te werken in aansluiting met de belangen der Gemeente.

Deze Maatschappij heeft zich niet op het standpunt geplaatst van „zuivere koopmanschap”, maar tot dusverre voldaan aan de eischen van een gezonde bouwpolitiek en haar bezit niet dienstbaar gemaakt aan eenige bouwspeculatie.

Naar aanleiding van een door de Kondangdia-Commissie (daartoe benoemd

ter Raadszitting van 16 Augustus 1911) uitgebracht rapport, werd ter zitting van 24 September 1912 goedgekeurd eene concept-overeenkomst met genoemde Maatschappij, waarbij de verdere uitwerking der plannen, de voorziening in water aan- en afvoer, aanleg van pleinen enz. werd geregeld. Vide overigens hetgeen is opgenomen in de notulen van die vergadering, gedrukt stuk jaar 1912 No. 69.

Plannen tot bebouwing van het land Menteng bevonden zich op het einde van het verslagjaar in het laatste stadium van voorbereiding.

D. Pasarwezen.

Behalve de particuliere pasars Tanah-Abang en Pintoe-Ketjil bestaan in de Gemeente Batavia de pasars Senen, Baroe, Ikan, Tandjong-Priok, Kodja en Petodjo, welke worden beheerd overeenkomstig de „verordening op het gebruik en het beheer van de pasarterreinen en pasarloodsen, genaamd Pasar Senen, Pasar Baroe en Pasar Ikan, welke verordening bij verordening van 23 Juli 1912 is toepasselijk verklaard op de pasars te Tandjong-Priok, Kampong Kodja en Petodjo.

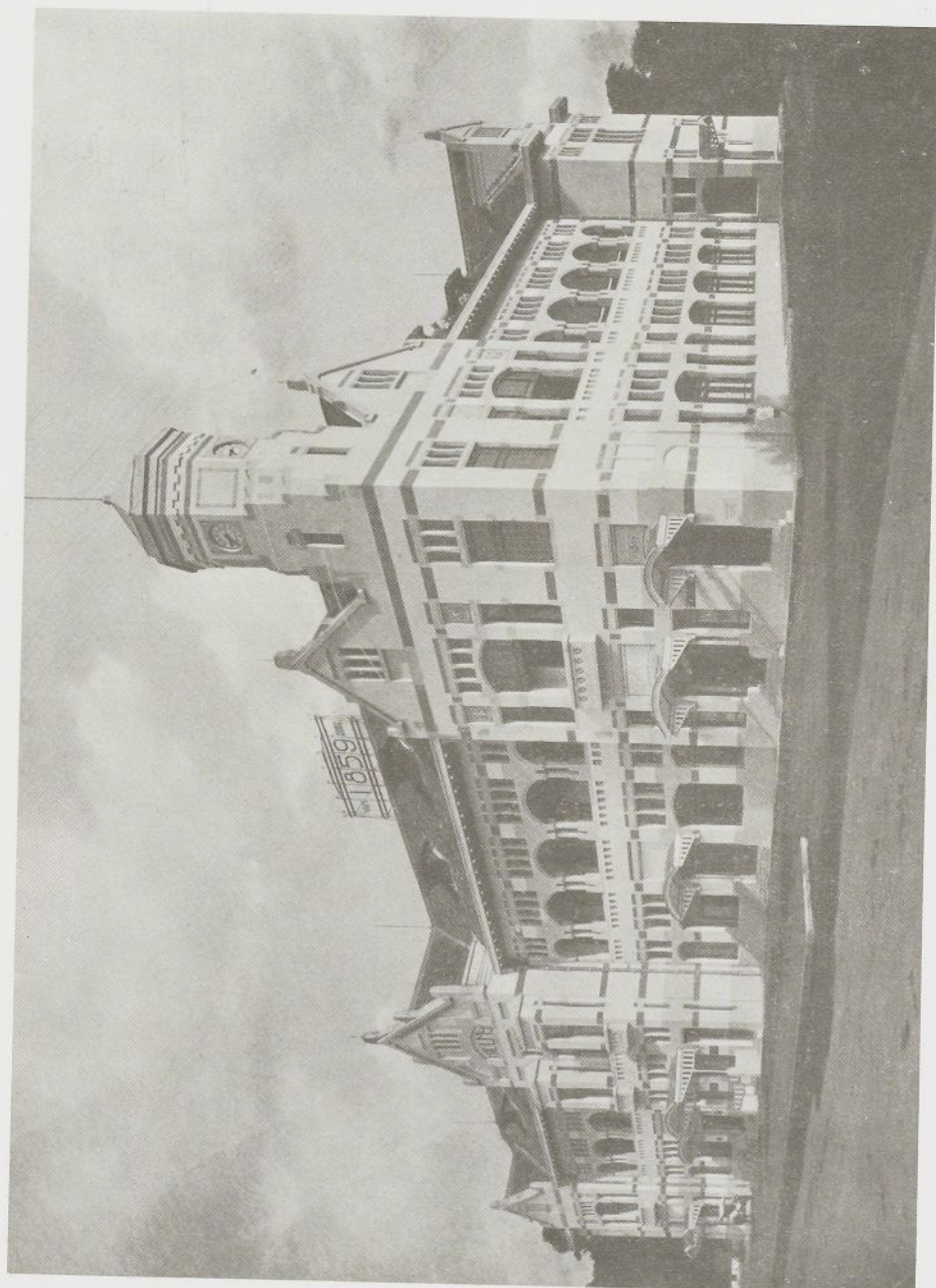
In de zitting van evengemelden datum werden nog vastgesteld een „Vee-pasar-verordening”, alsmede een „Veepasartarief”, welke echter einde verslagjaar nog niet waren afgekondigd. Tot medio Mei 1912 werden consent-gelden voor buffels op den veepasar Petodjo geheven, waarmede echter werd opgehouden naar aanleiding eener missive van 's Raads voorzitter van 10 Mei 1912 No. 2002/52.

De pasar Kodja moest in December 1912 verplaatst worden, aangezien het geoccupeerde stuk grond ten behoeve van de nieuwe haven moest uitgegraven worden. De nieuwe marktplaats was einde verslagjaar nog niet geheel genivelleerd.

Hoewel reeds in het dienstjaar 1911 besloten werd tot de oprichting van een pasar op het Land Menteng, kon deze echter nog niet worden geëxploiteerd, aangezien de daarvoor noodige loodsen nog niet waren gereed gekomen, waartoe eerst bij besluit van 's Raads Voorzitter d. d. 15 November 1912 No. 6202/52 machtiging werd verleend tot een bedrag van f 1224.—

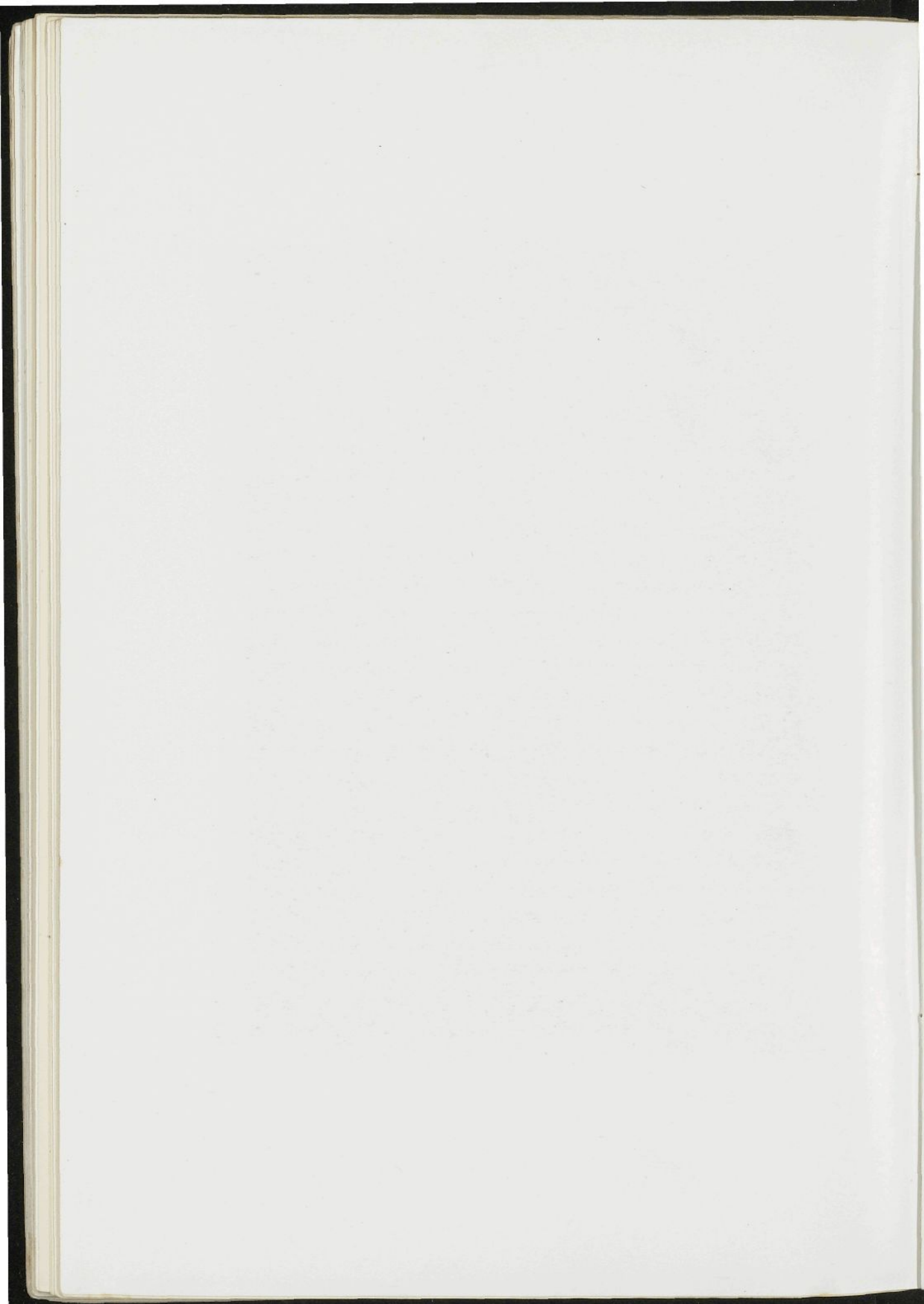
Hoewel geregeld kleine verbeteringen werden aangebracht, voldoen de pasars niet aan redelijke eischen van hygiene en orde.

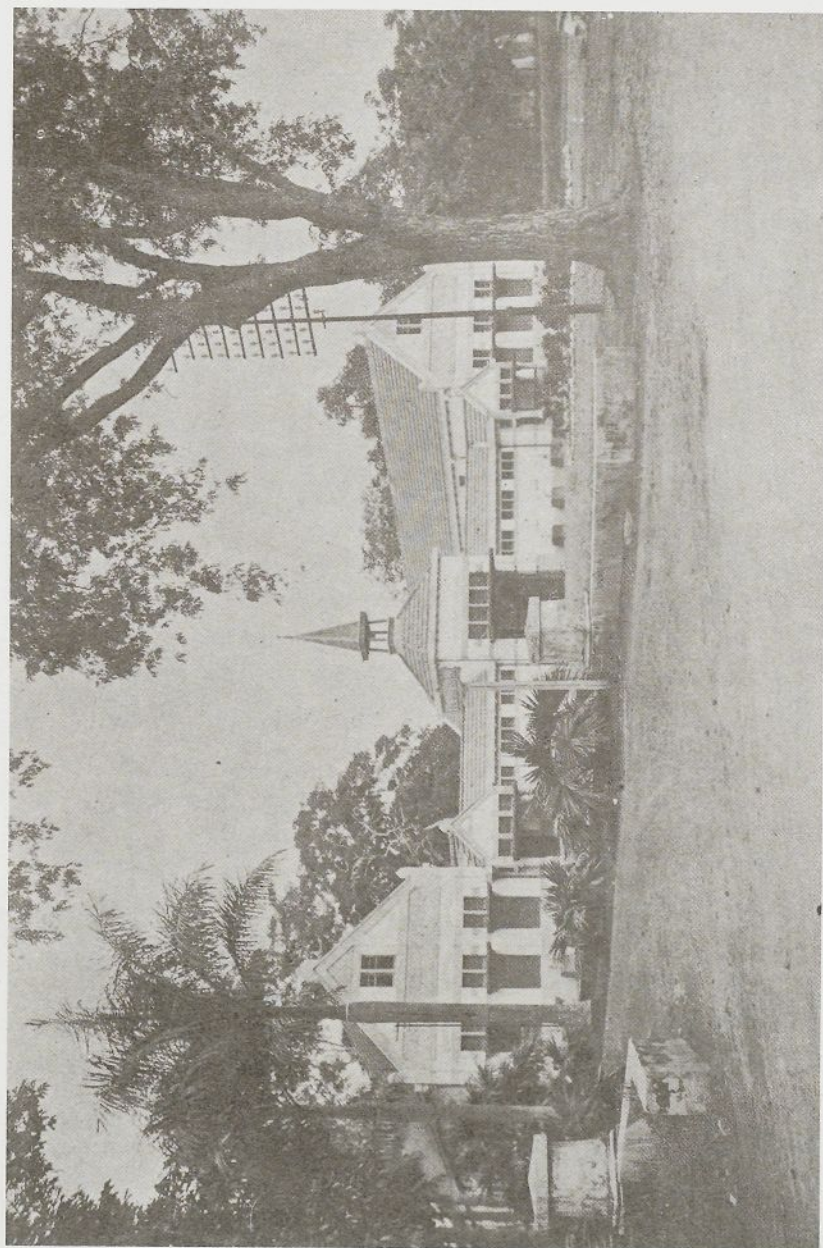
De heer HELLEMANS (Secretaris van de P. C.) als zoodanig belast met het onmiddellijke en dagelijksche toezicht, acht het z. g. hallensysteem noodzakelijk. Dit systeem zal echter veel geld kosten en zou daarom niet dan geleidelijk kunnen worden ten uitvoer gelegd.

GEBOUW N.I.L.L. MIJ.

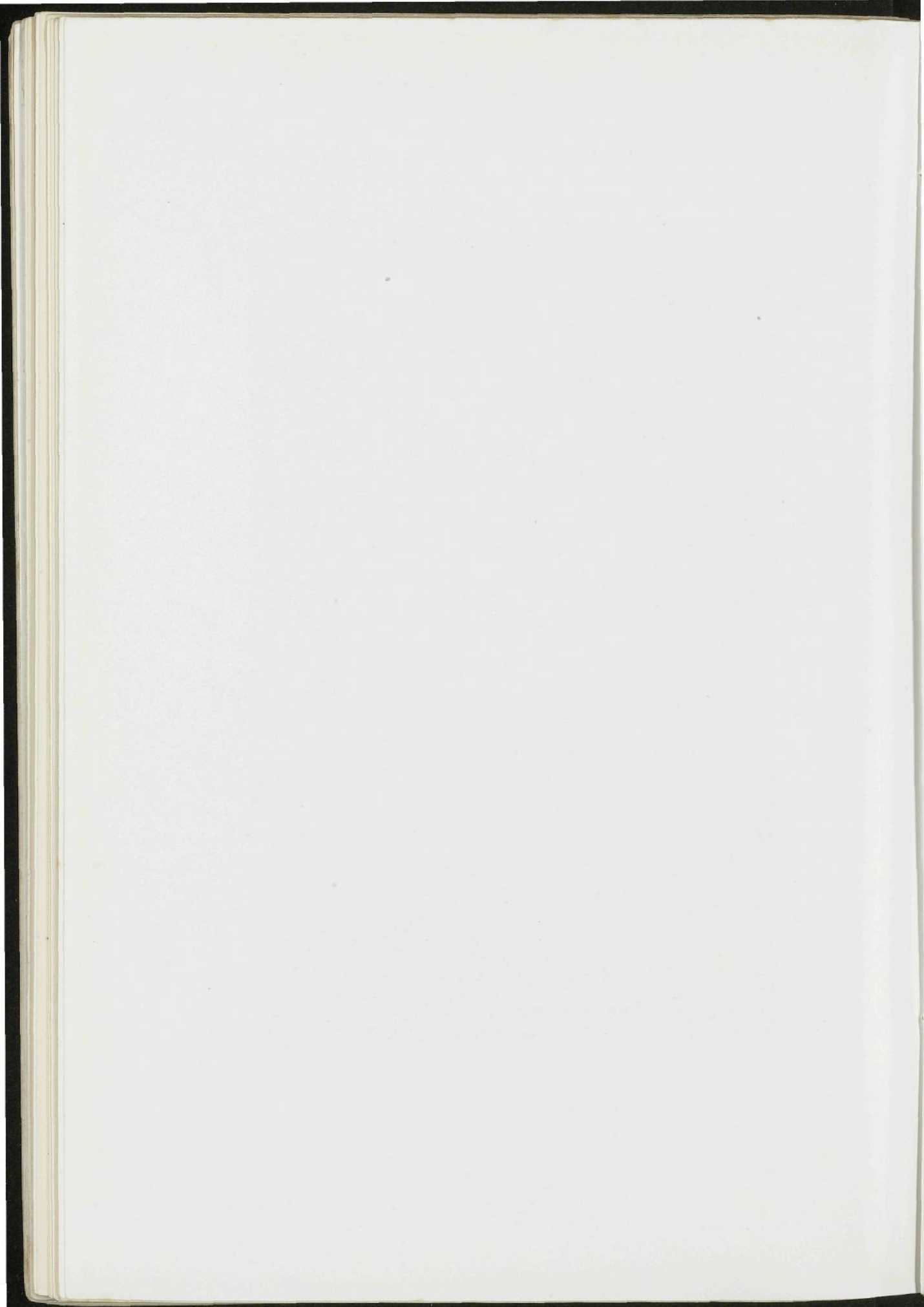
■ ARCHITECT ■
P. A. J. MOOJEN.

BROEDERSCHOOL.

■ ARCHITECT ■
P. A. J. MOOJEN.

Op den pasar Senen zijn de grootste verbeteringen en de dringendste voorzieningen noodig.

In verband hiermede werd bij raadsbesluit d.d. 12 November 1912 No. 6137/33 machtiging verleend tot de uitvoering van het project: het bouwen van 3 pasarloodsen op den z.g. pasar Pisang van dien pasar, geraamde kosten f 21000. Deze loodsen zullen voornamelijk dienen voor vruchtenverkoop.

Zeer sterk wordt het gebrek gevoeld aan goed water op dien pasar ter bevordering van de zindelijkheid. In 1912 kon hieromtrent geen afdoende voorziening getroffen worden wegens gebrek aan fondsen.

In de behoefte aan eene loods voor den verkoop van vruchten en groenten op den pasar Ikan werd voorzien door op de begroting voor 1913 voor dit doel fondsen beschikbaar te stellen.

De inkomsten der pasars hebben bedragen rond f 36450.—, de uitgaven f 16875.—. Van de brutowinst moet echter nog worden afgetrokken voor aflossing, rente, koersverschil en provisiekosten f 2145.— zoodat een zuivere winst is gemaakt van rond f 17450.—

E. Slachtwezen (keuring van en toezicht op levensmiddelen).

Behalve 8 particuliere slachtplaatsen (DELGIJER, JENNE, PARIS, VAN DER PUT, SCHREUDERS, PAULUS, OEI KENG NIO en de KON. PAKETVAART-MAAT-SCHAPPIJ) bestaan er nog twee bij de gemeente in beheer zijnde slachtplaatsen, te weten een varkensabattoir en een buffelslachtplaats.

Het varkensabattoir, gelegen te Djembatan Merah, voldoet niet aan redelijk te stellen eischen tengevolge van aan de inrichting ervan klevende gebreken. Bij artikel 87 der begroting voor 1912 is f 11000.— uitgetrokken voor het aanbrengen van verbeteringen, zoodat gehoopt kan worden dat in de 2e helft van 1913 op betere wijze zal kunnen worden geslacht en het vleesch gekeurd. In 1912 is nabij dit abattoir een artesische put geboord, ten einde zoowel deze slachtplaats als het nieuw op te richten buffel- en runderabattoir van voldoende water te kunnen voorzien.

Bij missive van 3 Mei 1912 No 66 en 14 October d. a. v. No. 151 werd door den veearts DR. HELLEMANS o. m. voorgesteld een terrein nabij het varkensabattoir aan te koopen ten einde dit als varkenspasar te bestemmen en tevens om een strook gronds aan te koopen voor den aanleg van een zijspoor van de hoofdlijn den S.S. naar het abattoir en het toe-

komstige runderabattoir, welke aangelegenheid einde verslagjaar in commissoriaal onderzoek was.

De buffelslachtplaats, gelegen in kampong Jaagpad, voldoet in geen deele aan de eischen van een goed abattoir, waardoor de slagers groote nadeelen ondervinden.

Het onderhoud der slachthuizen had geregeld plaats. Buitengewoon onderhoud bleek niet noodig. Voor het verzamelen van bloed en ander dierlijk afval werd bij de buffelslachtplaats een groote steenen bak gebouwd (kosten f 125).

Plannen waren in voorbereiding voor de oprichting van een goed runder-, buffel- en geitenabattoir (vide het ter zake belangrijke rapport van den Gemeente-veearts). Ter Raadszitting van 12 November 1912 (punt 13 der notulen) werd besloten tot den aankoop van een deel der toegezegde terreinen op Sentiong, nabij het varkensabattoir, speciaal voor den bouw van een runderabattoir, alsmede voor de oprichting van een veepasar. Reeds dadelijk werd met het nivilleeren van deze terreinen een aanvang gemaakt.

Op de particuliere slachtplaatsen werden gedurende het verslagjaar 11963 runderen geslacht.

Het aantal geslachte buffels is verminderd tengevolge van het strenge toezicht op de keuring van vee, geschikt voor de voortteling.

In het afgeloopen jaar steeg de slacht van rundvee, voornamelijk ingevoerd uit Australië, Bali en Midden-Java, aangezien hier ter plaatse ook geslacht werd het vee bestemd voor de garnizoenen Meester-Cornelis, Buitenzorg, Tjimahi en Bandoeng.

In 1912 werden 26554 varkens geslacht tegen 30709 stuks in 1911. De vermindering hield verband met de mislukking van den rijstoogst, waardoor de aanfok in het Tangerangische, Krawang en Bekassi sterk daalde.

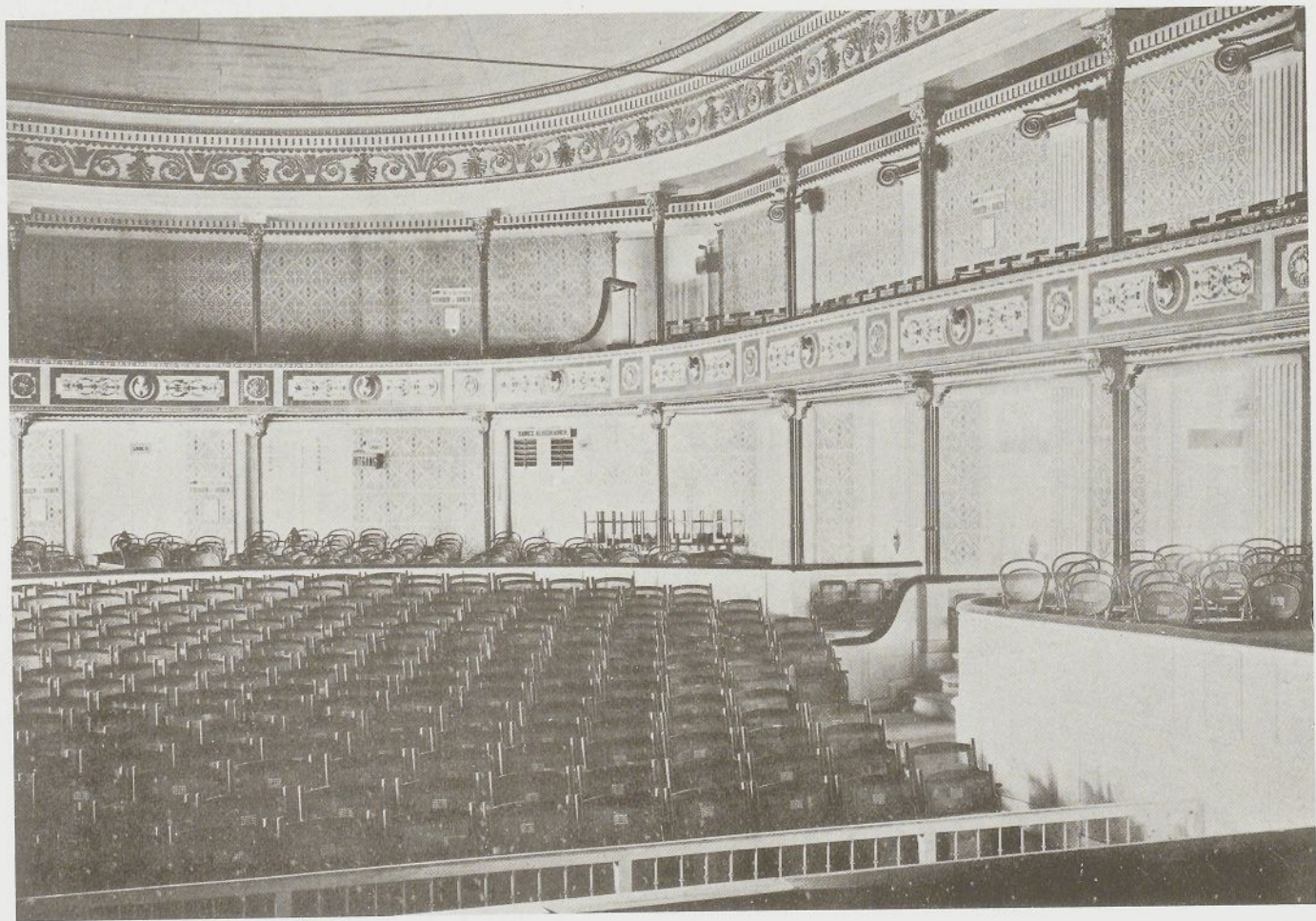
In het verslagjaar werd nog door den Gemeente-veearts een klein laboratorium ingericht voor het onderzoek van eetwaren en dranken.

De inkomsten uit het slachtbedrijf hebben bedragen f 30681; de uitgaven f 21360. Van de bruto winst moet voor rente, provisie, koersverschil en aflossing van geleend kapitaal worden afgetrokken f 2283, zoodat de netto winst bedraagt f 7038.

§ 4. Aanleg, herstel en onderhoud van locale werken.

A. Gebouwen.

- 1 Bestemd voor den openbaren dienst.

INTERIEUR SCHOUWBURG.

De aan de Gemeente toebehoorende voor den openbaren dienst bestemde gebouwen, met name het kantoor van den Directeur der Gemeentewerken en van den Rooimeester, zoomede de verschillende pasarloodsen en het varkens-abattoir verkeerden in goeden staat. Voor meerdere bijzonderheden omtrent pasarloodsen en abattoirs zie de desbetreffende verslagen § 3, D en E van dit Hoofdstuk.

In het afgelopen jaar werd de Gemeentesecretarie verplaatst van de Binnennieuwpoortstraat in de Benedenstad naar een voor dat doel expresselijk ingehuurd particulier gebouw te Tanah-Abang 35.

Voor kosten der verplaatsing en voor de aanschaffing van meubilair stelde de Raad bij besluit van 10 September 1912 No. 4938/10 f 3000 ter beschikking van den secretaris, waarvoor meubelen werd aangeschaft speciaal voor des Voorzitters kamer, het kantoor van den Secretaris en de Commissiën-kamer. Ook de voorgalerij werd een gezelliger aanzien gegeven.

Op de begroting voor 1913 is onder art. 6, een bedrag à f 10000 uitgetrokken als reserve voor den bouw van eene nieuwe secretarie.

2. Niet bestemd voor den openbaren dienst.

Bataviaschen Schouwburg.

Het gebouw verkeert over het algemeen in goeden staat. Enkele verbeteringen hadden in het afgelopen jaar plaats tot een bedrag van f 1300.

De inwendige indeeling van het gebouw werd volgens de door den Directeur der Gemeentewerken ingediende plannen verbouwd, waardoor in het totaal 56 zitplaatsen meer werden verkregen. De zijgangen werden grooter, de uitgangen eenvoudiger te bereiken, de orchest-ruimte vergroot en van afzonderlijke uitgangen voorzien. Een reproductie van het interieur is in dit verslag opgenomen.

Ook werd nog een nieuw loket aangebracht.

De aan die verbeteringen besteede kosten beliepen $\pm$ f 4000.—.

De nog in 1912 bestelde nieuwe décors waren ultimo verslagjaar nog niet ontvangen.

Heerenhuizen op het Land Menteng.

Hiervoor wordt verwezen naar hetgeen onder § 8 is opgenomen.

B. Wegen.

Het wegenvraagstuk binnen deze gemeente heeft in de laatste jaren een onderwerp van herhaalde besprekingen uitgemaakt. Niet te ontkennen is het dat de toestand van verscheidene wegen nog veel te wenschen overlaat en er zal zeker nog geruimen tijd moeten verloop, terwijl door de gemeente nog vele finantieele offers zullen moeten worden gebracht, alvorens aan dezen minder goeden toestand een einde zal zijn gemaakt.

In haar rapport van Juni 1912, dat als gedrukt stuk No. 45 van dat jaar is gepubliceerd, wees de Commissie voor de wegen binnen de gemeente, er reeds op, dat deze minder goede toestand moet worden toegeschreven aan de omstandigheid dat het grootste deel der wegen niet behoorlijk is aangelegd en van een onderlaag meestal geen sprake is.

Uit de ter zake ingestelde onderzoeken bleek die Commissie dat, wilde men den toestand afdoende verbeteren, daarvoor al dadelijk een bedrag van ruim f 500.000 benoodigd zou zijn. Waar nu de stand der geldmiddelen niet toelaat dit bedrag beschikbaar te stellen, zal getracht moeten worden door de invoering eener speciale wegen-belasting, de beschikking te erlangen voor de noodige fondsen tot verbetering der wegen.

Intusschen werd met de beschikbare middelen datgene tot verbetering gedaan, wat noodzakelijk was tot het onderhouden c.q. verbeteren van het wegennet binnen deze gemeente. Dit wegennet heeft eene totale lengte van $\pm$ 190 K. M., waarvan berekend op zwaar verkeer $\pm$ 25 K. M., op gewoon rijtuigverkeer $\pm$ 150 K. M., terwijl bovendien nog $\pm$ 15 K. M. klei- of veld-wegen worden aangetroffen.

Aan het onderhoud dier wegen werd gedurende het verslagjaar besteed f 106.332.02, welk bedrag maar even voldoende bleek om den toestand te houden zooals hij in het begin van het jaar was.

Geregeld waren 5 stoomwalsen in actie zoowel voor het gewone als het buitengewone onderhoud. Bij artikel 42 der begrooting voor het jaar 1913 werden gelden beschikbaar gesteld voor den aankoop van 2 motorwegwalsen.

Zeer noodige zware herstellingen konden bij gebrek aan middelen, maar weinig plaats hebben.

VERBINDINGSWEG - GOENOENG SAHARI NAAR PRIOK.

Herstellingen werden verricht aan de wegen: Postweg, Comediebuurt, Buitennieuwspoorstraat, Kebajoran (weg naar Paal Merah), Menteng en Molenvliet. In het totaal werd daaraan voor ruim f 28000 verwerkt.

De nieuwe verbindingsweg van de Bovenstad met den weg Tandjong-Priok langs het Goenoeng Saharikanaal, werd einde verslagjaar opgeleverd. De Regering gaf voor dien aanleg bij besluit van 19 Januari 1912 No. 148 eene subsidie van f 19124. De totaal-kosten hebben echter bedragen f 23.803.02.

Over dezen weg gaat een zeer druk automobiel en grobakverkeer, zoodat hij nu reeds te smal blijkt, daar de verhardingsbreedte slechts 5 Meter is.

Een afbeelding van dezen weg is bij dit verslag opgenomen.

Naar aanleiding van het bovenbedoeld in Juni 1912 ingediend rapport van de Commissie voor de wegen (gedrukt stuk jaar 1912, No. 45) werden in het afgelopen jaar proeven genomen met verschillende bitumineuze praeparaten ten einde een meer stofvrije en minder wateropnemende deklaag te verkrijgen. Bevredegende resultaten werden verkregen met eene bitume, bestaande uit koolteer vermengd met 25 $\frac{0}{0}$ pek. De kosten van deze bitume (aanbrengen inbegrepen) bedroegen per 1 M². f 0.45.

De proeven met petroleumresidu genomen voor het stofvrij maken der wegen gaven minder gunstige resultaten.

Daardoor toch werd aan de bindlaag van de verharding het aanhechtingsvermogen ontnomen, met dat gevolg, dat die verharding reeds zeer spoedig los kwam te liggen en tot stof gereden werd. Van dit middel is dan ook al dadelijk moeten worden afgezien. Voor verdere bijzonderheden wordt overigens verwezen naar het medegedeelde sub § 5 van dit hoofdstuk.

Zooals door de Wegencommissie in haar reeds aangehaald rapport werd bekend gesteld, moet de minder goede toestand van de wegen binnen deze gemeente bij het toenemend verkeer voor een zeer groot deel worden toegeschreven aan de beslist inferieure kwaliteit van het tot dusver gebezigde verhardingsmateriaal, waarvan kan worden geconstateerd, dat op drukke verkeerswegen in den tijd van één jaar een laag van 4 c.M. dikte geheel was afgesleten.

Dit feit was ook niet aan de aandacht van den Directeur der Gemeentewerken ontgaan, die dan ook reeds de noodige pogingen heeft gedaan om zich de levering te verzekeren van verhardingsmateriaal van betere kwaliteit.

Een proef zal worden genomen met granietsteenslag uit Banka, waar, zooals bekend is, deze harde steensoort voorkomt. Wanneer de leveringskosten van dit uitstekende materiaal niet te hoog worden, verdient het ongetwijfeld

aanbeveling zich uitsluitend tot het gebruik daarvan te bepalen, voor de wegen met het drukke verkeer.

Behalve met Bankagraniet zullen ook proeven genomen worden met het andasiet van jongere en hardere formatie afkomstig van Poeloe Merak, in de straat Soenda en uit het Buitenzorgsche, waar die steensoort ook is aangetroffen. Aannemers voor de levering van proefzendingen zijn reeds gevonden en de practijk zal moeten uitmaken of het gebruik van dit betere, maar duurdere materiaal op den duur al dan niet voordeliger zal zijn voor de Gemeente.

Naast de hier besproken proeven met verhardingsmateriaal van betere kwaliteit, zullen intusschen de proeven tot de behandeling van de wegen met bitume worden voortgezet. Bij Raadsbesluit d. d. 15 October 1912 No. 5550 werd besloten aan de Bouw- en Cultuur Maatschappij Gondangdia kosteloos bitume beschikbaar te stellen tot een bedrag van ten hoogste f 2800 voor de behandeling van hare thans in aanleg zijnde, voor overgave aan de Gemeente in aanmerking komende wegen.

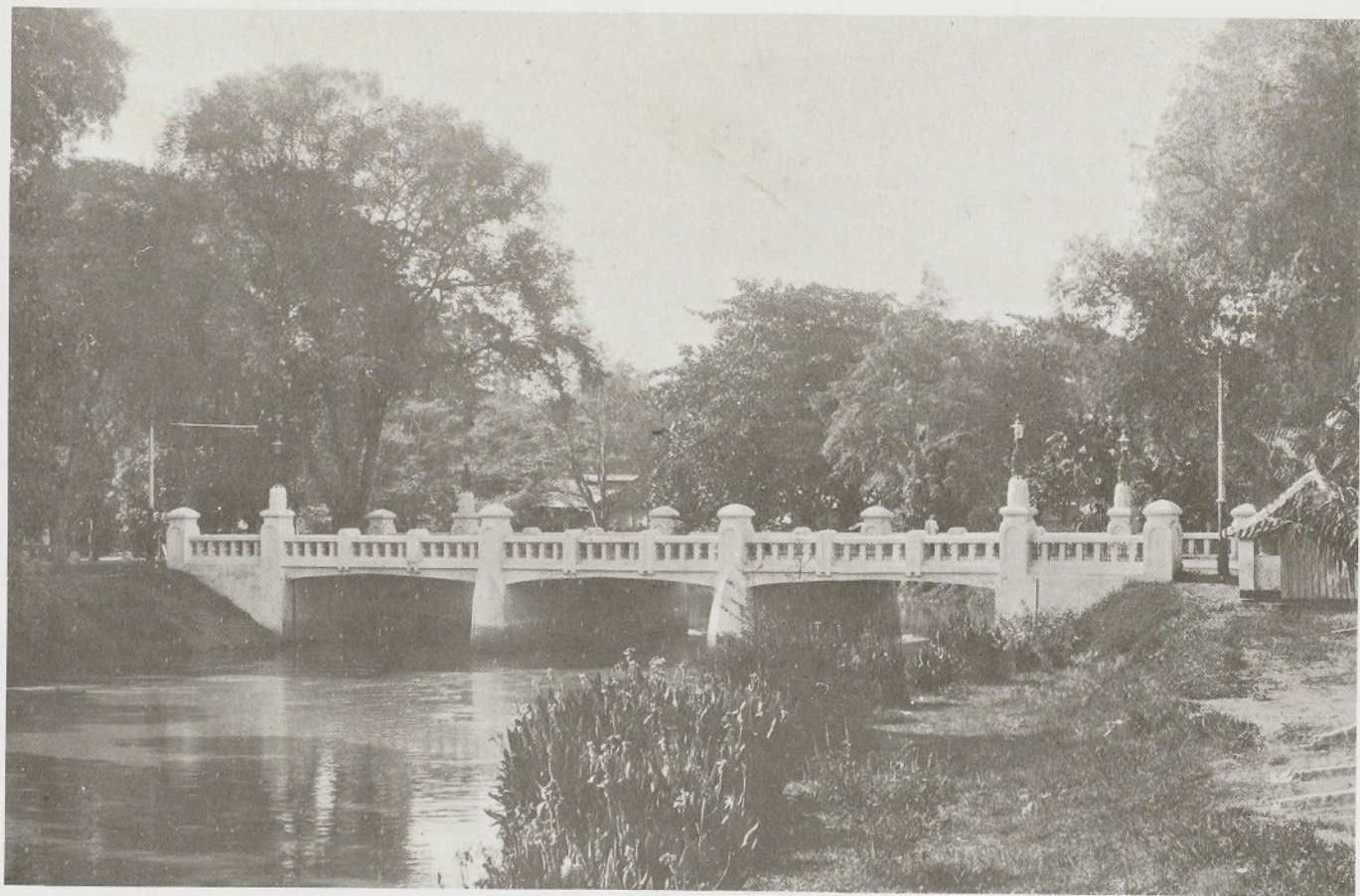
Ten slotte zij hier nog aangeteekend dat op het einde van verslagjaar voor overname in aanmerking kwamen de wegen: Museumlaan en de Laan Bin On (de Zuiderweg).

C. Bruggen, duikers, kaaaimuren en beschoeiingen.

In onderhoud bij de Gemeente zijn 133 bruggen en 330 duikers. De toestand der bruggen mag niet gunstig worden genoemd; de draai- en ophaalbruggen vragen over het algemeen zeer zware herstellingen. Deze minder goede toestand is hoofdzakelijk te wijten aan het verwaarloozen van een regelmatig onderhoud in vroegere jaren. In 1912 kwam de herstelling van de brug Rusman gereed, welke een uitgave eischte van ruim f 3000.

Bij raadsbesluit d. d. 25 Januari 1912 No. 2832/33 werd machtiging verleend tot den bouw van een nieuwe brug over de Tjiliwong in de Willemslaan. Deze brug kwam nog in het einde van het verslagjaar gereed. Ze heeft eene lengte van 19.50 en eene breedte van 15.50 M. De pijlers en landhoofden werden gebouwd van beton, het oppervlak bestaat uit B. profielen waartusschen gewapend beton, terwijl een asfaltlaag als dekmateriaal werd gebruikt.

Voor de uitvoering werd een publieke inschrijving geopend. De laagste inschrijvingsom echter bedroeg f 32000 en daar de raming van Gemeentewerken f 25000 bedroeg, werd besloten het werk in eigen beheer uit te voeren.

BRUG IN DE WILLEMSLAAN.

De bouwkosten hebben ruim *f* 25000 bedragen, in welke kosten door de Bataviasche Electriche Tramwegmaatschappij volgens overeenkomst met *f* 16000 werd bijgedragen, omdat die brug ook voor tramverkeer werd geschikt gemaakt.

In het diep groene lommer van het Wilhelminapark zicht verschuilend, ligt daar het monumentale bouwwerk tot sieraad van de gemeente, hulde brengend aan de energie van de technische gemeenteambtenaren.

Een reproductie van deze brug is in dit verslag opgenomen.

De bediening van ophaal- en draaibruggen werd voorheen alleen door de Gemeente bekostigd voor wat de dagbediening betrof. De nachtbediening geschiedde wel door gemeente-personeel, doch op kosten van de eigenaren der doorvarende prauwen. Aan dezen toestand werd in den loop van het jaar 1912 een einde gemaakt, met het gevolg, dat de gemeente thans voor nachtbediening *f* 600 per jaar meer heeft te betalen. In het totaal werd voor bediening der bruggen uitgegeven *f* 2200.

In onderhoud bij de Gemeente zijn $\pm$ 45 K. M. kaaimuren en beschoeiingen. De kaaimuren verkeerden over het algemeen in een minder gunstigen toestand. Langs het Goenoeng Saharikanaal werden de beschoeiingen gedeeltelijk hersteld. Aan onderhoud en onmiddellijk noodige herstellingen werd ruim *f* 3000 besteed.

§ 5. Reinigings- en Besproeiingsdienst.

De Reinigingsdienst belast zich met het ophalen van erf- en huisvuil. Ander vuil werd tot in het begin van het verslagjaar eveneens kosteloos opgehaald. Door het misbruik dat daarvan werd gemaakt, zag de Voorzitter van den Gemeenteraad zich genoodzaakt een advertentie in de nieuwsbladen te plaatsen, houdende mededeeling dat ander dan huis- en ervvuil niet meer zou worden weggehaald dan tegen betaling.

Uitbreiding van den dienst had plaats door ook vuilniskarren beschikbaar te stellen voor het ophalen van vuil van de erven aan particuliere wegen gelegen.

Om de zindelijkheid der kampongs te bevorderen werden ten behoeve der kampongbewoners eenige steenen vuilnisbakken gebouwd ten einde althans een gedeelte van het huisvuil te kunnen verwijderen.

De Dienst der Gen.centereiniging belast zich ook met het opruimen van den afval en ander vuil der aan de Gemeente toebehoorende pasars.

Het ligt in de bedoeling in 1913 slechts die wegen te besproeien met residu, die een goede deklaag hebben en waarover het verkeer slechts matig is. Waar water niet al te lastig te verkrijgen is, zal echter de gewone methode van watersproeiing met gieters gevolgd worden.

§ 6. Brandweer, stadsuurwerken en klokken.

De Bataviasche brandweer moest beslist onvoldoende genoemd worden en naar aanleiding daarvan diende de Directeur der Gemeentewerken, tevens algemeen Brandmeester, in den loop van 1912 (vide gedrukt stuk, jaar 1912 No. 73) voorstellen in tot totale reorganisatie der brandweer en tevens tot het vaststellen van een nieuw Reglement. Voor dit reglement wordt verwezen naar § 1 van dit Hoofdstuk.

Naar aanleiding van deze voorstellen nam de Gemeenteraad in zijne vergadering van 12 November 1912 het besluit:

1. machtiging te verleen tot het aanschaffen van materieel door den Directeur der Gemeentewerken tot een bedrag van f 85.000.

2. dit bedrag over 3 jaren te verdeelen n. l. over de dienstjaren 1912, 1913 en 1914.

3. in 1912 nog de beschikking te geven over het bedrag op de begrooting van dat jaar uitgetrokken voor den aankoop van een autospuit, een 2 tal motorspuiten en het completeeren van klein materiaal.

De sub 3 bedoelde som bedroeg f 20700, zijnde de belegde Regeerings-subsidie tot dat bedrag. In 1912 konden echter de voorgenomen aanschaffingen niet meer geschieden. Bij begrotingswijziging van 28 Januari 1913 No. 452 werd besloten dit bedrag toe te voegen aan artikel 65 der begrooting van 1913, zoodat in dat jaar beschikbaar is f 45.700.

Aangezien de bergplaatsen voor de brandspuiten zeer ongunstig gelegen zijn, waardoor het toezicht zeer gering is, ligt het in de bedoeling in 1913 hierin te voorzien hoewel eerst in 1914 eenig resultaat merkbaar zal zijn van de nieuwe organisatie, aangezien het nieuwe materiaal, dat uit Europa moet worden betrokken, niet vóór dien tijd beschikbaar zal zijn. Eerst dan mag verwacht worden dat de brandweer van Batavia in betere conditie zal komen.

In 1912 werden 2 stadsklokken geplaatst n. l. eene te Parapattan en eene op het Glodokplein. De kosten van aanschaffing bedroegen f 2000. De zuilen dier uurwerken werden verhuurd voor reclame-doeleinden.

GEBOUW NEDERLANDSCHE HANDEL MIJ.

■ ARCHITECTENBUREAU ■
ED. CUYPERS EN HULSWIT.

De kampong Tjikini strekt zich uit beoosten den z.g. Mampangweg, van de Noord- tot de Zuidgrens van Menteng.

Het Westelijk van den Mampangweg gelegen gedeelte van Menteng omvat de kampongs Pisangan en Poeloe, die van elkander gescheiden zijn door eenen landweg, die naar den Kebon-Kongsi leidt en voorts door den Kebon-Kongsi zelf en de daarachter gelegen Inlandsche begraafplaats.

Het Noordelijk deel is Pisangan, het Zuidelijke Poeloe.

Gesteldheid van het Land.

Menteng, met een kleiachtigen bodem en hooger gelegen dan de buurten Pengarengan (Menteng), Kebon-Sirih, Koningsplein, Waterlooplein en omstreken, staat bekend als een gezonde streek.

Door terreinhellingen naar het Noorden, Oosten en Westen biedt het land eene uitstekende gelegenheid om het overvloedige hemelwater op natuurlijke wijze te doen afvloeien.

De kleiachtige bodem belet door zijn weinige poreusheid spoedige infectie van den ondergrond en dus ook van het grondwater.

Ligging van het Land.

De ligging van het Land Menteng, aan de Noord- en Oostzijde begrensd door Gondang-Dia, Tjikinie (Vios-Veld) en Tjikini-ketjil is zeer gunstig te noemen met het oog op de exploitatie als bouwterrein.

Door de zich steeds uitbreidende bebouwing van Gondang-Dia en Tjikini (Vios-veld) komt het Noordoostelijk gedeelte van Menteng thans als het ware van zelf het eerst in aanmerking voor exploitatie als bouwterrein.

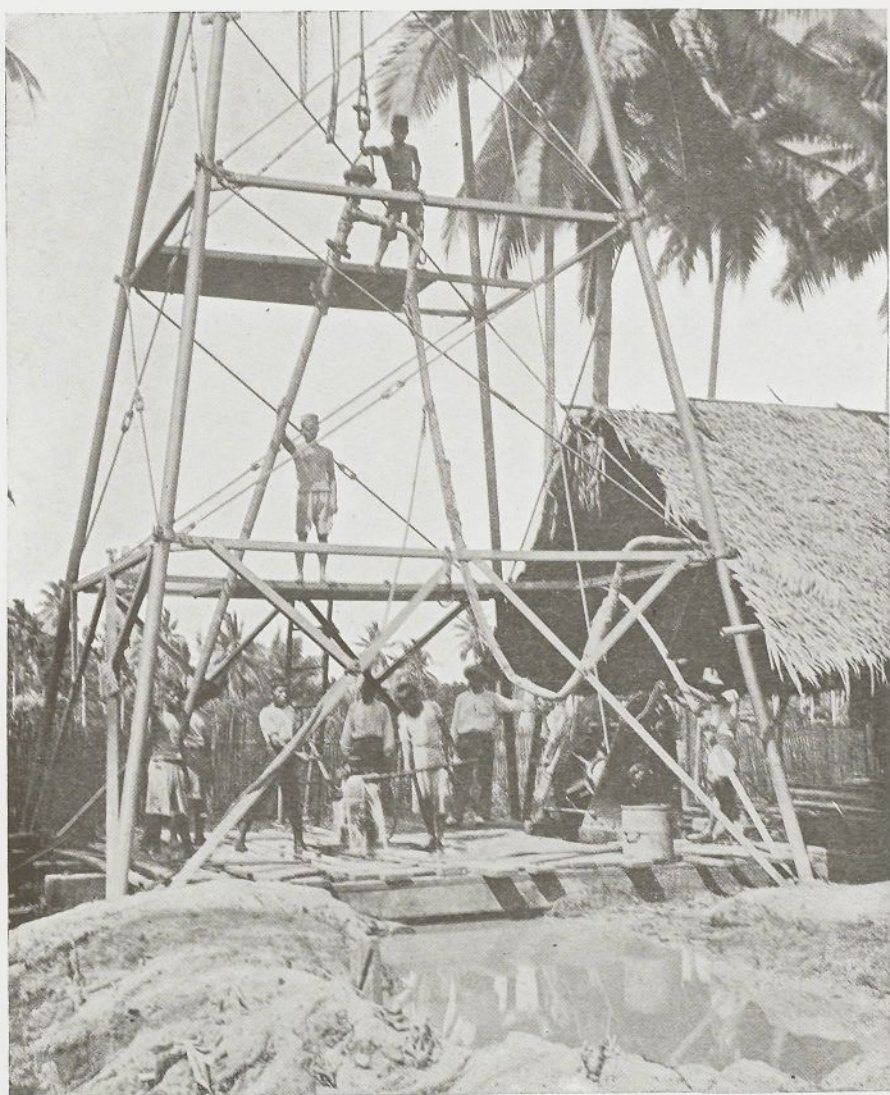
Inkomsten der bevolking.

De bevolking van Menteng occupeert tuinen, die naar de opvatting gehuldigd in staatsblad 1836 No. 19, haar in erfpacht zijn gegeven en waarvoor tuinhuur verschuldigd is.

Aan de inning van die tuinhuur zijn zeer vele bezwaren verbonden. Hoofdzakelijk toch vindt men in die tuinen vruchtboomen, van welker opbrengst de tuinhuur moet worden voldaan. In de maanden November, December, Januari en Februari, wanneer de ramboetans, doekoes en mangistans rijp zijn, komt die huur goed binnen; in de overige maanden wordt met de inning daarvan veel moeite ondervonden. In meeste gevallen is geen sprake van onwil tot betalen, doch zijn de menschen inderdaad niet in staat het verschuldigde te voldoen.

BORING LAND MENTENG, BATAVIA.

BORING LAND MENTENG, BATAVIA.

Rechten van opstal.

Op 31 December 1912 rustten op dit land 34 rechten van opstal.

Deze rechten zijn op de meest willekeurige wijze gevestigd. Zoowel de duur als de prijs loopt zeer veel uit elkaar.

Onroerende bezittingen van het Land.

Aan den weg Pegangsaän staan 8 heerenhuizen.

Huis No. 23 was oorspronkelijk verhuurd voor *f* 75 's maands, na herstelling in April tot en met Juni 1910 was de huurprijs *f* 100 per maand. Op het einde van 1912 was huurder G. Luke.

Huis No. 25 deed eerst *f* 80, na reparatie in Januari, Februari en Maart 1910 *f* 100.

Huurder op 31 December 1912: C. C. P. VIGELIUS.

Huis No. 26 wordt bewoond door den Aministrateur van het Land. Deze heeft buiten zijn salaris recht op vrije woning. In de administratie van Menteng wordt dit huis berekend tegen een huurprijs van *f* 100 's maands.

Huis No. 43 werd in April tot en met Augustus 1909 gerepareerd. Vóór dien was de huurprijs *f* 125 per maand, daarna *f* 140, terwijl na een reparatie aan den weg de prijs werd gesteld op *f* 150 's maands. Op ultimo December 1912 was R. FAIRNIE de huurder.

Huis No. 45 werd verhuurd ad *f* 100 's maands. Bewoner: G. H. HANMAN.

Huis No. 47 was oorspronkelijk verhuurd voor *f* 100. Dit huis werd in December 1908 hersteld, waarna de huurprijs steeg tot *f* 110 's maands, terwijl na de reparatie van den weg de huurprijs *f* 120 werd. Op 31 December 1912 werd het huis bewoond door F. P. J. FRANGENHEIM.

Huis No. 49 werd in Juli en Augustus 1909 hersteld. Tot dien was de huurprijs *f* 100 en daarna *f* 110 's maands, terwijl die prijs na de wegsverbetering met *f* 10 werd verhoogd. Bewoner op ultimo December 1912 H. J. L. BARON VAN ISSELMÜDEN.

Huis No. 51 deed eerst *f* 120 en na de herstelling in September 1910 *f* 125 's maands. Ultimo 1912 was huurder: E. MIDDELBERG.

Resultaten der exploitatie van Menteng.

ONTVANGSTEN.

Aard der ontvangsten.	Van Aug. t/m Dec. 1908.	1909.	1910.	1911.
Afkoop van Heerendiensten.	f 1112.30	f 2256.70	f 1583.—	f 892.60
" " " 1908.		" 257.20		
" " " 1909.			" 717.30	" 13.80
" " " 1910.				" 1132.70
Arbeid door Heerendienstplich- tigen verricht		" 804.20	" 809.40	" 991.40
Tuinhuur	" 1483.69	" 3208.05	" 1805.95	" 1030.85
" 1908		" 968.65		
" 1909			" 2228.50	" 316.80
" 1910				" 2282.—
Grondhuur	" 1181.—	" 3500.—	" 3622.—	" 3573.—
	(*) 15			
" 1908		" 384.50	" 15.—	
" 1909			" 479.—	
" 1910				" 496.—
Huishuur	" 2600.—	" 6785.—	" 7995.—	" 8965.—
" 1908		" 600.—		
" 1909			" 735.—	
" 1910				" 665.—
Verkoop van producten	" 43.12 ⁵	" 645.40 ⁵	" 686.49	" 531.90
	(*) 5			
" " afbraak		" 11.50		
Girorente	" 9.29	" 100.77	" 120.58	" 133.42
" 1908		" 25.90		
	f 6449.40 ⁵	f 19.547.87 ⁵	f 20.797.22	f 21.024.47
Huishuur van den Administra- teur	" 200.—	" 900.—	" 1200.—	" 1200.—

(*) In 1908 ontvangen bij vooruitbetaling zijn deze bedragen in den zin der L. R. O. beschouwd als ontvangsten van 1908, alhoewel zij betrekking hebben op het dienstjaar 1909.

UITGAVEN:

Aard der uitgaven.	Van Aug. t/m Dec. 1908.	1909.	1910.	1911.
Verkoop van producten. . . .	f	f ⁽¹⁾ 193.40	f ⁽¹⁾ 439.80	f ⁽¹⁾ 690.42
Personeel	„ 1948.64 ⁵	„ 4671.19	„ 4719.91	„ 4725.58 ⁵
Onderhoud en reparatie van ge- bouwen	„ 1198.44 ⁵	„ 1035.96 ⁵	„ 1042.83	„ 1132.01
Onderhoud en verbetering van wegen en waterleidingen		„ ⁽¹⁾ 414.40	„ ⁽¹⁾ 381.60	„ ⁽¹⁾ 435.20
Verponding	„ 877.38	„ 1759.26	„ 1603.82	„ 1556.76
Algemeene onkosten	„ 228.27	„ 590.85 ⁵	„ 367.59	„ 640.20
„ „ 1909	„ 199.10			
Oprichting en bewaking van lood- sen en schuren tot berging van producten		„ ⁽¹⁾ 297.86	„ 146.70	
Zware herstellingen aan gebouwen.	„ 1950.—	„ 9447.45	„ 7179.26	
Hypotheekrente.	„ ⁽²⁾ 2935.50	„ 9270.—	„ 9110.62 ⁵	„ ⁽²⁾ 4466.25
Afschrijving disagio.				„ 171.83
Rente + provisie in zake obliga- tieleening 1911				„ ⁽²⁾ 7967.75
Verbetering van wegen. . . .		„ 4414.93	„ 884.17	
TOTAAL	f 9337.34	f 32.095.31	f 25.876.30 ⁵	f 21.786.00 ⁵
Huishuur-indemniteit van den Ad- ministrateur	„ 200.—	„ 900.—	„ 1200.—	„ 1200.—

(1) Hieronder begrepen het geldwaardig bedrag van den door Heerendienstplichtigen verrichten arbeid.

(2) Per bevelschrift door de Gemeente betaald.

Uit vorenstaande opgaven blijkt, dat de uitgaven steeds grooter zijn geweest dan de inkomsten, hetgeen hoofdzakelijk te wijten is aan de omstandigheid, dat de sommen besteed aan:

1o zware herstellingen aan gebouwen, en

2o die voor verbetering van wegen, zijn beschouwd als gewone uitgaven, alhoewel daardoor toch de waarde van Menteng gestegen is en die uitgaven de vermeerdering van de huurwaarde van 7 heerenhuizen tengevolge hadden, dus geheel productief waren.

§ 9. Begraafplaatsen.

I

De Gemeente heeft de beschikking over:

- 1 Europeesche begraafplaats,
- 3 Inlandsche begraafplaatsen,
- 1 Gemengde begraafplaats (Europeanen en Inlanders) en
- 1 begraafplaats voor Christen Inlanders.

A. Europeesche begraafplaats.

De Europeesche begraafplaats, gelegen te Tanah Abang, wordt beheerd overeenkomstig het Reglement van 3 October 1907 No. 25 en staat krachtens het bepaalde in artikel 1 van dat Reglement onder het dagelijksch toezicht van een Administrateur.

Tot de begraafplaats behooren een woning en kantoor voor den Administrateur, een timmerwerkplaats, een wagenschuur met stalling.

De woning voor den Administrateur, hoewel oud, verkeert overigens in een goeden staat en ze kan geacht worden eene huurwaarde te vertegenwoordigen van f 80.— 's maands.

De timmerwerkplaats is een flink nieuw gebouw. De wagenschuur met stalling ziet er eveneens netjes onderhouden uit.

Ongerekend de gewone gereedschappen waren op het einde van het verslagjaar aanwezig 2 statiewagens, 4 gewone lijkwagens en 1 dresseerwagen. Over het algemeen kan getuigd worden dat deze in goeden staat verkeerden. Nieuwe bekleedingen werden in 1912 besteld maar eerst in het begin van 1913 ontvangen.

Het onderhoud en verzorging van 14 paarden, de aankoop van materialen voor de timmerwerkplaats, aanmaak van kisten behoort tot de taak van den Administrateur.

In zijn geheel ziet de begraafplaats er keurig onderhouden uit, waartoe voor geen gering aandeel wordt bijgedragen door de nabestaanden van aldaar begravenen.

Het terrein werd in 1912 uitgebreid. De kosten voor het nivelleeren van dit nieuwe terrein hebben ± f 450 bedragen.

Het aantal begraven lijken in 1912 bedroeg 441.

De inkomsten der begraafplaats bedroegen in het afgelopen jaar f 50.060.67, de uitgaven f 26.411.72.

- B.** 1. Inlandsche begraafplaatsen.
 2. Gemengde begraafplaats.
 3. Begraafplaats voor Christen Inlanders.

Het dagelijksch beheer over de Inlandsche en gemengde begraafplaatsen wordt krachtens artikel 2 der verordening van 28 Augustus 1907 gevoerd door den commies ter gemeentesecretarie (den Heer VAN LINGEN).

De kleine te Kampong Gatep gelegen begraafplaats voor Christen Inlanders staat ingevolge artikel 1 van de verordening van 27 September 1905 onder het toezicht eener Commissie van 2 leden (den zendingleeraar HAAG en den Heer DE HAZE WINKELMAN).

De Inlandsche begraafplaatsen zijn gelegen te Manga Doea, Karet en Kampong Boegis, de gemengde te Tandjong Priok.

Gedurende het verslagjaar werd de begraafplaats te Kampong Boegis niet onbelangrijk uitgebreid met een stuk Gouvernementsgrond, welke uitbreiding voor de eerste 5 jaren voldoende mag genoemd worden. Aan de occupanten van dit terrein, wier rechten moesten worden afgekocht, werd in het totaal eene schadeloosstelling van *f* 2565 te goed gedaan.

De Inlandsche begraafplaats te Karet is eveneens uitgebreid met een terrein, welk voldoende ruimte aanbiedt voor het begraven gedurende de eerste 2 à 3 jaren. De totale aankoopsom bedroeg *f* 5500.

Gedurende het verslagjaar werden op deze begraafplaatsen 6810 lijken begraven.

Aan retributiën werd ontvangen *f* 5199, terwijl buiten de reeds genoemde uitgaven nog werd ten koste gelegd aan gewoon onderhoud, aankoop van grafpalen enz *f* 1114.08 en aan loonen werd uitgegeven *f* 3000.

De Inlandsche begraafplaatsen te Oetan Pandjang en te Pasar Baroe (Tannah Abang) zijn reeds eenigen tijd gesloten. De laatste werd in het afgelopen jaar van eene nieuwe afrastering voorzien, waarvoor ± *f* 1500 werd uitgegeven.

II.

NIET IN GEMEENTEBEHEER ZIJNDE BEGRAAFPLAATSSEN.

A. Begraafplaats der Arabische gemeente.

Deze begraafplaats is gelegen te Tanah Abang. In 1912 werden hierop 107 lijken begraven.

B. Chineesche begraafplaatsen.

Behalve de particuliere begraafplaatsen van de Chineezzen Oey Liang Boen,

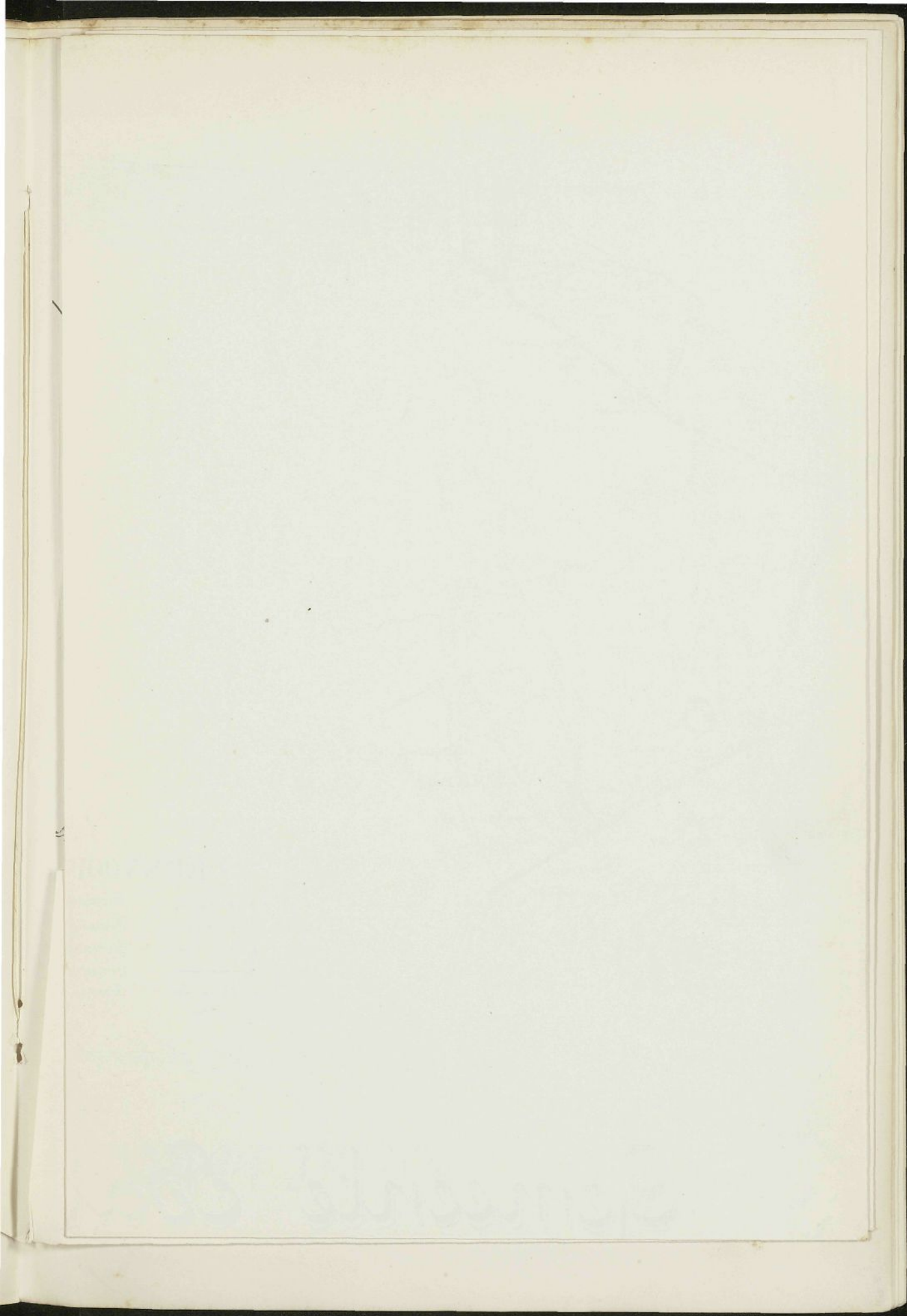
E. S. Tan, Tan Kim Hin, Tjong Kim In en Tian Bo Liang bestaan er nog 4 Chineesche begraafplaatsen, welke gelegen zijn te Tandjong, Slipie, Djelambar Djatti en Sentiong en die alle onder het beheer van den Chineeschen Raad staan. Op deze begraafplaatsen werden in het verslagjaar 1468 lijken ter aarde besteld.

§ 10. Bijwerking van kadasterkaarten.

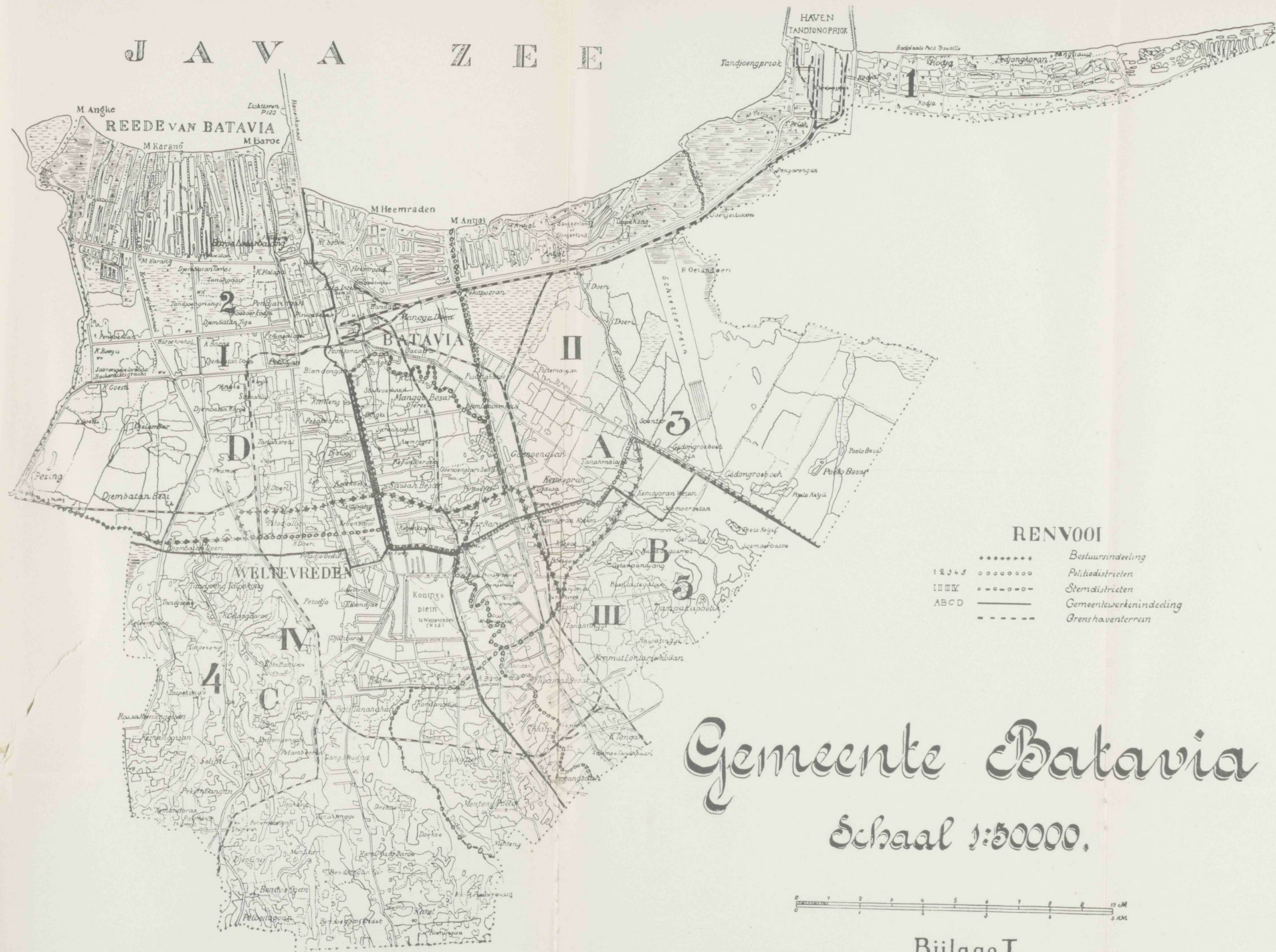
Ter bijwerking van kadasterkaarten werden bij den dienst der Gemeentewerken een opnemer-teekenaar en teekenaars tewerkgesteld. Aan salarissen werd daarvoor uitgegeven *f* 2550.

Daar de kadasterteekeningen in de laatste 30 jaren niet meer regelmatig zijn bijgehouden en eene spoedige bijwerking niet zal kunnen worden verwacht in de eerste jaren, zal nog enkele jaren door de Gemeente aan de aflevering daarvan moeten worden gewerkt.

Deze kaarten zijn onmisbaar voor het projecteeren van goten en rioolnetten, waterleidingen, rooilijnen, het eventueel invoeren eener straatgeldbelasting enz.

J A V A Z E E

J A V A Z E E

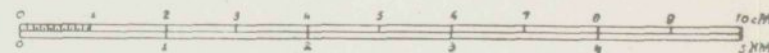

Gemeente - eigendommen

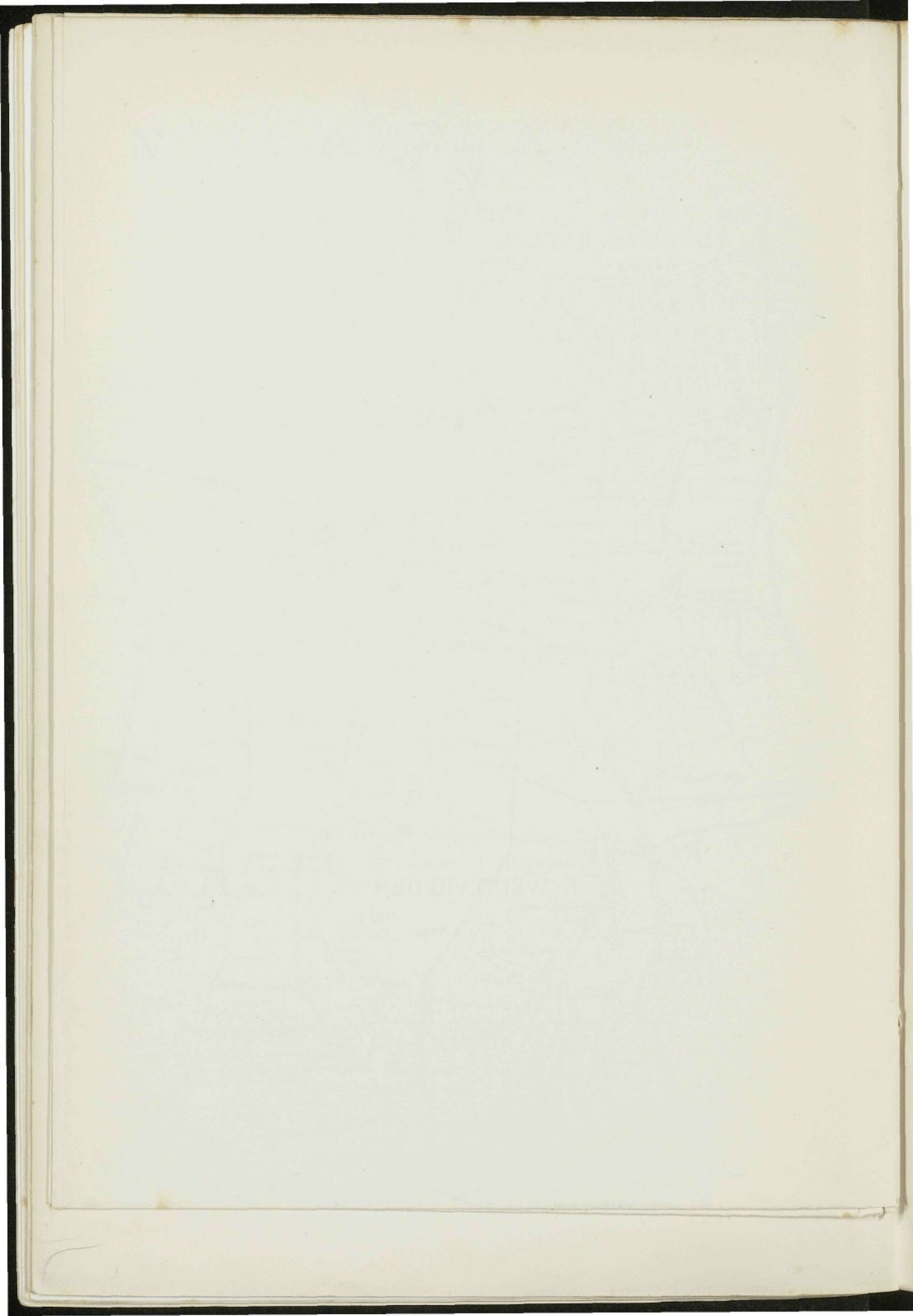
N ^o perceel	Oppervlakte ½ perceel	Verpondings- nummers
1	17261 913 ²	331 611 4903 6432 4211 1281 309 3504 1290
2	1591	13343
3	31895	8478
4	108	7630
5	23489	3720 1022 en 3159
6	45542.50	5533
7	150	10810 10811
8	850	3400
9	66063.3	6031
10	12149	1303 1290 1308 3004 7218 6711 4903 4211 13168 0822
11	11638	1300
12	13905	6345
13	2109751	4255
14	31020	5833
15	5845	
16	1801	
17	3500.20	

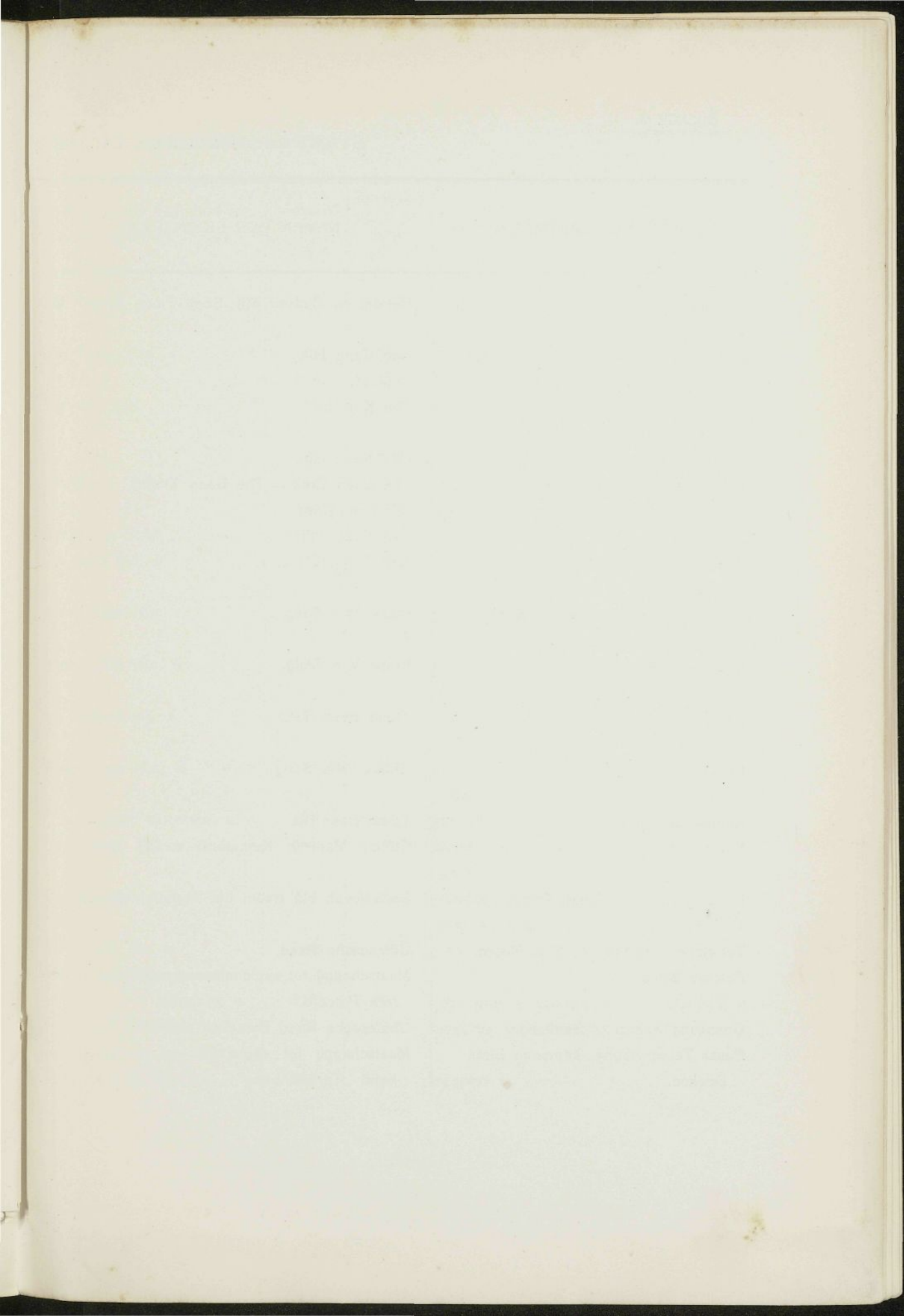
Gemeente Batavia

Schaal 1:50000.

Bijlage II.

STAAT der Particuliere Landerijen

NAMEN DER LANDERIJEN.	NAMEN DER EIGENAREN.
Bangliauw.	Handel en Cultuur Mij. Soen Tiong Hien.
Pedjongkoran (Wetan).	Oeij Keng Hin.
Pedjongkoran (Koelon).	id.
Kampong Kodja Wetan.	The Kim Nio.
Kampong Kodja Koelon.	Oeij Keng Hin.
Kampong Kodja Tandj.-Priok.	The Boen Giok — The Boen Tjoan.
Pengarengan Soengai Tirem.	Sim Keng Soen.
Antjol.	Tan Goan Tjin.
Slingerland of Oesterbank.	Kan Tjeng Sie c. s.
Soenter, Kampong Doeri of Kliphof.	Kouw Wie Seng.
Gedong roeboeh.	Kouw Wie Seng.
Poeloe Besar.	Tjung Boen Tek.
Pademangan.	Khouw Wie Seng.
Kemajoran Wetan.	Tjung Boen Tek.
Kemajoran Koelon.	Cultuur Maatsch. Kemajoran en Gg. Kadiman.
Kwitang Oost en Tanah-Tinggi.	Sech Awab bin Salim bin Abdullah Basalama.
Tandjong Lengkong of Slipi Noord.	Chineesche Raad.
Petodjo Sawah.	Maatschappij tot exploitatie van onroerende goederen Petodjo.
Goenoeng Sahari of Sentiong.	Chineesche Raad Batavia.
Pasar Tanah-Abang, kampong Lima Doekoe.	Maatschappij tot exploitatie van het particuliere land „Tanah-Abang”.

en gelegen in de Gemeente Batavia.

Namen der huurders of Administrateurs (h. of a.)	Uit ge- strektheid in bouws van 500 ☐ R. R.	Bevolking op 1 Ja- nuari 1912.	Aard der producten.	Verpondings- waarde.
Lie Pat, a.	135	380	klappers, vruchten en visch.	f 28.000.—
Ang Kong Pan, a.	84	164	visch en padi.	} „ 96.000.—
id.	204	322	id.	
Eigenaar zelf.	17	84	klappers, vruchten en visch.	„ 3.672.—
id.	25	120	id.	„ 11.200.—
The Boen Giok.	91	330	klappers.	„ 26.000.—
Eigenaar zelf.	335	29	klappers en vruchten.	„ 1.000.—
Sim Keng Soen, h.	114	58	id.	„ 2.316.—
Lie Kioe Kie, h.	95	54	klappers, brandhout, ni- pa en visch.	„ 20.000.—
Hoan Tiam Hin, a.	270	180	padi, klappers, gras en brandhout.	„ 13.240.—
Hoan Tiam Hin, a.	690	1020	padi, klappers, gras en brandhout.	„ 44.088.—
Lie Nam Koeij, a.	162	154	grond- en tuinhuur en padi.	„ 22.724.—
Hoan Tiam Hin, a.	177	804	padi, klappers, gras en brandhout.	„ 30.452.—
F. Ch. Reitz, directeur, a.	88	1206	gras- en tuinhuur.	„ 10.448.—
Tjung Boen Tek, a en h.	360	3120	grond- en tuinhuur en padi.	„ 326.200.—
Eigenaar zelf.	274	3224	grondhuur, klappers, gras en padi	„ 256.844.—
Khoe Soei Tin, h.	150	660	gras.	„ 50.000.—
Sech Oemar bin Joesoef Mangoes. a.	316	924	padi, gras en polowidjo.	„ 124.848.—
D. N. van Stralendorff, h.	75	1824	klappers en polowidjo.	„ 56.900.—
P. A. de Nijs Bik, h.	257 $\frac{1}{2}$	3054	klappers en grondhuur.	„ 359.988.—

NAMEN DER LANDERIJEN.	NAMEN DER EIGENAREN.
Tanah-Abang Djati. Slipi Zuid.	Chineesche Raad. Landbouwmaatschappij Eng Djoe Hin of Djoen Joe Sin.
Petamboeran. Pemanggisan.	Sech Oemar bin Joesoef Mangoes. N. I. Maatschappij tot Exploitatie grondeigendom „Eurazie I”.
Djepang.	Maatschappij tot exploitatie van vastigheden Han Tiang Kit.
Bendoengan Ilir. Bendoengan Oedik.	Sech Ali bin Soengkar. Tjung Boen Tek.
Doekoeh Karet. Padoerenan.	Tjung Boen Tek. Erven Moeara.
Parapattan.	Said Ali bin Aboebakar bin Sjahab of Shaha- boedin, c. s.
Kebon Sirih.	Sech Said bin Oemar bin Abdullah Bassalama.
Pengarengan. Tjempaka poetih.	Erven van Zadelhoff. Gouw Oeij Tjiang.
Kramat Sentiong of Kramat Lontar IX.	Maatschappij tot exploitatie van grondeigendom „Eurazie I.”
Kramat Tanah-Tinggi of Tanah-Com- mandant.	id.
Kwitang West.	Bouwmaatschappij „Alkaf.”
Kramat Besar of Kramat Poelo.	Maatschappij tot exploitatie van grondeigendom „Eurazie I.”
Kramat Sawah of Kramat Ketjil. Tanah-Njonja en Djagal. Gondang-dia of Parapattan Gondang-dia.	Bouwmaatschappij „Kramat Sawah.” Mij. Oeij Tiang Bok. Naamlouze Vennootschap de Bouwploeg.

Namen der huurders of Administrateurs (h. of a.)	Uit ge- strektheid in bouws van 500 ☐ R. R.	Bevolking op 1 Ja- nuari 1912.	Aard der producten.	Verpondings- waarde.
P. A. de Nijs Bik, h.	132	524	tuin- en grondhuur.	f 32.700.—
Hoan Tjoen Hin, h.	212	484	klappers en gras.	„ 42.400.—
Eigenaar zelf.	69	445	tuinhuur.	„ 49.000.—
id.	121	1920	gras, klappers en polo- widjo.	„ 24.200.—
Kang Tjoan Swie, a.	647	1185	padi, klappers, note- muscaat en gras.	„ 57.800.—
Eigenaar.	83	1224	tuinhuur.	„ 24.000.—
Sech Ali bin Salim Soengkar, a.	154	1323	padi klappers en tuin- huur.	„ 41.184.—
Sech Ali bin Salim Soengkar, h.	397	1207	gras, klappers en padi.	„ 34.676.—
Eigenaar zelf.	187	1684	padi, polowidjoe, gras en tuinhuur.	„ 20.000.—
Said Oemar bin Aboebakar bin Ali Sjahab, a.	13	694	grond- en tuinhuur.	„ 113.672.—
Sech Salim bin Abdullah Bas- salama, gemachtigde.	20	364	tuin- en grondhuur.	„ 135.540.—
E. Lankhout, a.	20	1106	grond- en tuinhuur.	„ 224.208.—
Khouw Boen Kie, a.	451	—	klappers en padi.	„ 45.100.—
Raden Prawirososro, a.	105	604	grond-, tuinhuur en klap- pers.	—
id.	5	172	grond- en tuinhuur.	„ 44.328.—
Sech Achmad bin Abdullah Bassalama, gemachtigde, a.	50	3120	grondhuur.	„ 824.464.
Raden Prawirososro.	6	2406	grond- en tuinhuur.	„ 49.680 —
H. A. Scholte, Directeur.	11	1080	klappers en grondhuur.	„ 126.600.—
Oeij Tian Hoeij.	12	1407	klappers en grondhuur.	„ 136.400.—
G. Elenbaas, Directeur.	299	3208	padi, gras en tuinhuur.	„ 170.374.—

[illegible]

Omschrijving der ontvangsten.	ONTVANGSTEN IN:						
	1905.	1906.	1907.	1908.	1909.	1910.	1911.
Inkomsten voortvloeiende uit het passerbedrijf	f —.—	f —.—	f —.—	f —.—	f —.—	f 10.388.47	f 36.271.44
Ontvangsten wegens verstrekking van artesisch water en huur van watermeters, alsmede wegens arbeid ten behoeve van houders van vergunningen tot gebruik van artesisch water .	„ 9.400.—	„ 9.054.79	„ 8.730.18	„ 12.029.18	„ 18.294.76	„ 26.627.30	„ 34.635.24
Ontvangsten van het Grondbedrijf (Land Menteng) . .	„ —.—	„ —.—	„ —.—	„ 6.449.40 ⁵	„ 18.664.46 ⁵	„ 19.987.82	„ 20.033.07
Verkoop effecten en realisatie deposito.	„ —.—	„ —.—	„ —.—	„ 54.000.—	„ —.—	„ —.—	„ —.—
Gelden uit hypothecaire leening . .	„ —.—	„ —.—	„ —.—	„ 206.000.—	„ —.—	„ —.—	„ —.—
Opbrengst geldleening en uitgifte obligatiën en portefeuille.	„ —.—	„ —.—	„ —.—	„ —.—	„ —.—	„ —.—	„ 486.875.—
Terugname der gedeeltelijk belegde opbrengst van in 1911 uitgegeven obligatiën	„ —.—	„ —.—	„ —.—	„ —.—	„ —.—	„ —.—	„ —.—
Rente van in deposito belegde gelden.	„ —.—	„ 2.553.89	„ 2.528.12	„ 4.071.55	„ 1.891.69	„ 1.052.80	„ 1.095.28
Verhuur van klapperaanplantingen op de Inlandsche begraafplaatsen	„ —.—	„ —.—	„ 864.—	„ 696.50	„ 1.004.50	„ 1.152.—	„ 1.255.73

Omschrijving der ontvangsten.	ONTVANGSTEN IN:						
	1905.	1906.	1907.	1908.	1909.	1910.	1911.
Ontvangsten wegens arbeid ten behoeve van- en leveranties aan derden.	f —.—	f —.—	f —.—	f —.—	f 2.329.78	f 4.184.63 ⁵	f 3.359.17
Ontvangsten wegens arbeid en leveranties ten behoeve van derden in zake het ophalen van ander dan huis- en erfvuil.	„ —.—	„ —.—	„ —.—	„ —.—	„ —.—	„ —.—	„ —.—
Restitutie door den Lande van de kosten tot verbetering van de Spinhuisgracht. . .	„ —.—	„ —.—	„ —.—	„ —.—	„ —.—	„ 7.990.—	„ —.—
Inkomsten voortvloeiende uit het Rooireglement. . .	„ —.—	„ —.—	„ —.—	„ —.—	„ 2.138.75	„ 17.850.94	„ 17.793.83 ⁵
Het uit de algemeene geldmiddelen afgezonderd bedrag...	„ 290.000	„ 363.200.—	„ 383.620.—	„ 383.620.—	„ 383.620.—	„ 383.620.—	„ 383.620.—
Bijdragen van het personeel der gemeente voor de te hunnen behoeve af te zonderen bedragen voor uitkeeringen bij het verlaten van den dienst als wachtgeld, pensioenen enz.	„ —.—	„ —.—	„ —.—	„ —.—	„ —.—	„ 3.572.50	„ 5.548.—

[illegible]

Overzicht der uitgaven 1905 t/m 1911.

Omschrijving der uitgaven.	UITGEGEVEN IN:						
	1905.	1906.	1907.	1908.	1909.	1910.	1911.
Bestuur van de gemeente.							
Bezoldiging secretaris, ambtenaren, beambten en bedienden ter Secretarie . . .	f 1.350.—	f 4.520.—	f 6.817.50	f 7.355.—	f 7.700.—	f 11.536.10	f 14.934.—
Vorbereidende maatregelen tot het opmaken van belastingprojecten, pensioen- en retributieregelingen	„ —.—	„ —.—	„ —.—	„ —.—	„ —.—	„ —.—	„ 225.—
Schrijffloonen, alsmede toelagen voor het opsporen van onwettige occupatiën.	„ 400.—	„ 693.—	„ 718.50	„ 720.—	„ 889.23	„ 940.—	„ 2.571.50
Vertalingen . . .	„ 260.—	„ 600.—	„ 600.—	„ 643.61	„ 561.08	„ 311.31	„ 40.—
Schrijf- en bureau-behoefden, druk- en bindwerk, advertentiekosten enz. enz. .	„ 1.713.20 ⁵	„ 2.343.59 ⁵	„ 1.569.84 ⁵	„ 3.541.—	„ 1.465.89	„ 3.122.21	„ 3750.—
Huur van een lokaal voor 's Raads vergaderzaal, verlichting van dat lokaal en verdere kleine uitgaven	„ —.—	„ —.—	„ —.—	„ —.—	„ 100.—	„ 115.—	„ 135.—
Toezicht op het beheer der rekenplichtigen	„ —.—	„ 435.—	„ 480.—	„ 480.—	„ 480.—	„ 480.—	„ 480.—

Omschrijving der uitgaven.	UITGEGEVEN IN:						
	1905.	1906.	1907.	1908.	1909.	1910.	1911.
Kosten van kiezerslijsten en verkiezingen.	f —.—	f —.—	f —.—	f —.—	f 630.45	f 534.10	f 1.156.92
Openbare Werken.							
Bezoldiging, toelagen, transportkosten en andere onkosten van het vast technisch personeel. . .	„ 2.746.55	„ 4.488.13	„ 19.912.—	„ 22.179.25	„ 39.940.33	„ 18.735.—	„ 26.541.25
Daggelden en transportkosten van tijdelijk technisch personeel.	„ —.—	„ —.—	„ —.—	„ —.—	„ —.—	„ 6.870.—	„ —.—
Bezoldiging van vast administratief personeel.	„ —.—	„ —.—	„ 1.577.50	„ 3.693.20	„ 4.335.—	„ 6.075.—	„ 6.798.—
Hulppersoneel bij het doen van opnemingen.	„ —.—	„ —.—	„ 901.50	„ 999.93 ^s	„ 747.29 ^s	„ 2.746.52	„ 3.644.24 ^s
Schrijf- en bureau-behoeften, druk- en bindwerk enz. . . .	„ 312.82 ^s	„ 338.65	„ 1.934.12 ^s	„ 1.500.—	„ 2.220.—	„ 2.016.80	„ 4.346.—
Inhuur van een gebouw voor bureau van den Directeur G. W.	„ —.—	„ —.—	„ 892.50	„ 1.020.—	„ 1.020.—	„ 935.—	„ —.—
Onderhoud van gebouwen en verzekering tegen brandschade van den Schouwburg.	„ 2.496.09 ^s	„ 2.435.43	„ 2.480.24 ^s	„ 2.868.98	„ 1.191.22	„ 1.438.93	„ 1.583.16 ^s

Omschrijving der uitgaven.	U I T G E G E V E N I N:						
	1905.	1906.	1907.	1908.	1909.	1910.	1911.
Onderhoud van wegen en daartoe behorende werken.	f 94.434.65	f 94.264.31	f 114.962.73	f 117.057.81	f 99.228.51 ⁵	f 40.803.94	f 53.415.76
Onderhoud van bruggen en duikers.	„ 10.496.57	„ 10.381.05 ⁵	„ 10.498.32 ⁵	„ 9.095.83 ⁵	„ 8.182.76 ⁵	„ 6.660.44	„ 7.426.99 ⁵
Onderhoud van goten en riolen . . .	„ 18.471.37	„ 18.390.74	„ 17.992.75	„ 17.915.45	„ 7.816.92 ⁵	„ 3.994.45	„ 1.985.35
Onderhoud van plantsoenen, gazons en aanplantingen. .	„ —.—	„ —.—	„ —.—	„ —.—	„ 3.169.30 ⁵	„ 6.960.07	„ 11.996.39 ⁵
Commissieloon bij uitbetalingen	„ —.—	„ —.—	„ —.—	„ 480.—	„ 480.—	„ —.—	„ —.—
Onderhoud van kaaimuren, beschoeiingen en paardenwedden	„ 6.498.56 ⁵	„ 5.575.40	„ 6.489.03 ⁵	„ 3.023.66	„ 2.988.16	„ 2.008.71	„ 2.129.68 ⁵
Onderhoud en herstelling van gereedschappen, werktuigen en instrumenten.	„ —.—	„ —.—	„ —.—	„ 6.971.06 ⁵	„ 10.194.64	„ 5.291.49	„ 3.574.42
Aanschaffing, plaatsing en onderhoud van aanplakborden en zuilen en stadsuurwerken	„ —.—	„ —.—	„ —.—	„ 120.—	„ 120.—	„ 120.—	„ 2.145.10
Uitgaven wegens arbeid ten behoeve van en leverantie aan derden	„ —.—	„ —.—	„ —.—	„ —.—	„ 6.737.36 ⁵	„ 1.120.87	„ 402.26
Bouw van een werkloods met kantoor voor opzichter G. W. op het Koningsplein.	„ —.—	„ —.—	„ 3.269.28 ⁵	„ —.—	„ —.—	„ 2.657.85	„ —.—

Omschrijving der uitgaven.	U I T G E G E V E N I N :						
	1905.	1906.	1907.	1908.	1909.	1910.	1911.
Herstellen van den kaaimuur langs Molenvliet West, van Noordwijk tot Gang Ketapang	f —.—	f 33.265.—	f —.—	f —.—	f —.—	f 16.—	f 4.755.24
Herstelling, verbetering en vernieuwing van bestaande kunstwerken in openbare wegen	„ 7.508.63	„ 17.283.62	„ 275.—	„ 509.66	„ 754.31	„ 578.94	„ 4.981.65
Herstelling en verbetering van wegen.	„ 18.530.39	„ 7.474.66	„ 32.602.68	„ 63.001.24 ⁵	„ 29.436.31 ⁵	„ 9.153.32	„ 8.876.77
Herstelling en verbetering van goten en riolen	„ —.—	„ —.—	„ 3.211.34	„ 6.652.90	„ 3.974.32	„ 12.597.73	„ 12.689.27
Verbetering van de Spinhuisgracht . .	„ —.—	„ —.—	„ —.—	„ —.—	„ —.—	„ 3.662.30	„ 6.169.59
Belegde reserve voor verbetering van de Spinhuisgracht .	„ —.—	„ —.—	„ —.—	„ —.—	„ —.—	„ 4.327.—	„ —.—
Vernieuwing bekapping Schouwburg.	„ —.—	„ —.—	„ —.—	„ —.—	„ 9.489.74	„ —.—	„ —.—
Aankoop van gereedschappen en werktuigen	„ —.—	„ —.—	„ —.—	„ 12.787.11	„ 498.10	„ —.—	„ 6.064.50 ⁵
Zware herstellingen aan den Schouwburg	„ 1.380.95	„ 1.997.45	„ —.—	„ —.—	„ —.—	„ —.—	„ —.—
Magazijnsdienst.	„ —.—	„ —.—	„ —.—	„ —.—	„ —.—	„ —.—	„ —.—
Aankopen/of aanmaak van materialen voor den algemeenen voorraad en daarmee in verband staande uitgaven	„ —.—	„ —.—	„ —.—	„ —.—	„ —.—	„ 125.455.04	„ 156.342.05 ⁵

Omschrijving der uitgaven.	U I T G E G E V E N I N :						
	1905.	1906.	1907.	1908.	1909.	1910.	1911.
Openbare Gezondheid.							
Verpleegkosten van behoeftige blinde Europeanen en Inlanders in het blindeninstituut te Bandoeng	f —.—	f —.—	f —.—	f 276.30	f 347.50	f 386.18	f 410.65
Het verleen van eerste hulp bij ongelukken	„ —.—	„ 250.—	„ 775.15	„ —.—	„ —.—	„ —.—	„ 44.90
Verdere uitgaven tot verbetering van de openbare gezondheid en tot bestrijding van besmettelijke ziekten	„ —.—	„ —.—	„ 30.—	„ —.—	„ 3.196.30	„ 705.—	„ 10.169.88
Opvatloon loslopende honden . . .	„ —.—	„ 1.000.—	„ —.—	„ —.—	„ —.—	„ —.—	„ —.—
Bouw van openbare privaten in de benedenstad	„ —.—	„ —.—	„ —.—	„ 750.07	„ 6.562.29	„ 724.40	„ 1.097.51
Bouw van urinoirs.	„ —.—	„ —.—	„ —.—	„ —.—	„ —.—	„ —.—	„ —.—
Belegde reserve voor maatregelen in het belang der openbare gezondheid . .	„ —.—	„ —.—	„ —.—	„ —.—	„ —.—	„ 30.994.—	„ —.—
Verbetering van spoelleidingen en afvoergoten in de kampongs Djembatan Lima, Blandongan en Klenteng	„ —.—	„ —.—	„ —.—	„ —.—	„ —.—	„ 4.005.13	„ 18.491.54

Omschrijving der uitgaven.	UITGEGEVEN IN:						
	1905.	1906.	1907.	1908.	1909.	1910.	1911.
Reinigingsdienst.							
Bezoldiging van het personeel . . .	f —.—	f —.—	f —.—	f —.—	f —.—	f 6.960.—	f 5.565.—
Arbeidsloon en andere uitgaven . .	„ 34.980.24	„ 35.459.73 ⁵	„ 39.978.59	„ 24.177.17	„ 34.668.34 ⁵	„ 53.581.59	„ 65.400.43
Onderhoud van het materieel	„ —.—	„ —.—	„ —.—	„ —.—	„ —.—	„ 1.528.87	„ 2.972.32
Drinkwatervoorziening.							
Personeel	„ —.—	„ —.—	„ 414.—	„ 414.—	„ —.—	„ 4.510.—	„ 6.447.50
Onderhoud en herstelling van artesische buisleidingen, reservoirs, hydranten enz.	„ 7.459.92	„ 7.413.85	„ 5.659.98	„ 8.996.92	„ 7.975.31	„ 6.011.68	„ 7.934.14
Uitgaven wegens arbeid ten behoeve van houders van vergunningen tot gebruik van artesisch water.	„ —.—	„ —.—	„ —.—	„ —.—	„ —.—	„ 5.779.60	„ 4.557.52
Verbetering der artesische watervoorziening	„ —.—	„ 2.334.66	„ 1.016.24	„ 10.159.01 ⁵	„ 27.070.60	„ 30.655.73	„ 25.136.34 ⁵
Andere maatregelen tot verbetering der drinkwatervoorziening	„ —.—	„ —.—	„ —.—	„ —.—	„ —.—	„ —.—	„ —.—
Straatverlichting.							
Verlichting van openbare wegen . .	„ —.—	„ 64.450.95	„ 66.936.23	„ 69.389.80	„ 73.740.89	„ 75.080.25	„ 75.480.49

Omschrijving der uitgaven.	UITGEGEVEN IN:						
	1905.	1906.	1907.	1908.	1909.	1910.	1911.
Onderzoekingen betreffende de lichtsterkte van het gas en andere uitgaven.	f —.—	f —.—	f 75.—	f 25.—	f 6.—	f —.—	f —.—
Verlichting van kampongs	" —.—	" —.—	" —.—	" —.—	" —.—	" —.—	" —.—
Brandweer.							
Personeel	" —.—	" —.—	" —.—	" 2.889.59	" 1.910.50	" 1.890.—	" 1.850.—
Onderhoud brandspuithuizen	" —.—	" —.—	" 2.116.35	" —.—	" 208.47	" 132.97	" 89.90
Onderhoud en aanschaffing van het materieel	" —.—	" —.—	" —.—	" 965.95	" 2.087.63	" 29.70	" 279.56
Premiën en andere uitgaven	" —.—	" —.—	" —.—	" —.—	" 385.—	" 331.—	" 975.—
Verbetering en uitbreiding brandweermaterieel (belegd) . .	" —.—	" —.—	" 20.700.—	" —.—	" —.—	" —.—	" —.—
Algemeene Begraafplaatsen.							
Begraafplaats voor Europeanen te Tanah-abang.							
Bezoldiging vast personeel	" —.—	" —.—	" 3.300.—	" 3.720.—	" 5.192.—	" 5.292.—	" 5.022.—
Daggelden Inlandsch personeel .	" —.—	" 4.938.20	" 4.928.80	" 4.861.40	" 3.268.80	" 3.688.40	" 3.676.80
Onderhoud der begraafplaatsen, kosten van stal, wagens en paarden, graven en kelders enz	" —.—	" 11.734.28	" 9.465.42	" 12.119.77	" 12.190.14	" 13.370.57	" 17.524.50

